

"Bank Respublika" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
2022-ci il üzrə
İllik hesabat

1. Emitentin tam və qısaltılmış adı, vergi ödəyicisinin eyniləşdirmə nömrəsi (VÖEN), dövlət qeydiyyatının tarixi və nömrəsi;	Emitentin tam adı: Bank Respublika Açıq Səhmdar Cəmiyyəti Emitentin qısaltılmış adı: Bank Respublika ASC Vergi ödəyicisinin eyniləşdirmə nömrəsi (VÖEN) : 9900001901 Dövlət qeydiyyatının tarixi və nömrəsi: 22.05.1992 / 083
2. Emitentin hüquqi ünvanı və olduğu yer;	Bakı şəhəri, Səbail rayonu, 21 Xaqani Küçəsi
3. Emitentin adında dəyişikliklər olduqda, emitentin bütün əvvəlki adları, habelə onların qeydiyyata alındığı tarixlər, emitent digər hüquqi şəxsin bölünməsi və ya tərkibindən ayrılması şəklində yenidən təşkil yolu ilə yaradıldıqda, yenidən təşkilin forması, həmin hüquqi şəxsin adı, emitent hüquqi şəxslərin birləşməsi və ya çevrilmə şəklində yenidən təşkil yolu ilə yaradıldıqda, yenidən təşkilin forması, həmin hüquqi şəxslərin adları;	Dəyişiklik olmayıb
4. Emitentin hesabat dövrü ərzində yaranmış və ləğv edilmiş filialları və nümayəndəliklərinin adı, olduqları yer və qeydiyyatları haqqında məlumatlar;	<p>1. "Naxçıvan" filiali ARMB tərəfindən verilmiş icazə sənədinin nömrəsi və tarixi - 83/39, 24.05.2022, Ünvan - Naxçıvan şəhəri, Heydər Əliyev pr-ti 37-3</p> <p>2. "Ağcabədi" filiali ARMB tərəfindən verilmiş icazə sənədinin nömrəsi və tarixi - 83/40, 08.06.2022, Ünvan - Ağcabədi şəhəri, Həzi Aslanov küçəsi</p> <p>3. "Nərimanov" filiali ARMB tərəfindən verilmiş icazə sənədinin nömrəsi və tarixi - 83/41, 15.07.2022, Ünvan - Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Ağca-Neymətulla küçəsi, 38</p> <p>4. "Sumqayıt" şöbəsi ARMB tərəfindən verilmiş icazə sənədinin nömrəsi və tarixi - 83/Ş-13, 19.07.2022, Ünvan - Sumqayıt şəhəri, 17-ci məhəllə ev.11/38, 5 (Sumqayıt şəhər 1Nə-li notariat kontorunun binası daxilində)</p> <p>5. "KOB" mərkəzi filiali (2023-cü ildən fəaliyyətə başlayıb) ARMB tərəfindən verilmiş icazə sənədinin nömrəsi və tarixi - 83/42, 07.10.2022, Ünvan - Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Ziya Bünyadov prospekti 38C, 1969-cu məhəllə (Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin "Bakı KOB evi" inzibati binası daxilində)</p> <p>6. "Qazax" filiali (2023-cü ildən fəaliyyətə başlayıb) ARMB tərəfindən verilmiş icazə sənədinin nömrəsi və tarixi - 83/43, 20.12.2022, Ünvan - Qazax şəhəri, Heydər Əliyev prospekti 76</p>
5. Emitentin hesabat dövrü ərzində yaranmış və ya ləğv edilmiş hər bir törəmə cəmiyyətinin adı, təşkilatı-hüquqi forması, hüquqi ünvanı, qeydiyyatı haqqında məlumatlar, nizamnamə kapitalında emitentin payı, hüquqi şəxsin emitentin törəmə cəmiyyəti hesab olunması üçün əsas olan müqavilənin bağlanma tarixi və qüvvədə olma müddəti;	Mövcud deyil
6. Emitent şirkətlər qrupunun bir hissəsi olduğu təqdirdə qrupun (emitent daxil olmaqla iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində fəaliyyət göstərən bir və ya daha artıq törəmə təşkilatı olan qrupdur) adı;	Mövcud deyil
7. Emitentin məşğul olduğu fəaliyyət istiqamətləri;	Kiçik və Orta biznes həmçinin, Mikro kreditləşmə, Riteyl Bankçılıq sahələri
8. Emitent lisenziya və ya icazəyə malik olduqda, onlar üzrə fəaliyyət növləri və qüvvədə olma müddətləri;	Milli və xarici valyutada fiziki və hüquqi şəxslərdən depozitlər və ya digər qaytarılan vəsaitlər cəlb etmək, öz adından və öz hesabına kreditlər vermək, habelə müştərilərin tapşırığı ilə köçürmə və hesablaşma - kassa əməliyyatlarını mərcu halda həyata keçirmək. Bank fəaliyyətinin qanunla nəzərdə tutulmuş digər fəaliyyət növləri həyata keçirilə bilər. Müddətsizdir.
9. Emitentin təklif etdiyi məhsullar və xidmətlər;	Hesablaşma-Kassa xidməti, Kreditlər, Əmanətlər, Plastik Kartlar, Pul köçürmələri, Rəqəmsal Bankçılıq, Bank seyyəfləri, və sair.
10. Emitentin işçilərinin sayı və onun rüblük dinamikası;	Ünumi işçilərin sayı 1476, il ərzində artım 236
11. Emitentin idarəetmə orqanları haqqında məlumat: direktorlar şurası (müşahidə şurası) (olduqda), icra orqanı, audit komitəsi (olduqda), onların üzvlərinin adı, soyadı, atasının adı;	<p>- Müşahidə Şurası</p> <p>1. Şakir Rəhimov Xəyyam oğlu - Müşahidə Şurasının sədri</p> <p>2. Elçin Quliyev Saday oğlu - Müşahidə Şurasının üzvü</p> <p>3. İrina Şmidt - Müşahidə Şurasının üzvü</p> <p>4. Karsten Steffan - Müşahidə Şurasının üzvü</p> <p>5. Johannes Mainhardt - Müşahidə Şurasının üzvü</p> <p>- İdarə Heyəti</p> <p>1. Təriyel İsmayilov İsrayıl oğlu - İdarə Heyətinin Sədri</p> <p>2. Aslan Abasov Ələskar oğlu- İdarə Heyəti Sədrinin müavini</p> <p>3. Elnur Həsənov Zaur oğlu - İdarə Heyəti Sədrinin müavini</p>
12. Emitentin fiziki və hüquqi şəxs olan səhmdarlarının (payçılarının) ayrı-ayrılıqda sayı;	Fiziki şəxs : 11 Hüquqi şəxs : 4
13. Emitentin nizamnamə kapitalının beş faizi və daha artıq həcmdə səsli səhmlərinə (paylara) malik olan şəxslər (fiziki şəxsin soyadı, adı, atasının adı; hüquqi şəxsin adı, olduğu yer və VÖEN-i), onların hər birinə məxsus olan səhmlərin sayı (səhmlərin hər növü üzrə ayrı-ayrılıqda göstərilir) və emitentin nizamnamə kapitalında payı;	Natiq Saday oğlu Quliyev 63.3% Elçin Saday oğlu Quliyev 18.46% Namiq Saday oğlu Quliyev 8.47% Şakir Rəhimov Xəyyam oğlu 5.45%
14. Nizamnamə kapitalında emitentin payı beş faizdən az olmayan hüquqi şəxslər (hüquqi şəxsin adı, olduğu yer, VÖEN-i, nizamnamə kapitalında emitentin payı);	Mövcud deyil
15. Emitentin səhmdarlarının (payçılarının) hesabat dövrü ərzində keçirilmiş yığıncaqları barədə məlumat;	
15.1. yığıncağın keçirilmə tarixi və yeri (ünvan);	1. 24 Yanvar 2022-ci il tarixdə növbədənkənar ümumi yığıncaq Bakı şəhəri, Xaqani küçəsi, 21 2. 30 May 2022-ci il tarixdə növbəti ümumi yığıncaq Bakı şəhəri, Xaqani küçəsi, 21 3. 29 Avqust 2022-ci il tarixdə növbədənkənar ümumi yığıncaq Bakı şəhəri, Xaqani küçəsi, 21

15.2. ümumi yığıncaqda qəbul edilmiş qərarlar.	<p>24.01.2022-ci il</p> <p>1. "Bank Respublika" ASC-də Müşahidə Şurasının tərkibinin təsdiq edilməsi haqqında.</p> <p>2. "Bank Respublika" ASC-nin Nizamnaməsinə əlavə və dəyişikliklərin edilməsi haqqında.</p> <p>3. "Bank Respublika" ASC-nin Səhmdarların Ümumi Yığıncağının Əsasnaməsinin təsdiq edilməsi haqqında.</p> <p>4. "Bank Respublika" ASC-nin Müşahidə Şurasının Əsasnaməsinin təsdiq edilməsi haqqında.</p> <p>5. "Bank Respublika" ASC-nin ilin maliyyə nəticələri və mükafatın ödənilməsi haqqında.</p> <p>6. Xalis mənfəətinin bölüşdürülməsi haqqında.</p> <p>30.05.2022-ci il</p> <p>1. 2021-ci il üçün Kənar audit yoxlamasının nəticələri haqqında.</p> <p>2. 2021-ci ilin nəticələrinə görə mənfəətin bölüşdürülməsi haqqında.</p> <p>29.08.2022-ci il</p> <p>1. "Bank Respublika" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin investisiya qiymətli kağızlarının emitenti olaraq 2021-ci il üzrə illik hesabatının təsdiqi.</p>
16. Emitentin dövrüdə olan investisiya qiymətli kağızlarının buraxılışları haqqında məlumat (investisiya qiymətli kağızların hər buraxılışı ayrı-ayrılıqda göstərilir):	<p>AZ2003002881 - https://www.bfb.az/az/file/bank-respublika-emissiya-prospekti-compressed-3.pdf</p> <p>AZ2004002880 - https://www.bfb.az/az/file/emissiya-prospekti-compressed.pdf</p> <p>AZ2005002889 - https://www.bfb.az/az/file/emissiya-prospekti-az2005002889-compressed.pdf</p> <p>AZ2006002888 - https://www.bfb.az/az/file/prospekt-updated-compressed.pdf</p>
16.1. investisiya qiymətli kağızın növü və forması;	<p>AZ2003002881 - Sənədsiz, adlı, faizli, təmin edilməmiş istiqraz</p> <p>AZ2004002880 - Sənədsiz, adlı, faizli, təmin edilməmiş istiqraz</p> <p>AZ2005002889 - Sənədsiz, adlı, faizli, təmin edilməmiş istiqraz</p> <p>AZ2006002888 - Sənədsiz, adlı, faizli, təmin edilməmiş istiqraz</p>
16.2. investisiya qiymətli kağızların buraxılışının dövlət qeydiyyat nömrəsi və qeydiyyat tarixi;	<p>AZ2003002881 (14 dekabr 2021- ci il)</p> <p>AZ2004002880 (23 fevral 2022- ci il)</p> <p>AZ2005002889 (6 may 2022- ci il)</p> <p>AZ2006002888 (20 iyun 2022- ci il)</p>
16.3. investisiya qiymətli kağızların miqdarı və nominal dəyəri;	<p>AZ2003002881 - 10 000 ədəd, nominal 1000 manat</p> <p>AZ2004002880 - 15 000 ədəd, nominal 1000 manat</p> <p>AZ2005002889 - 15 000 ədəd, nominal 1000 manat</p> <p>AZ2006002888 - 5 000 ədəd, nominal 1000 manat</p>
16.4. investisiya qiymətli kağızların buraxılışının məcmu nominal dəyəri;	45 000 000 manat
16.5. hesabat ili ərzində emitent tərəfindən səhmlər üzrə ödənilmiş dividendlər haqqında məlumat (hesabat ilində səhmlərin hər növü üzrə ödənilmiş dividendlərin məbləği göstərilir);	Cari il ərzində bütün səhmlər üzrə cəmi 12 000 000 manat məbləğində dividend ödənişi olmuşdur.
16.6. faizli istiqrazların buraxılış haqqında məlumatda - istiqrazlar üzrə gəlirliyin illik faiz dərəcəsi;	<p>AZ2003002881 (14 dekabr 2021- ci il) - 8.5%</p> <p>AZ2004002880 (23 fevral 2022- ci il) - 8.5%</p> <p>AZ2005002889 (6 may 2022- ci il) - 8.5%</p> <p>AZ2006002888 (20 iyun 2022- ci il) - 8.5%</p>
16.7. investisiya qiymətli kağızların yerləşdirildiyi və ya tədavüldə olduğu fond birjasının adı və olduğu yer (olduqda);	Bakı Fond Birjəsi
17. Emitent tərəfindən bağlanmış xüsusi əhəmiyyətli əqdlər barədə məlumatlar;	Bu cür əqd mövcud deyil.
17.1. əqdin məbləği;	Mövcud deyil.
17. hesabat tarixinə əqdin ödənilməmiş hissəsi.	Mövcud deyil.
18. Emitent tərəfindən aidiyyəti şəxslərlə bağlanmış əqdlər barədə məlumatlar;	
18.1. bağlanmış əqdin mahiyyəti, tarixi və məbləği;	Kreditlər üzrə: 10,194 min AZN - 25 ədəd; Depozitlər üzrə: 3,290 min AZN - 51 ədəd
18.2. aidiyyəti şəxs barədə məlumat və emitentlə aidiyyət əlaqəsi.	Müştəri baxımından - 6 hüquqi şəxs, qalanı fiziki şəxs.
19. illik hesabatın təsdiq edildiyi ümumi yığıncağın tarixi;	22.05.2023
20. Hesabatın açıqlanma mənbəyi haqqında məlumat.	MEAS

İdarə Heyətinin Sədri

T.İ.İsmayilov

Maliyyə Departamentinin direktoru

C.A.Rzayev

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə

**Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları
və Müstəqil Auditorun Hesabatı**

Mündəricat

Müstəqil Auditorun hesabatı

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları

Konsolidasiya edilmiş mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabat	1
Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	2
Konsolidasiya edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat	3
Konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	4

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

1 Giriş	5
2 Qrupun fəaliyyət mühiti	5
3 Əsas uçot siyasəti	6
4 Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyəti ehtimallar və mülahizələr	23
5 Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi	25
6 Yeni uçot qaydaları	26
7 Xalis faiz gəlirləri	29
8 Faiz qazandıran aktivlər üzrə gözlənilən kredit zərərləri	29
9 Xarici valyuta mübadiləsi üzrə xalis gəlir	29
10 Haqq və komissiya gəlirləri	30
11 Haqq və komissiya xərcləri	30
12 Sair gəlir, xalis	30
13 Hesablanmış xalis sığorta haqları	30
14 Sığorta ödənişləri	31
15 Əməliyyat xərcləri	31
16 Mənfəət vergisi	31
17 Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	33
18 Banklara verilmiş kreditlər	34
19 Müştərilərə verilmiş kreditlər	35
20 İnvestisiya qiymətli kağızları	54
21 Töməmə maliyyə alətləri	56
22 Əsas vəsaitlər	57
23 Sair aktivlər	58
24 Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	59
25 Mülkiyyətə keçmiş girov	59
26 Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	59
27 Subordinasiya borc öhdəlikləri	59
28 Sair borc öhdəlikləri	60
29 Buraxılmış istiqrazlar	62
30 Sair öhdəliklər	62
31 Nizamnamə kapitalı	62
32 Səqmentlər üzrə təhlil	63
33 Risklərin idarə edilməsi siyasəti	68
34 Kapital riskinin idarə edilməsi	89
35 Şərti öhdəliklər və təəhhüdlər	90
36 Nəzarət olunmayan iştirak payı	92
37 Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	93
38 Ədalətli dəyər haqqında açıqlamalar	94
39 Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr	98

Müstəqil Auditorun Hesabatı

Bank Respublika ASC-nin Səhmdarlarına və İdarə Heyətinə:

Rey

Bizim fikrimizce, hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından "Bank Respublika" ASC-nin ("Bank") və onun törəmə müəssisəsinin (birlikdə "Qrup") 31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə başa çatan il üzrə konsolidasiya edilmiş maliyyə nəticələrini və konsolidasiya edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətini Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına ("BMHS") uyğun olaraq düzgün əks etdirir.

Auditin predmeti

Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları aşağıdakılardan ibarətdir:

- 31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə konsolidasiya edilmiş mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabat;
- 31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat;
- həmin tarixdə başa çatan il üzrə konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat;
- həmin tarixdə başa çatan il üzrə konsolidasiya edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat; və
- əsas uçot siyasəti və digər izahedici məlumatlar daxil olmaqla, konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər.

Rey üçün əsas

Biz auditə Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyət rəylimizin "Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti" bölməsində əks etdirilir.

Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Müstəqillik

Biz Mühasiblər üçün Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının dərc etdiyi Peşəkar Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Məcəlləsinə (Beynəlxalq Müstəqillik Standartları ilə birlikdə) (MBEŞ Məcəlləsi) uyğun olaraq Qrupdan asılı olmadan müstəqil şəkildə fəaliyyət göstəririk. Biz MBEŞ Məcəlləsinə uyğun olaraq, etika ilə bağlı digər öhdəliklərimizi yerinə yetirmişik.

Audit yanaşmamız

İcmal

- Qrup üçün ümumi əhəmiyyətlik dərəcəsi: 1,695 min Azərbaycan manatı (AZN). Bu məbləğ vergidən əvvəlki mənfəətin 5%-ni əks etdirir.
- Biz Bankın maliyyə hesabatlarını, eləcə də Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında törəmə müəssisənin əhəmiyyətli qalıqlarını və əməliyyatlarını yoxlamışıq.
- BMHS 9 "Maliyyə alətləri" standartına uyğun olaraq, müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə gözlənilən kredit zərərli üçün ehtiyatın qiymətləndirilməsi.

Audit metodologiyamızın bir hissəsi kimi, biz əhəmiyyətlik dərəcəsini müəyyən etdik və konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının əhəmiyyətli dərəcədə təhrif edilməsi riskini qiymetlendirdik. Xüsusilə, biz rəhbərliyin (məsələn, ehtimalların irəli sürülməsi və qeyri-müəyyən xarakterli gələcək hadisələrin nəzərdən keçirilməsini özündə ehtiva edən əhəmiyyətli uçot təxminləri) subyektiv mülahizələr tətbiq etdiyi sahələri təhlil etmişik. Bütün audit yoxlamalarımızda olduğu kimi, biz, həmçinin rəhbərlik tərəfindən daxili nəzarət sistemində sul-istifadə riskini nəzərdən keçirmiş, eləcə də, digər məsələlərlə yanaşı, fırıldaqlıq hallarına görə əhəmiyyətli təhriflərə səbəb olan qeyri-obyektivlik əlamətlərinin olub-olmadığını təhlil etmişik.

Əhəmiyyətlik

Audit prosedurlarının həcmi əhəmiyyətlik dərəcəsindən asılıdır. Audit konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kifayət qədər əminlik əldə etmək üçün nəzərdə tutulur. Təhriflər fırıldaqlıq və ya səhv nəticəsində yarana bilər və fərdi və ya məcmu olaraq istifadəçilərin konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları əsasında qəbul edəcəyi iqtisadi qərarlara təsir göstərmək ehtimalı olduğu halda əhəmiyyətli hesab edilir.

Peşəkar mülahizəmizə əsasən biz kəmiyyət baxımından müəyyən əhəmiyyətlik dərəcəsini, həmçinin aşağıdakı cədvəldə göstəriləndiyi kimi, bütövlükdə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə Qrup üçün ümumi əhəmiyyətliliyi müəyyən etmişik. Bu göstəricilər və keyfiyyət amilləri sayəsində biz auditin həcmi, habelə audit prosedurlarının məzmununu, müddətini və həcmi müəyyən etmiş və mümkün təhriflərin fərdi və ya məcmu olaraq bütövlükdə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına təsirini qiymetlendirmişik.

Qrupun maliyyə hesabatları üçün ümumi əhəmiyyətlik	1,695 mln AZN
Əhəmiyyətlik dərəcəsinin müəyyən edilməsi	Vergidən əvvəlki mənfəətin 5%-i
Əhəmiyyətlik dərəcəsinin müəyyən edilməsində tətbiq olunan meyarı əsaslandırılması	Biz əsas meyar kimi "vergidən əvvəlki mənfəəti" seçmək qərarına gəlmişik. Bizim fikrimizcə bu, Qrupun fəaliyyət nəticələrinin qiymetlendirilməsi üçün istifadəçilər tərəfindən daha çox nəzərdən keçirilən və ümumi qəbul edilmiş meyardır. Biz bu sektorda fəaliyyət göstərən kommərsiya təşkilatlarına tətbiq edilən kəmiyyət əhəmiyyətliliyi hədlərinə uyğun olaraq 5%-lik əmsal seçmişik.

Əsas audit məsələləri

Əsas audit məsələləri bizim peşəkar mülahizəmizə görə cari dövrün maliyyə hesabatlarının auditi zamanı ortaya çıxan ən əhəmiyyətli məsələlərdir. Bu məsələlər bütövlükdə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının auditi və hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına dair rəyimizin formalaşdırılması zamanı nəzərə alınmış və biz bu məsələlərə dair ayrı rəy bildirmirik.

Əsas audit məsələsi

BMHS 9 "Maliyyə alətləri" standartına uyğun olaraq, müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə gözlənilən kredit zərərləri üçün ehtiyatın qiymətləndirilməsi

Gözlənilən kredit zərərlərinin (GKZ) qiymətləndirilməsi müvafiq metodologiya, modeller və ilkin məlumatlardan istifadə etməklə aparılan əhəmiyyətli hesablamadır.

Biz müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə qalıqların əhəmiyyətini və GKZ ehtiyatının müəyyən edilməsində əhəmiyyətli mülahizələrin irəli sürülməsini tələb edən mürəkkəb maliyyə hesabatı standartını nəzərə alaraq, müştərilərə verilmiş kreditlərin dəyersizləşməsini əsas audit məsələsi kimi nəzərdən keçirmişik. Qrup müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə qalıqların 99%-dən çox hissəsi üzrə dəyersizləşməni müəyyən etmək üçün kollektiv yanaşma tətbiq edir.

GKZ ehtiyatının müəyyən edilməsində mülahizələrin tətbiq edildiyi əsas sahələr aşağıda göstərilir:

- BMHS 9-a uyğun olaraq, müştərilərə verilmiş kreditlərin mərhələlər üzrə təsnifatı;
- Əsas risk parametrlərini (defolt ehtimalı, defolt baş verəcəyi halda itirilməsi gözlənilən məbləğ və defolta məruz qalan dəyər) qiymətləndirmək üçün istifadə edilən əsas təxminlər və modelləşdirmə fərziyyələri.

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə Qeyd 3 "Əsas uçot siyasəti", Qeyd 19 "Müştərilərə verilmiş kreditlər" və Qeyd 33 "Risklərin idarə edilməsi" kredit zərərləri üzrə ehtiyat haqqında ətraflı məlumat təqdim edir.

Əsas audit məsələsi ilə bağlı həyata keçirilmiş audit prosedurları

Biz Qrupda GKZ-nin hesablanması prosesi, həmçinin GKZ-nin hesablanması zamanı Qrupun tətbiq etdiyi əhəmiyyətli mülahizələr, bələ mülahizələri təsdiqləyən məlumatların qənaətbəxşliliyi, eləcə də bu mülahizələr ilə bağlı qeyri-müəyyənlik dərəcəsi barədə məlumat əldə etdik.

Biz Qrup tərəfindən hazırlanan GKZ üzrə ehtiyatların hesablanması metodologiyası və modellərinin BMHS 9-un tələblərinə uyğunluğunu qiymətləndirdik.

Kreditlər üzrə qalıqların 99%-dən çox hissəsi üzrə GKZ ehtiyatı kollektiv şəkildə müəyyən edildiyinə görə, bu yanaşmaya uyğun hesablanmış GKZ ehtiyatını aşağıdakı kimi təqdim edirik.

Kredit zərərləri üçün ehtiyatın hesablanması prosesi üzrə nəzarət mexanizmləri ilə bağlı biz kredit zərərlərinə dair məlumatları və onların hesablanması üzrə əsas nəzarət mexanizmlərinin strukturunu və istifadəsinin effektivliyini seçmə üsulu ilə qiymətləndirərək test etdik. Bu əsas nəzarət mexanizmlərinə kreditin təsdiqlənməsi və müştəri məlumatlarının kredit sistemində düzgün daxil edilməsi, o cümlədən kredit tarixçəsi məlumatlarında dəyişikliklərə icazə verilməsi, müştərilərdən daxil olan pul vəsaitlərinin müştərilərin müvafiq kredit hesablarına paylanması, gecikdirilmiş kreditlər üzrə vaxtı keçmiş günlərin hesablanması, habelə risk parametrləri və GKZ-nin avtomatlaşdırılmış şəkildə hesablanması daxildir.

Biz, həmçinin GKZ üzrə təxminlərin müəyyən edilməsində Qrup tərəfindən istifadə edilən əsas məlumatları və sistemləri seçmə üsulu ilə qiymətləndirərək test etdik.

Biz, rəhbərlik tərəfindən hazırlanan və tətbiq edilən GKZ metodologiyasının uyğunluğunu qiymətləndirərək test etdik, o cümlədən:

- kredit portfelinin segmentasiyası üzrə Qrupun yanaşmasının uyğunluğu;
- statistik metodologiyanın uyğunluğu;
- seçmə üsulu ilə kreditlərin müxtəlif "mərhələlərə" aid edilməsinin düzgünlüyü və müəyyən edilmiş restrukturalaşdırma olunmuş dəyersizləşmiş kreditlərin tamlığı;
- risk parametrləri (PD, LGD və EAD), proqnoz məlumatları, müvafiq çəki əmsalları və GKZ üzrə hesablamalar;

- Defolt ehtimalı (PD) və defolt zamanı zərər (LGD) kimi risk parametrləri üzrə təxminlər və faktiki zərərlər arasındakı fərqlərin təhlili.

Audit prosesində aşağıdakı audit ekspertlərinin dəstəyindən istifadə olunmuşdur:

- Qrupun GKZ metodologiyasının nəzərdən keçirilməsi üzrə kredit riski ekspertləri;
- GKZ-nin qiymətləndirilməsində Qrupun tətbiq etdiyi hesablaşma mexanizmindən əldə olunan nəticələrin yoxlanılması məqsədilə IT riskləri üzrə ekspertlər.

Biz müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə GKZ ehtiyatına dair konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarındakı məlumat açıqlamalarının BMHS-ə uyğunluğunu qiymətləndirdik.

Qrup auditinin həcminin müəyyən edilməsi

Biz audit prosedurlarının həcmi bütövlükdə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına dair rəy bildirmək məqsədilə kifayət qədər işləri yerinə yetirmək üçün Qrupun strukturunu, uçot proseslərini və nəzarət mexanizmlərini, habelə Qrupun fəaliyyət göstərdiyi sektorün xüsusiyyətlərini nəzərə alaraq müəyyən etdik.

Bankın tömə müəssisəsi qeyri-əhəmiyyətli komponent olduğuna görə Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına daxil edilən tömə müəssisənin yalnız əhəmiyyətli qalıqları və əməliyyatları məhdud audit prosedurları ilə əhatə olunmuşdur.

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və korporativ idarəetmə üzrə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının BMHS-ə uyğun olaraq hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi, eləcə də fırıldaqçılıq və yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq, əhəmiyyətli təhriflər olmayan konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rəhbərliyin zəruri hesab etdiyi daxili nəzarət sistemlərinə görə məsuliyyət daşıyır.

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik Qrupu leğv etmək və ya fəaliyyətini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkden başqa münasib alternativ olmadığı halda, Qrupun fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fəaliyyətin fasiləsizliyinə dair məlumatların açıqlanmasına və fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Korporativ idarəetmə üzrə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Qrupun maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzərə görə məsuliyyət daşıyır.

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz bütövlükdə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kifayət qədər əminlik əldə etmək və reyimizin daxil olduğu auditor hesabatını təqdim etməkdir. Kifayət qədər əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun olaraq auditin aparılması zamanı mövcud olan bütün əhəmiyyətli təhriflərin həmişə aşkar olunacağına zəmanət vermir. Təhriflər fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində yaranan birləşmiş və ya məcmu olaraq istifadəçilərin konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları əsasında qəbul edəcəyi iqtisadi qərarlara təsir göstərmək ehtimalı olduğu halda əhəmiyyətli hesab edilir.

Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparılan auditin bir hissəsi olaraq, biz audit zamanı peşəkar mülahizə tətbiq edirik və peşəkar skeptisizm nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olması riskini müəyyən edir və qiymətləndirir, həmin risklərə qarşı audit prosedurlarını hazırlayır və həyata keçirir və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirik. Fırıldaqçılıq nəticəsində yaranmış əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riskli səhvlər nəticəsində yaranmış əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riskindən daha yüksəkdir, çünki fırıldaqçılığa gizli sövdələşmə, saxtakarlıq, məlumatların bilərəkdən göstərilməməsi, yanlış təqdimat və ya daxili nəzarət sisteminə sui-istifadə halları daxil ola bilər.
- Qrupun daxili nəzarət sisteminin effektivliyinə dair rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə uyğun audit prosedurlarını işləyib hazırlamaq üçün daxili nəzarət sistemi üzrə məlumat əldə edirik.
- Rəhbərlik tərəfindən istifadə edilən uçot siyasətinin uyğunluğunu, habelə uçot təxminləri və müvafiq açıqlamaların münasibliyini qiymətləndiririk.
- Fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutları əsasında Qrupun fasiləsiz fəaliyyət göstərmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisə və şəraitlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığına dair qənaətə gəlirik. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu qənaətinə gəldikdə, auditor rəyimizdə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarındakı müvafiq məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməli və ya belə məlumatların açıqlanması yetərli olmadıqda, rəyimizdə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixində əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin sonrakı hadisələr və şəraitlər Qrupun fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər.
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında düzgün təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.
- Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına dair rəy bildirmək üçün Qrupa daxil olan müəssisələrin maliyyə məlumatları və ya fəaliyyəti ilə bağlı yetərli müvafiq audit sübutu əldə edirik. Biz Qrupun auditinin idarə edilməsi, nəzarəti və həyata keçirilməsi üçün məsuliyyət daşıyıyıq. Biz auditor rəyimizə görə tam məsuliyyət daşıyıyıq.

Biz korporativ idarəetmə üzrə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə digər məsələlərlə yanaşı, planlaşdırılan audit prosedurlarının həcmi və müddəti, habelə əhəmiyyətli audit nəticələri, o cümlədən audit zamanı daxili nəzarət sisteminə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar barədə məlumat veririk.

Biz, həmçinin korporativ idarəetmə üzrə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə müstəqillik ilə bağlı müvafiq etik normalara riayət etdiyimiz barədə bəyanat verir və müstəqilliyimizə təsir etməsi əsaslandırılmış şəkildə güman edilən bütün münasibətlər və digər məsələlər, habelə zəruri hallarda təhdidlərin aradan qaldırılması üçün görülən tədbirlər, o cümlədən ehtiyat tədbirləri barədə məlumat veririk.

Korporativ idarəetmə üzrə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin nəzərinə çatdırılmış məsələlər arasında biz cari dövrün maliyyə hesabatlarının auditini üçün ən əhəmiyyətli və bu səbəbdən də əsas audit məsələlərini müəyyən edirik. Bu məsələnin ictimaiyyətə açıqlanmasına qanun və ya qaydalarla yol verilmədiyi və ya çox nadir hallarda, məsələ haqqında rəyimizdə açıqlamanın verilməsinin mənfi təsirlərinin onun ictimaiyyət üçün faydalarından çox olacağı əsaslandırılmış şəkildə güman edilədiyi hallar istisna olmaqla, bu məsələni rəyimizdə təsvir edirik.

Audit nəticəsində dərc olunan hazırkı müstəqil auditor hesabatına görə məsul partnyor Aigule Axmetovadır.

PricewaterhouseCoopers Audit Azerbaijan LLC

Bakı, Azərbaycan Respublikası

1 may 2023-cü il

"Bank Respublika" ASC

Konsolidasiya edilmiş mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabat

(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeyd	2022	2021
Effektiv faiz metodu ilə hesablanmış faiz gəlirləri	7	136,378	88,423
Faiz xərcləri	7	(44,508)	(27,281)
Faiz qazandıran aktivlər üzrə gözlənilən kredit zərərlerinden əvvəl xalis faiz gəlirləri		91,872	61,142
Amortizasiya olunmuş dəyərle uçota alınan aktivlər üçün kredit zərərləri üzrə ehtiyatın bərpası	8	2,270	4,601
Xalis faiz gəlirləri		94,142	65,743
Xarici valyuta mübadiləsi üzrə xalis gəlir	9	16,081	6,127
Törmə maliyyə alətləri üzrə gəlir çıxılmaqla zərər	21	(10,943)	(9,245)
Haqq və komissiya gəlirləri	10	23,435	16,894
Haqq və komissiya xərcləri	11	(18,769)	(12,273)
Sair gəlir	12	889	786
Xalis qeyri-faiz gəlirləri		10,693	2,289
Bank fəaliyyəti üzrə əməliyyat gəlirləri		104,835	68,032
Qeyri-bank fəaliyyəti			
Hesablanmış məcmu sığorta haqları	13	5,917	4,539
Təkrarsığortaçılara ötürülmüş sığorta haqları	13	(411)	(268)
Məcmu sığorta ödənişləri	14	(2,456)	(1,338)
Təkrarsığortaçılardan geri alınmış sığorta ödənişləri	14	54	60
Sığorta ehtiyatlarında dəyişiklik		(1,115)	(1,631)
Sair gəlir	12	300	152
Qeyri-bank fəaliyyəti üzrə əməliyyat gəlirləri		2,289	1,514
Əməliyyat xərcləri	15	(73,228)	(59,335)
Mənfəət vergisindən əvvəlki mənfəət		33,896	10,211
Mənfəət vergisi xərci	16	(9,916)	(1,153)
İl üzrə mənfəət		23,980	9,058
Sair məcmu gəlir, mənfəət vergisi çıxılmaqla		-	-
İl üzrə cəmi məcmu gəlir		23,980	9,058
Mənfəətin:			
- Qrupun səhmdarlarına aid olan hissəsi		24,015	9,528
- Nəzarət olunmayan iştirak payına aid olan hissəsi	36	(35)	(470)
İl üzrə mənfəət		23,980	9,058
Cəmi məcmu gəlirin:			
- Qrupun səhmdarlarına aid olan hissəsi		24,015	9,528
- Nəzarət olunmayan iştirak payına aid olan hissəsi	36	(35)	(470)
İl üzrə cəmi məcmu gəlir		23,980	9,058
Səhm üzrə əsas və azaldılmış gəlir (AZN)		0.801	0.318

5-98-ci səhifələrdə təqdim edilən konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları 28 aprel 2023-cü il tarixində rəhbərlik tərəfindən təsdiqlənmiş və imzalanmışdır.

Tariyel İsmayilov
İdarə Heyətinin sədri

Qavid Rzayev
Maliyyə departamentinin direktoru

"Bank Respublika" ASC

Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat

(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeyd	31 dekabr 2022	31 dekabr 2021
AKTİVLƏR			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	17	309,036	287,502
Banklara verilmiş kreditlər	18	68,412	32,480
Müştərilərə verilmiş kreditlər	19	959,544	715,180
İnvestisiya qiymətli kağızları	20	51,176	37,892
Tөрөmə maliyyə aktivləri	21	2,945	1,961
Əsas vəsaitlər	22	43,737	43,153
Qeyri-maddi aktivlər		2,018	1,967
Satış üçün saxlanılan aktivlər		20	20
Mülkiyyətə keçmiş girov	25	4,244	4,763
Təxirə salınmış vergi aktivləri	16	1,546	2,052
Sair maliyyə aktivləri	23	15,375	8,681
Sair aktivlər	23	6,434	4,911
Qudvil		467	467
Cəmi aktivlər		1,464,954	1,141,029
ÖHDƏLİKLƏR			
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	24	7,870	1,180
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	26	999,725	822,850
Sair borc öhdəlikləri	28	245,913	174,524
İcarə öhdəlikləri	22	4,009	3,295
Tөрөmə maliyyə öhdəlikləri	21	2,102	1,157
Sair maliyyə öhdəlikləri	30	19,166	8,895
Sair öhdəliklər	30	6,062	9,294
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	16	8,132	985
Buraxılmış istiqrazlar	29	45,758	10,038
Subordinasiya borc öhdəlikləri	27	26,072	20,646
Cəmi öhdəliklər		1,364,809	1,052,864
KAPİTAL			
Nizamnamə kapitalı	31	73,461	73,461
Binaların yenidən qiymətləndirilməsi üzrə ehtiyat		7,633	7,633
Bölüşdürülməmiş mənfəət		14,912	2,897
Qrupun səhmdarlarına aid olan cəmi kapital		96,006	83,991
Nezərə alınmayan iştirak payı	36	4,139	4,174
Cəmi kapital		100,145	88,165
Cəmi öhdəliklər və kapital		1,464,954	1,141,029

Tariyel İsmayılov
İdarə Heyətinin sədri

Cavid Rzayev
Maliyyə departamentinin direktoru

"Bank Respublika" ASC

Konsolidasiya edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat

(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeyd	2022	2021
Əməliyyat fəalliyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Alınmış faizlər		134,798	84,212
Ödənilmiş faizlər		(25,220)	(16,661)
Alınmış haqq və komissiya		23,435	16,894
Ödənilmiş haqq və komissiya		(18,769)	(12,273)
Xarici valyutada mübadilə əməliyyatları üzrə zərər çıxılmaqla realizasiya olunmuş gəlir		16,081	6,127
İşçi heyəti üzrə ödənilmiş xərclər		(51,011)	(38,321)
Ödənilmiş inzibati xərclər		(18,784)	(14,128)
Xarici valyutada olan törəmə alətlərlə əməliyyatlar üzrə xalis zərər		(10,943)	(7,985)
Alınmış məcmu sığorta haqları		5,917	4,539
Tekrarsığortaçıya ödənilmiş sığorta haqları		(411)	(268)
Xalis sığorta ödənişləri		(2,456)	(1,338)
Alınmış digər əməliyyat gəlirləri		1,159	938
Tekrarsığortaçılardan geri alınmış sığorta ödənişləri		54	60
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(2,262)	-
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəalliyəti üzrə daxil olan pul vəsaitlərinin hərəkəti		51,588	21,796
Əməliyyat aktivlərində xalis (artım)/azalma			
Banklara verilmiş kreditlər		(35,959)	(4,374)
Müştərilərə verilmiş kreditlər		(242,344)	(265,606)
Mülkiyyətə keçmiş girov		519	-
Sair aktivlər		(7,678)	(977)
Əməliyyat öhdəliklərində artım/(azalma):			
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər		6,544	154
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri		185,152	116,331
Sair öhdəliklər		5,853	4,923
Əməliyyat fəalliyəti üzrə istifadə edilən xalis pul vəsaitləri		(36,325)	(127,753)
İnvestisiya fəalliyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Əsas vəsaitlərin alınması		(2,719)	(7,511)
Qeyri-maddi aktivlərin alınması		(312)	(323)
Satış üçün saxlanılan aktivlərdən daxilolmalar		-	799
İnvestisiya qiymətli kağızlarının alınması		(71,024)	(2,408)
İnvestisiya qiymətli kağızlarının satılması və ödənilməsindən daxilolmalar		47,231	-
Borc qiymətli kağızlara investisiyalar üzrə alınmış faiz gəlirləri		1,861	1,896
İnvestisiya fəalliyəti üzrə istifadə edilən xalis pul vəsaitləri		(24,963)	(7,547)
Maliyyələşdirmə fəalliyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Sair borc öhdəlikləri üzrə daxilolmalar	28	151,530	88,091
Sair borc öhdəliklərinin ödənilməsi	28	(82,249)	(47,966)
Sair borc öhdəlikləri üzrə ödənilmiş faiz xərcləri	28	(8,716)	(6,847)
Subordinasiya borc öhdəlikləri üzrə daxilolmalar	27	5,100	7,008
Subordinasiya borc öhdəliklərinin ödənilməsi	27	-	(5,770)
Subordinasiya borc öhdəlikləri üzrə ödənilmiş faiz xərcləri	27	(1,210)	(1,592)
İcarə öhdəlikləri üzrə əsas borcun ödənilməsi		(761)	(2,020)
İstiqraz emissiyasından daxilolmalar	29	35,000	10,000
Emissiya edilmiş istiqrazlar üzrə ödənilmiş faiz xərci	29	(2,338)	-
Ödənilmiş dividendlər	31	(12,000)	-
Maliyyələşdirmə fəalliyəti üzrə daxil olan xalis pul vəsaitləri		84,356	40,904
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis artım/(azalma)		23,068	(94,396)
Məzənnə dəyişikliklərinin pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə təsiri		(1,534)	(1,734)
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		287,502	383,632
İlin sonuna pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	17	309,036	287,502

“Bank Respublika” ASC
Konsolidasiya edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat
(Başqa valyuta göstərilməyi təqdirde, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Nizamnamə kapitalı	Binaların yenidən qiymətləndirilməsi üzrə ehtiyat	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi olunmayan iştirak payı	Cəmi kapital
1 yanvar 2021-ci il tarixinə qalıq	73,461	7,633	(6,631)	4,844	79,107
Sair məcmu gəlir	-	-	-	-	-
II üzrə mənfəət	-	-	9,528	(470)	9,058
II üzrə cəmi məcmu gəlir	-	-	9,528	(470)	9,058
31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıq	73,461	7,633	2,897	4,174	88,165
1 yanvar 2022-ci il tarixinə qalıq	73,461	7,633	2,897	4,174	88,165
Sair məcmu gəlir	-	-	-	-	-
II üzrə mənfəət	-	-	24,015	(35)	23,980
II üzrə cəmi məcmu gəlir	-	-	24,015	(35)	23,980
Elan edilmiş dividendlər	-	-	(12,000)	-	(12,000)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	73,461	7,633	14,912	4,139	100,145

5-98-ci səhifələrdə əlavə edilən qeydlər hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsidir.

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

1 Giriş

Hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları "Bank Respublika" ASC-nin ("Bank") və onun töreme müəssisəsinin (birlikdə "Qrup") maliyyə hesabatlarından ibarətdir.

Bank 1992-ci ildə Azərbaycan Respublikasında təsis edilmişdir. Bank 83 sayılı ümumi lisenziyaya əsasən fəaliyyət göstərir və fəaliyyəti Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı ("AMB") tərəfindən tənzimlənir.

Əsas fəaliyyət istiqaməti. Bankın əsas fəaliyyəti kommersiya bankçılığı, kreditlər və zəmanətlərin verilməsi və xarici valyutalarla ticarət əməliyyatlarının həyata keçirilməsindən ibarətdir. 31 dekabr 2022-ci il tarixinə Bankın Azərbaycan Respublikasında 31 filialı və üç şöbəsi var (31 dekabr 2021: 25 filialı və üç şöbə).

Bankın hüquqi və faktiki ünvanı: Xaqani küçəsi 21, AZ 1000, Bakı, Azərbaycan Respublikası.

Təqdimat valyutası. Hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər başqa valyuta göstərilmediyi halda, Azərbaycan manatı ilə ("AZN") təqdim olunur.

Bankın yeganə töreme müəssisəsi haqqında məlumat aşağıda göstərilir:

Adı	Təsis edildiyi ölkə	Əsas fəaliyyət	İştirak payı %	
			2022	2021
"Bakı Sığorta" ASC	Azərbaycan Respublikası	Sığorta	51	51

"Tural Sığorta" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti 8 fevral 1994-cü ildə qeydiyyatda alınmış, daha sonra adı dəyişdirilərək "Bakı Sığorta" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti adı ilə 28 avqust 2007-ci il tarixində Azərbaycan Respublikasında qeydiyyatdan keçirilmişdir. Şirkətin əsas fəaliyyəti qeyri-həyat sığortası üzrə xidmətlərin göstərilməsindən ibarətdir. Şirkət Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi tərəfindən verilmiş 12 fevral 2004-cü il tarixli sığorta lisenziyasına əsasən fəaliyyət göstərir.

Sığorta şirkətinin hüquqi və faktiki ünvanı: Abbas Mirzə Şerifzadə küçəsi 315C, Bakı, Azərbaycan Respublikası.

Aşağıdakı səhmdarlar 31 dekabr 2022 və 2021-ci il tarixlərinə Bankın buraxdığı səhmlərə sahib olmuşdur:

	2022, %	2021, %
Quliyev Natiq Saday oğlu	63,29	67,75
Quliyev Elçin Saday oğlu	18,46	15,06
Quliyev Namiq Saday oğlu	8,47	7,41
Rəhimov Şakir Xəyyam oğlu	5,45	5,45
SIDT (Sparkassen International Development Trust GmbH)	4,25	4,25
Digərləri	0,08	0,08
Cəmi	100	100

Qrupun son nəzarətədiçi tərəfi cənab Quliyev Natiq Saday oğludur.

2 Qrupun fəaliyyət mühtli

Azərbaycan iqtisadiyyatında inkişaf etməkdə olan bazarlara xas müəyyən xüsusiyyətlər müşahidə edilir. Azərbaycan iqtisadiyyatının mövcud və gələcək artımı və dayanıqlığı hökumətin həyata keçirdiyi fiskal və monetar tədbirlərin effektivliyindən, ələcə də xam neftin qiymətlərindən və Azərbaycan manatının sabitliyindən əhəmiyyətli dərəcədə asılıdır.

Uzunmüddətli perspektivdə iqtisadi sabitliyi və dayanıqlığı təmin etmək məqsədilə aparılmış son islahatlar, fiskal və monetar siyasət, ələcə də iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi istiqamətində həyata keçirilmiş davamlı tədbirlər makroiqtisadi mühtidə ümumi müsbət meyillərə töhfə vermişdir. 2022-ci il ərzində neft qiymətlərindəki artım tendensiyası və nəticədə ölkəyə valyuta axınının əhəmiyyətli dərəcədə artması AMB-nin sərt pul siyasəti ilə daha da möhkəmlənərək milli valyutanın məzənə sabitliyini təmin etmişdir.

2 Qrupun fəaliyyət mühtli (davamı)

2022-ci il dünyanın tədricən COVID pandemiyasından çıxdığı dövrdə geosiyasi gərginliyin yüksəlməsi, dünya birjalarında emtəe qiymətlərinin və ticarət tərəfdaşı ölkələrində inflyasiyanın artımı, qlobal dəyər zəncirindəki problemlərin qalması və bu proseslərin qlobal iqtisadiyyata təsirləri ilə xarakterizə olunur. Qlobal tələbin təklifdən daha yüksək temple bərpası, dünya birja emtəələrinin qiymətlərinin və ticarət tərəfdaşı ölkələrində inflyasiyanın kəskin dəyişkənliyi, ələce də təchizat-logistika xərclərinin yüksəlməsi ölkə daxilində inflyasiyaya təsir etmişdir. Cari ildə pul siyasəti monetar amillər vasitəsilə inflyasiya təzyiqinin yumşaldılmasına yönəldilmişdir. Bununla yanaşı, Azərbaycanda xarici sektor göstəriciləri yaxşılaşmış, iqtisadi artım tempi yüksəlmişdir. Tədiyə balansı və daxili iqtisadi aktivliyin dəstəklənməsi baxımından isə xarici mühit Azərbaycan üçün əsasən əlverişli olmuşdur və ölkənin strateji valyuta ehtiyatlarının artımı davam etmişdir.

Siyasi və iqtisadi vəziyyətin mövcud təsirlərini proqnozlaşdırmaq çətindir, lakin bunun Azərbaycan iqtisadiyyatına təsiri daha çox ola bilər. Qrup rəhbərliyi mövcud iqtisadi mühitdə baş verən prosesləri müşahidə edir və yaxın gələcəkdə Qrupun fəaliyyətinin dayanıqlılığını və inkişafını təmin etmək üçün qabaqçılıq tədbirlər görür. Buna baxmayaraq, mövcud iqtisadi vəziyyətin gələcək təsirini qabaqcadan proqnozlaşdırmaq nisbətən mürəkkəb olduğuna görə rəhbərliyin iqtisadi mühitlə bağlı cari proqnozları və təxminləri faktiki nəticələrdən fərqli ola bilər.

Rusiya və Ukrayna arasındakı müharibə. Rusiya və Ukrayna ilə biznes əlaqələri olan Qrup müştərilərinin 85%-i öz gəlir axınlarını diversifikasiya etmişdir ki, bu da onlara mövcud böhranın təsirinə tab gətirməyə şərait yaratmışdır. 2022-ci ilin sonuna ticarət fəaliyyətinin 70%-dən çox hissəsi qeyd olunan iki ölkə ilə əlaqəli olan kreditörün Qrupun kredit portfelindəki payı 15.04 milyon AZN olmuşdur ki, bu da ümumi portfelin 1,5%-ni təşkil etmişdir. 2023-cü ilin mart ayının sonuna bu kreditörün heç birinin 90 gündən çox gecikdirilmiş ödənişləri olmamışdır.

3 Əsas uçot siyasəti

Uyğunluq haqqında bəyanat

Hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına (BMHS) uyğun olaraq hazırlanmışdır.

Qiymətləndirmənin əsasları

Hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları mənfəet və ya zərərdə ədalətli dəyərle əks etdirilən maliyyə alətlərini və sair məcmu gəlirdə ədalətli dəyərle ölçülən maliyyə alətlərini ədalətli dəyərle tanımaqla, satış məqsədilə saxlanılan bütün silinmə qruplarını onların satış xərcləri çıxılmaqla balans dəyəri və ədalətli dəyərindən daha aşağı olan dəyərle qiymətləndirməklə, satış üçün saxlanılan əsas vəsaitlər üçün köhnəlmə və amortizasiya hesablamamaqla və binaları yenidən qiymətləndirməklə, ilkin dəyər metodu əsasında hazırlanmışdır.

Əməliyyat və təqdimat valyutası

Qrup və onun yeganə törəmə müəssisəsinin əməliyyat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan və əsas hadisələrin və onlarla bağlı vəziyyətlərin iqtisadi mahiyyətini əks etdirən Azərbaycan manatıdır ("AZN").

31 dekabr 2022-ci il tarixinə xarici valyuta qalıqlarının çevrilməsi üçün əsas mübadilə məzənnəsi aşağıdakı kimi olmuşdur: 1 ABŞ dolları = 1.7000 AZN və 1 Avro = 1.8114 AZN (31 dekabr 2021: 1 ABŞ dolları = 1.7000 AZN və 1 Avro = 1.9265 AZN). Manat, həmçinin hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədləri üçün təqdimat valyutasıdır.

Əksi qeyd edilmədikdə, AZN ilə ifadə edilən maliyyə məlumatları ən yaxın minliyə yuvarlaqlaşdırılmışdır.

Qrup aşağıdakı uçot siyasətlərini hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında təqdim edilmiş bütün dövrlərə ardıcıl olaraq tətbiq etmişdir.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

Konsolidasiyanın əsasları

(I) Töreme müəssisələr. Töreme müəssisələr Qrupun nəzarət etdiyi müəssisələrdir. Qrup müəssisədə iştirakından gələn dəyişən gəlirlər ona aid olduqda və ya belə gəlirlərə hüququ olduqda müəssisəyə nəzarət edir və müəssisə üzərində hüququna əsaslanaraq bu gəlirlərə təsir edə bilər. Töreme müəssisələrinin maliyyə hesabatları nəzarətin başladığı tarixdən nəzarətin bitdiyi tarixədək konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına daxil edilir. Töreme müəssisələrinin uçot siyasətləri Qrupun qəbul etdiyi siyasətlərə uyğunlaşdırılmaq üçün zəruri olduqda dəyişdirilmişdir. Töreme müəssisədə nəzarət olunmayan iştirak paylarına tətbiq olunan zərərlər, defisit qalıqına səbəb olsa belə, nəzarət olunmayan iştirak paylarına bölüşdürülür.

Konsolidasiya edilmiş hesabatda daxil edilməyən əməliyyatlar

Grupdaxili qalıqlar və əməliyyatlar və qrupdaxili əməliyyatlardan yaranan realizasiya edilməmiş gəlirlər konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları hazırlanarkən nəzərə alınmır. Realizasiya edilməmiş zərərlər, yalnız dəyersizləşməyə dair sübut olmadığı təqdirdə nəzərə alınmaması şərti ilə, realizasiya edilməmiş gəlirlərdə olduğu kimi nəzərə alınmır.

Qudvil

Alınan töreme müəssisələrinin qudvili konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında ayrıca təqdim edilir.

Qudvil dəyersizləşmə üzrə sınaqların keçirilməsi məqsədilə pul vəsaitləri yaradan vahidlərə paylanılır və dəyersizləşmə zərərləri çıxılmaqla ilkin dəyerdə tanınır.

Müəssisənin realizasiyası zamanı yaranan gəlir və ya zərərlərə satılan müəssisənin qudvilinin balans dəyəri daxildir.

Nəzarət olunmayan iştirak payları

Nəzarət olunmayan iştirak payları alış tarixinə əldə edən tərəfin xalis aktivlərində öz proporsional payları ilə ölçülür.

Qrupun töreme müəssisədə iştirak payında nəzarətin itirilməsi ilə nəticələnməyən dəyişikliklər kapital əməliyyatları kimi uçota alınır.

Xarici valyuta

Xarici valyutalarda əməliyyatlar onların həyata keçirildiyi tarixlərdə qüvvədə olan məzənnələrlə Qrupun əməliyyat valyutasına çevrilir.

Hesabat tarixinə xarici valyutalarda əks olunmuş maliyyə aktivləri və öhdəlikləri həmin tarixdə olan məzənnə ilə yenidən əməliyyat valyutasına çevrilir. Maliyyə maddələri üzrə xarici valyuta gəliri və ya itkisi, dövr ərzində effektiv faiz və ödənişlər nəzərə alınmaqla, dövrün əvvəlində əməliyyat valyutasında amortizasiya edilmiş dəyər hesabata dövrünün sonunda məzənnəyə uyğun çevrilmiş xarici valyutada amortizasiya edilmiş dəyər arasında olan fərqi təşkil edir.

Xarici valyutada ifadə olunan və ədalətli dəyər əsasında qiymətləndirilən qeyri-maliyyə aktivləri və öhdəlikləri ədalətli dəyər müəyyən edildiyi tarixdə olan məzənnə ilə əməliyyat valyutasına çevrilir. Xarici valyutada ilkin dəyər əsasında qiymətləndirilən qeyri-maliyyə hissələri əməliyyat aparıldığı tarixdə olan məzənnə ilə çevrilir.

Konvertasiya zamanı yaranan xarici valyuta fərqləri mənfəət və ya zərəre aid edilir. Ədalətli dəyerdə sonrakı dəyişiklikləri sair məcmu gəlirdə təqdim etmək üçün seçilmiş kapital investisiyaları üzrə fərqlər isə istisna təşkil edərək sair məcmu gəlirdə tanınır.

Falz

Effektiv faiz dərəcəsi

Falz gəlirləri və xərcləri effektiv faiz metodundan istifadə etməklə mənfəət və zərərdə tanınmışdır. "Effektiv faiz dərəcəsi" gələcək ödənişləri və daxilolmaları maliyyə alətinin gözlənilən müddəti ərzində:

- maliyyə aktivinin balans dəyərinə; və ya
- maliyyə öhdəliyinin amortizasiya edilmiş dəyərinə deqiq diskontlaşdırılan dərəcədir.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

Alınmış və yaradılmış kredit üzrə dəyersizləşmiş aktivlər ("POCI") istisna olmaqla, digər maliyyə alətləri üçün effektiv faiz dərəcəsinə hesablayarkən Qrup gələcək pul vəsaitlərini maliyyə alətlərinin bütün müqavilə şərtlərini nəzərə almaqla, kredit zərərlərini nəzərə almadan qiymətləndirir. Alınmış və ya yaradılmış kredit üzrə dəyersizləşmiş maliyyə aktivləri üçün kredit üzrə uyğunlaşdırılmış effektiv faiz dərəcəsi gözlənilən kredit zərərləri daxil gözlənilən gələcək pul vəsaitləri nəzərə alınmaqla hesablanır.

Effektiv faiz dərəcəsinin hesablanması effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz tərkib hissəsi olan əməliyyat xərcləri və haqlar və ödənilmiş və ya alınmış bəndlər nəzərə alınır. Əməliyyat xərclərinə maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyinin alınmasına və ya verilməsinə bilavasitə tətbiq edilə bilən məxsusi xərclər daxildir.

Amortizasiya olunmuş dəyər və ümumi balans dəyəri

Maliyyə aktivlərinin və ya maliyyə öhdəliklərinin "amortizasiya edilmiş dəyəri" maliyyə aktivlərinin və ya maliyyə öhdəliklərinin ilkin tanınması zamanı əsas məbləğ üzrə ödəmələri çıxmaqla, ilkin məbləğ və ödəniş müddətinin sonundakı məbləğ arasında hər hansı fərqin effektiv faiz metodu ilə xalis amortizasiyanı daxil etməklə və ya çıxmaqla və (maliyyə aktivləri üçün) hər hansı gözlənilən kredit zərəri ehtiyatına uyğunlaşdırmaqla hesablanan dəyərdir.

Amortizasiya dəyərində hesablanan "maliyyə aktivinin ümumi balans dəyəri" maliyyə aktivinin hər hansı gözlənilən kredit zərəri ehtiyatına uyğunlaşdırılmazdan əvvəl amortizasiya edilmiş dəyəridir.

Faiz gəlir və xərclərinin hesablanması

Maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyinin effektiv faiz dərəcəsi maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyinin ilkin tanınması zamanı hesablanır. Faiz gəlirləri və ya xərclərinin hesablanması zamanı effektiv faiz dərəcəsi aktivin (aktiv kredit üzrə dəyersizləşmədikdə) ümumi balans dəyərinə və ya öhdəliyin amortizasiya edilmiş dəyərinə tətbiq edilir. Dəyişən dərəcəli alətlərin pul hərəkəti dövrü olaraq təkrar qiymətləndirildiyi üçün effektiv faiz dərəcəsi bazar faiz dərəcələrində dəyişiklikləri əks etdirməsi məqsədilə yenilənir.

İlkin tanınmadan sonra kredit üzrə dəyersizləşən maliyyə aktivlərinin faiz gəlirləri isə effektiv faiz dərəcəsinə maliyyə aktivinin amortizasiya edilmiş dəyərinə tətbiq etməklə hesablanır. Aktiv artıq dəyersizləşmiş olmadıqda faiz gəlirləri yenə ümumi balans dəyərində hesablanır.

İlkin tanınma zamanı kredit üzrə dəyersizləşmiş aktivlər üçün faiz gəliri aktivin amortizasiya edilmiş dəyərinə kredit üzrə düzəliş edilmiş effektiv faiz dərəcəsi tətbiq edilməklə hesablanır. Aktivin kredit riski azaldıqda belə faiz gəliri ümumi balans dəyəri əsasında hesablanmır.

Təqdimat

Mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında konsolidasiya edilmiş hesabatda təqdim olunan effektiv faiz metodu ilə hesablanan faiz gəlirlərinə amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən maliyyə aktivləri üzrə faizlər daxildir.

Mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatında təqdim olunan sair faiz gəlirlərinə mənfəət və ya zərərde ədalətli dəyərle əks etdirilən qeyri-tөрəmə borc maliyyə alətləri üzrə faiz gəlirləri daxildir.

Mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabatda təqdim olunan faiz xərclərinə amortizasiya olunmuş dəyərle hesablanan maliyyə öhdəlikləri daxildir.

Qrup valyuta faiz svoplarını xalis əsasla "faiz xərci" setində, bu төрəmə alətlərin ədalətli dəyərində digər dəyişiklikləri isə "tөрəmə maliyyə alətləri üzrə xalis gəlir (zərər) setində təqdim edir, o şərtlə ki, bu, iqtisadi həddi əks etdirir.

Haqq və komissiyalar

Maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyi üzrə effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan haqq və komissiya gəlirləri və xərcləri effektiv faiz dərəcəsinə daxil edilir.

Kreditlərin verilməsi ilə bağlı haqlar, kredit xidməti haqları və kredit gəlirliliyinin tərkib hissəsi sayılan digər haqlar əlaqədar əməliyyat xərcləri ilə birlikdə effektiv faiz metodundan istifadə etməklə maliyyə alətinin proqnoz edilən müddəti boyu faiz gəlirlərinə köçürülür və amortizasiya edilir.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

Plastik kart xidmətləri üzrə haqq və komissiya gəlirləri, hesablaşma haqları və nağd pul əməliyyatları daxil olmaqla, sair haqq və komissiya gəlirləri əlaqədar xidmətlər göstərildikcə tanınır. Kredit öhdəliyi üzrə kredit vəsaitlərinin istifadəsi gözlənilmədiyi halda kredit öhdəliyi üzrə əlaqədar haqlar öhdəlik dövrü boyu düzxtəli şəkildə tanınır.

Sair haqq və komissiya xərcləri əsasən xidmətlər göstərildikcə balansdan silinen əməliyyat və xidmət haqlarından ibarətdir.

İcra öhdəlikləri və gəlirin tanınması siyasəti

Müştərilərlə müqavilələrdən gələn haqq və komissiya gəlirləri müştəri ilə müqavilədə müəyyən edilmiş ödəniş əsasında ölçülür. Qrup gəliri xidmət üzərində nəzarət müştəriyə ötürüldükdə tanınır.

Aşağıdakı cədvəldə müştərilərlə müqavilələr üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməsinin xüsusiyyəti və müddəti, habelə əhəmiyyətli ödəniş müddətləri və əlaqəli gəlirin tanınması siyasəti haqqında məlumat təqdim olunmuşdur:

Xidmət növü	Əhəmiyyətli ödəniş müddətləri daxil olmaqla icra öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinin xüsusiyyəti və müddəti	Gəlirin tanınması siyasəti
Fərdi və korporativ bank xidmətləri	Qrup overdraft xidmətləri, fərdi və korporativ müştərilərə bankçılıq, xarici valyuta, kredit kartları və xidmət haqlarının ödənişi xidmətlərini göstərir. Qarşılıqlı mübadilə, xarici valyuta əməliyyatları və overdraftlara görə əməliyyat haqları əməliyyat baş verərkən müştərinin hesabından çıxılır.	Əməliyyatlardan gələn gəlir əməliyyat baş verən zaman tanınır.
	Qrup buraxdığı zəmanət məktublarına görə müştərilərdən komissiya haqları alır.	Zəmanət məktublarının və akreditasiyanın verilməsi haqları üzrə gəlir bu müqavilələrin etibarlılıq müddəti boyu tanınır.

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri

(I) Təsnifat

İlkin tanınma zamanı maliyyə aktivini amortizasiya olunmuş dəyərle, sair məcmu gəlirdə ədalətli dəyərle və ya mənfəət və ya zərerdə ədalətli dəyərle əks etdirilən aktiv kateqoriyasına təsnif edilir.

Maliyyə aktivini aşağıdakı şərtlərə cavab verdikdə və mənfəət və ya zərerdə ədalətli dəyərle qiymətləndirilmədikdə amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilir:

- aktiv, məqsədi müqavilə üzrə razılaşdırılmış pul vəsaitlərini toplamaq olan biznes modelində saxlanılır; və
- maliyyə aktivinin müqavilə şərtləri müəyyən edilmiş tarixlərdə yalnız əsas borc və faiz ödənişləri olan pul vəsaitlərinin axınına səbəb olur.

Borc aləti yalnız aşağıdakı şərtlərə cavab verdikdə və mənfəət və ya zərerdə ədalətli dəyərle qiymətləndirilmədikdə sair məcmu gəlirdə ədalətli dəyərle qiymətləndirilir:

- aktiv, məqsədi müqavilə üzrə pul vəsaitlərini toplamaq və maliyyə aktivlərini satmaq olan biznes modelində saxlanılır; və
- maliyyə aktivinin müqavilə şərtləri müəyyən edilmiş tarixlərdə yalnız əsas borc və əsas borc üzrə faizlərin ödənişi olan pul vəsaitlərinin axınına səbəb olur.

Amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən maliyyə aktivləri kimi mənfəət və ya zərerdə tanınan aşağıdakılar istisna olmaqla, sair məcmu gəlirdə ədalətli dəyərle qiymətləndirilən borc maliyyə aktivləri üzrə mənfəət və zərər sair məcmu gəlirdə tanınır:

- effektiv faiz metodu ilə faiz gəliri;
- gözlənilən kredit zərəri və evezləşdirmələr; və
- xarici valyuta mübadiləsi üzrə gəlirlər və zərərlər.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

Sair məcmu gəlirdə ədalətli dəyərle qiymətləndirilən borc maliyyə aktivinin tanınması dayandırıldıqda sair məcmu gəlirdə tanınan gəlir və zərər cəmi kapitaldan silinərək mənfəət və ya zərəre aid edilir.

Satış üçün saxlanılmayan kapital investisiyasının ilkin tanınması zamanı Qrup ədalətli dəyərde baş verəcək sonrakı dəyişiklikləri sair məcmu gəlirdə təqdim etmək barədə dəyişməz seçim edə bilər. Bu seçim hər investisiya üçün fərdi qaydada edilir.

Bələ kapital alətləri üzrə gəlirlər və zərərlər heç zaman mənfəət və ya zərəre təkrar təsnif edilmir və onların dəyersizləşməsi mənfəət və ya zərərdə tanınmır. Dividendlər mənfəət və ya zərərdə tanınır. Investisiya xərclərinin bir qisminin bərpasını təşkil edən dividendlər istisnadır. Bələ ki, bu halda onlar sair məcmu gəlirdə tanınır. Sair məcmu gəlirdə tanınan gəlir və zərərlərin cəmi investisiyanın realizasiyası zamanı bölüşdürülməmiş mənfəetə köçürülür.

Bütün digər maliyyə aktivləri mənfəət və ya zərərdə ədalətli dəyərle əks etdirilən kateqoriyasına təsnif edilir.

Biznes modelin qiymətləndirilməsi

Qrup aktivin portfel səviyyəsində saxlandığı biznes modelinin məqsədini qiymətləndirir, bələ ki, bu model biznesin necə idarə edildiyini və rəhbərliyə təqdim edilən məlumatı daha yaxşı əks etdirir. Bu zaman aşağıdakı məlumat nəzərə alınır:

- Portfel üçün müəyyən edilən siyasət və məqsədlər və bu siyasətlərin təcrübədə tətbiqi. Xüsusilə də rəhbərliyin strategiyasının müqavilə üzrə faiz gəlirlərinin qazanılmasına, müəyyən faiz dərəcəsinə saxlamağa, maliyyə aktivlərinin müddətinin bu aktivləri maliyyələşdirən öhdəliklərin müddətinə uyğunlaşdırmağa və ya aktivləri satmaqla pul vəsaitlərini reallaşdırmağa fokuslanıb-fokuslanmadığı;
- Portfelin fəaliyyəti necə qiymətləndirilir və Qrup rəhbərliyinə necə hesabat verilir;
- Biznes modelinin işinə (və bu biznes modeli çərçivəsində saxlanan maliyyə aktivlərinə) təsir göstərən risklər və bu risklər necə idarə edilir;
- Biznes rəhbərlərinin haqqı necə ödənilir. Məsələn, bu haqq idarə edilən aktivlərin ədalətli dəyərində əsaslanır, yoxsa müqavilə üzrə yığılan pul vəsaitlərinə; və
- Əvvəlki dövrlərdə satış təzliyi, həcmi və vaxtı, bələ satışların səbəbi və gələcək satış fəaliyyəti barədə yaratdığı gözləntilər. Bununla bələ, satış fəaliyyəti haqqında məlumata ayrıca deyil, Qrupun maliyyə aktivlərini idarə etmək üçün müəyyən etdiyi məqsədə necə nail olunduğunun və pul vəsaitlərinin necə əldə edildiyinin ümumi qiymətləndirilməsinin bir hissəsi kimi baxılır.

Ticarət məqsədləri üçün saxlanılan və ya fəaliyyəti ədalətli dəyər əsasında qiymətləndirilən maliyyə aktivləri mənfəət və ya zərərdə ədalətli dəyərle qiymətləndirilir, bələ ki, onlar ne müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin toplanması, ne de hem müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin toplanması, hem de maliyyə aktivlərinin satışı üçün saxlanılır.

Müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin yalnız əsas borc və faiz ödənişləri olub-olmadığının qiymətləndirilməsi

Bu qiymətləndirmənin məqsədləri üçün "əsas" dedikdə ilkin tanınma zamanı maliyyə aktivinin ədalətli dəyəri başa düşülür. "Faiz" dedikdə pulun zaman dəyəri və müəyyən zaman dövründə ödənilməli əsas məbləğlə əlaqədar kredit riski və sair əsas kredit riskləri və xərcləri (məsələn, likvidlik riski və inzibati xərclər), ələce de mənfəət marjası üçün ödəniş nəzərdə tutulur.

Müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin yalnız əsas borc və faiz ödənişləri olub-olmadığını qiymətləndirərkən Qrup alətin müqavilə şərtlərini nəzərə alır. Bura maliyyə aktivini üzrə müqavilədə pul vəsaitlərinin müddətini və ya məbləğini dəyişərək əsas borc və faiz ödənişi meyarına cavab verməməsinə səbəb olacaq şərtin olub-olmadığının qiymətləndirilməsi daxildir. Qiymətləndirmə zamanı Qrup aşağıdakıları nəzərə alır:

- pul axınlarının məbləği və müddətini dəyişəcək şərti hadisələr;
- maliyyə levereci;
- vaxtıdan əvvəl ödəniş və müddətin uzadılması şərtləri;
- Qrupun müəyyən aktivlərdən gələn pul axınlarına olan iddialarını məhdudlaşdıran şərtlər (məs., repressiv aktivlər); və
- pulun zaman dəyərini dəyişən xüsusiyyətlər, məsələn, faiz dərəcələrinin mütemadi yenilənməsi.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

Təkrar təsnifat

Maliyyə aktivləri, Qrupun maliyyə aktivlərini idarə etdiyi biznes modelini dəyişdikdən sonrakı dövr istisna olmaqla, ilkin tanınmadan sonra yenidən təsnif edilmir.

(II) Tanınmanın dayandırılması

Maliyyə aktivləri

Qrup maliyyə aktivini tanımağı o zaman dayandırır ki, maliyyə aktivindən gələn pul vəsaitlərinə olan müqavilə hüquqlarının müddəti bitir və ya əməliyyatda müqavilə üzrə pul vəsaitlərini almaq hüququnu ötürür ki, bu halda maliyyə aktivlərinə sahib olmaqla bağlı bütün risklər və faydalar da ötürülür və ya Qrup sahibliklə bağlı bütün riskləri və faydaları ne ötürür, ne də özündə saxlayır və maliyyə aktivinə nəzarəti özündə saxlamır.

Maliyyə aktivinin tanınması dayandırıldıqda aktivin ümumi balans dəyəri (və ya aktivin tanınması dayandırılmış hissəsinə ayrılmış ümumi balans dəyəri) və alınan təzminat cəmi (i) əldə edilmiş kompensasiya (əldə edilmiş hər yansı yeni aktiv, çıx götürülmüş hər hansı yeni öhdəlik, daxil olmaqla) və (ii) sair məcmu gəlirdə tanınan hər hansı toplam gəlir və zərər arasındakı fərq mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Qrupun maliyyə aktivini üzrə risk və mükafatların əhəmiyyətli hissəsini saxlamadığı, ötürmədiyi və aktiv üzərində nəzarəti saxladığı əməliyyatlarda Qrup ötürülən aktivin dəyərindəki dəyişikliklərin təsirine məruz qaldığı dərəcədə aktivini tanımaqda davam edir.

Maliyyə öhdəlikləri

Qrup müqavilə üzrə öhdəlikləri yerinə yetirildikdə və ya ləğv edildikdə və ya müddət bitdikdə maliyyə öhdəliyini tanımağı dayandırır.

(III) Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin modifikasiyası

Maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivinin şərtləri dəyişərsə, Qrup dəyişmiş aktiv üzrə pul vəsaitlərinin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişib-dəyişmədiyini qiymətləndirir.

Pul vəsaitlərində əhəmiyyətli fərqlər olduğu təqdirdə ("əhəmiyyətli modifikasiya") ilkin maliyyə aktivini üzrə pul vəsaitlərinə dair müqavilə üzrə hüquqların vaxtı keçmiş sayılır. Belə olan halda ilkin maliyyə aktivinin tanınması dayandırılır və yeni maliyyə aktivini müvafiq əməliyyat xərcləri daxil olmaqla ədalətli dəyərde tanınır. Modifikasiya ilə əlaqədar daxil olan istənilən haqların uçotu aşağıdakı şəkildə aparılır:

- yeni aktivin ədalətli dəyərinin müəyyən edilməsi haqları və müvafiq əməliyyat xərclərinin ödəniş haqları aktivin ilkin qiymətləndirilməsinə daxil edilir; və
- sair haqlar tanınmanın dayandırılması üzrə gəlir və ya zərərin bir hissəsi kimi mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Mövcud maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəlikləri üzrə pul vəsaitlərində modifikasiya mövcud müqavilə şərtlərindən qaynaqlandığı təqdirdə modifikasiya sayılmır. Məsələn, kredit sövdələşməsi Qrupdan tələb etdiyi təqdirdə AMB-nin əsas faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərə görə Qrupun faiz dərəcəsini dəyişməsi.

Qrup modifikasiyanın əhəmiyyətli olub-olmadığına, yeni ilkin maliyyə aktivini və dəyişikliyə uğramış və ya əvəzlənmiş maliyyə aktivini üzrə pul vəsaitlərinin əhəmiyyətli dərəcədə fərqləndiyinə dair kəmiyyət və keyfiyyət qiymətləndirməsi aparır. Qrup kəmiyyət və keyfiyyət amillərinə əsaslanaraq modifikasiyanın əhəmiyyətli olub-olmadığını növbəti ardıcılıqda qiymətləndirir: keyfiyyət amilləri, kəmiyyət amilləri, keyfiyyət və kəmiyyət amillərinin birgə təsiri. Pul vəsaitləri əhəmiyyətli dərəcədə fərqləndiyi təqdirdə ilkin maliyyə aktivini üzrə pul vəsaitlərinə dair müqavilə hüquqlarının vaxtı bitmiş sayılır. Bu qiymətləndirmə zamanı Qrup maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması təlimatını nümunə götürür.

Qrup aşağıdakı keyfiyyət amillərinə əsaslanaraq modifikasiyanın əhəmiyyətli olduğu qənaətinə gəlir:

- maliyyə aktivinin valyutasının dəyişməsi;
- girov və ya sair kredit təminatlarının dəyişməsi;
- maliyyə aktivinin şərtlərində əsas borc və faiz ödənişi (SPPI) meyarına uyğunsuzluqla nəticələnən dəyişiklik (məs., konvertasiya funksiyasının əlavə edilməsi).

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

Pul vəsaitləri borcalanın maliyyə çətinlikləri yaşadığı zaman modifikasiya edilərkən, adətən modifikasiyanın məqsədi şərtləri əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənən yeni aktiv yaratmaq deyil, ilkin müqavilə şərtlərinin mümkün qədər bərpə edilməsidir. Qrup maliyyə aktivini pul vəsaitlərinin bağışlanması ilə nəticələnecek şəkildə dəyişməyi planlaşdırdıqda ilk öncə aktiv qisminin modifikasiyadan əvvəl silinib-silinməyəcəyini nəzərə alır (borcların silinməsi siyasəti aşağıda təqdim edilib). Bu yanaşma kəmiyyət qiymətləndirməsinə təsir göstərir və belə hallarda tanınmanın dayandırılması meyarlarının heç də həmişə nəzərə alınmadığını göstərir. Daha sonra Qrup modifikasiyanın əhəmiyyətli olub-olmadığına dair keyfiyyət qiymətləndirməsi aparır.

Amortizasiya olunmuş dəyərle və ya sair məcmu gəlirdə ədalətli dəyərle qiymətləndirilən maliyyə aktivində modifikasiya maliyyə aktivinin tanınmasının dayandırılması ilə nəticələnmədikdə Qrup ilk öncə aktivin ilkin effektiv faiz dərəcəsindən istifadə etməklə maliyyə aktivinin ümumi balans dəyərini yenidən hesablayır və alınmış düzəlişi mənfəət və ya zərərde modifikasiya üzrə gəlir və ya zərər kimi tanıyır. Dəyişən dərəcəli maliyyə aktivlərində modifikasiya üzrə gəlir və ya zərəri hesablamaq üçün istifadə edilən ilkin effektiv faiz dərəcəsinin modifikasiya anında mövcud bazar şərtlərini əks etdirməsi məqsədilə düzəlişlər edilir. Modifikasiyanın bir hissəsi olan istənilən ödənilmiş xərclər və haqlar və alınan haqlar modifikasiya edilmiş maliyyə aktivinin ümumi balans dəyərində əks etdirilir və modifikasiya edilmiş maliyyə aktivinin qalan müddəti boyu amortizasiya edilir.

Modifikasiya borcalanın maliyyə çətinlikləri ilə bağlı həyata keçirildiyi təqdirdə gəlir və ya zərər dəyərsizləşmə zərərləri ilə birlikdə təqdim edilir. Digər hallarda isə effektiv faiz metodundan istifadə etməklə hesablanmış faiz gəliri kimi təqdim edilir.

Borcalanın kredit məbləğini vaxtından əvvəl əhəmiyyətli cəriməyə məruz qalmadan faizsiz ödəmək seçimi olduğu sabit dərəcəli kreditlər üçün Qrup faiz dərəcəsini dəyişən dərəcəli maliyyə alətləri üzrə təlimatdan çıxış edərək cari bazar dərəcəsinə uyğun dəyişir. Bu o deməkdir ki, effektiv faiz dərəcəsinə də gözləntilərə uyğun düzəlişlər edilir.

Maliyyə öhdəlikləri

Qrup, maliyyə öhdəliyinin tanınmasını şərtlər dəyişdikdə və dəyişmiş öhdəlik üzrə pul vəsaitləri əhəmiyyətli dərəcədə fərqləndikdə dayandırır. Bu halda dəyişmiş şərtlər əsasında yeni maliyyə öhdəliyi ədalətli dəyərde tanınır. Maliyyə öhdəliyinin balans dəyərindəki fərq ləğv edilir və yeni maliyyə öhdəliyi dəyişmiş şərtlərlə mənfəət və ya zərərdə tanınır. Ödənilmiş kompensasiyaya ötürülmüş qeyri-maliyyə aktivləri (əgər varsa) və yeni dəyişdirilmiş maliyyə öhdəliyi daxil olmaqla, öhdəliklər daxildir.

Qrup keyfiyyət amilləri, kəmiyyət amilləri və birlikdə keyfiyyət və kəmiyyət amillərini nəzərə alaraq modifikasiyanın əhəmiyyətli olub-olmadığını kəmiyyət və keyfiyyət qiymətləndirməsini aparır. Qrup aşağıdakı keyfiyyət amillərinə əsaslanaraq modifikasiyanın əhəmiyyətli olduğu qərarına gəlir:

- maliyyə öhdəliyinin valyutasının dəyişməsi;
- girov və ya sair kredit təminatlarının dəyişməsi;
- konvertasiya funksiyasının daxil edilməsi;
- maliyyə öhdəliyində subordinasiyanın dəyişməsi.

Kəmiyyət qiymətləndirməsi zamanı şərtlər o zaman əhəmiyyətli dəyişmiş sayılır ki, yeni şərtlərə əsasən, alınmış haqlar çıxılmaqla ödənilmiş haqlar daxil olan, ilkin effektiv faiz dərəcəsində diskontlaşdırılmış cari dəyər ilkin maliyyə öhdəliyi üzrə qalan pul axınlarının diskontlaşdırılmış cari dəyərindən ən azı 10 faiz fərqlənsin.

Maliyyə öhdəliyində dəyişiklik tanınmanın dayandırılmasına səbəb olmadıqda öhdəliyin amortizasiya olunmuş dəyəri dəyişikliyə uğramış pul axınlarının ilkin effektiv faiz dərəcəsində diskontlaşdırılması və alınan gəlir və ya zərərin mənfəət və ya zərərdə tanınması ilə təkrar hesablanır. Dəyişən dərəcəli maliyyə öhdəliklərində dəyişiklik üzrə gəlir və ya zərəri hesablamaq üçün istifadə edilən ilkin effektiv faiz dərəcəsinə dəyişiklik zamanı cari bazar şərtlərini əks etdirməsi üçün düzəlişlər edilir. Bununla bağlı yaranan hər hansı xərclər və ya haqlar öhdəliyin balans dəyərinə düzəliş kimi tanınır və alət üzrə effektiv faiz dərəcəsinin təkrar hesablanması yolu ilə dəyişikliyə uğramış maliyyə öhdəliyinin qalan müddəti üzrə amortizasiya edilir.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

(iv) Deyersizləşmə

Həmçinin bax: Qeyd 33 (Kredit riski).

Grup menfeət və ya zərərdə edaletli dəyərle qiymətləndirilməyən növbəti maliyyə alətlərinin gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat tanıyır:

- borc alətləri olan maliyyə aktivləri;
- verilən maliyyə zəmanətləri; və
- verilən kredit öhdəlikləri.

Kapital alətləri üzrə deyersizləşmə zərəri tanınmamışdır.

Grup zərər ehtiyatlarını, 12 aylıq gözlənilən kredit zərəri kimi hesablanan aşağıdakılar istisna olmaqla, bütün müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə bərabər qiymətləndirir:

- hesabat tarixində kredit riski aşağı müəyyən edilən borc investisiya qiymətli kağızları;
- ilkin tanınmadan sonra kredit riski əhəmiyyəti dərəcədə artmayan digər maliyyə alətləri (bax: Qeyd 33 (Kredit riski)).

Grup kreditin risk dərəcəsi qlobal "investisiya sinfi" anlayışına bərabər olduğu təqdirdə borc investisiya qiymətli kağızlarının kredit riskinin aşağı olduğunu qəbul edir.

12 aylıq GKZ hesabat tarixindən sonra 12 ay ərzində maliyyə aktivləri üzrə defolt hadisəsinin baş verməsi nəticəsində yaranan gözlənilən kredit zərərinin bir hissəsini təşkil edir. 12 aylıq GKZ tanınan maliyyə alətləri "1-ci Mərhələ" maliyyə aləti adlandırılır.

Bütün müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri maliyyə alətinin gözlənilən istifadə müddəti ərzində bütün mümkün defolt halları nəticəsində gözlənilən kredit zərərləridir. Bütün müddət üçün gözlənilən kredit zərəri tanınan maliyyə alətləri 2-ci Mərhələyə (kredit üzrə deyersizləşmədikdə) və ya 3-cü Mərhələyə (maliyyə aləti kredit üzrə deyersizləşdikdə) aid edilir.

Gözlənilən kredit zərərlərinin ölçülməsi

Gözlənilən kredit zərəri kredit zərərlərinin ehtimal əsasında ölçülən qiymətləndirilməsidir və aşağıdakı şəkildə qiymətləndirilir:

- *hesabat tarixində kredit üzrə deyersizləşməmiş maliyyə aktivləri*: pul axınları kəsrinin cari dəyərində (yeni müqaviləyə əsasən müəssisəyə ödənilməli pul axınları ilə Grupun əldə etməyi gözlədiyi pul axınları arasındakı fərq);
- *hesabat tarixində kredit üzrə deyersizləşmiş maliyyə aktivləri*: ümumi balans dəyəri ilə ehtimal edilən gələcək pul axınları arasındakı fərq;
- *istifadə edilməmiş kredit öhdəlikləri*: kredit istifadə edildikdə müqavilə üzrə Grupa ödənilməli pul vəsaitləri ilə Grupun almağı gözlədiyi pul vəsaitləri arasındakı fərqi cari dəyər.
- *maliyyə zəmanəti üzrə müqavilələr*: Grupun bərpə etməyi gözlədiyi məbləğlər çıxılmaqla ödənilməsi gözlənilən borcların cari dəyəri.

Restrukturizasiya edilmiş maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivinin şərtləri yenidən nəzərdən keçirildikdə və ya modifikasiya edildikdə və ya mövcud maliyyə aktivləri borcalanın maliyyə çətinlikləri yaşaması səbəbindən yenisi ilə əvəzləndikdə maliyyə aktivinin tanınmasının dayandırılıb-dayandırılmaması dəyərləndirilir və gözlənilən kredit zərərləri aşağıdakı şəkildə ölçülür.

- Gözlənilən restrukturizasiya mövcud aktivin tanınmasının dayandırılmasına səbəb olmayacağısa, dəyişikliyə uğramış maliyyə aktivindən gözlənilən pul axınları mövcud aktiv üzrə pul axınları kəsrinin hesablanmasında nəzərə alınır (bax: Qeyd 33 (Kredit riski)).
- Gözlənilən restrukturizasiya mövcud aktivin tanınmasının dayandırılmasına səbəb olacağısa, yeni aktivin gözlənilən edaletli dəyəri mövcud maliyyə aktivinin tanınmasının dayandırılması anında bu aktiv üzrə yekun pul axını hesab edilir. Bu məbləğ tanınmanın dayandırılması tarixindən hesabat tarixinədək mövcud maliyyə aktivinin ilkin effektiv falz dərəcəsində diskontlaşdırılan mövcud maliyyə aktivləri üzrə pul axınları kəsrinin hesablanmasında nəzərə alınır.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

Kredit üzrə dəyersizləşmiş maliyyə aktivləri

Hər hesabat tarixində Qrup amortizasiya olunmuş dəyərle hesablanmış maliyyə aktivlərinin kredit üzrə dəyersizləşməsinə qiymətləndirir. Maliyyə aktivləri üzrə proqnoz edilən gələcək pul vəsaitlərinə mənfi təsir göstərən bir və ya daha çox hadisə baş verdikdə maliyyə aktivləri "kredit üzrə dəyersizləşmiş" sayılır.

Maliyyə aktivlərinin kredit üzrə dəyersizləşdiyinin sübutuna aşağıdakı müşahidə edilə bilən məlumat daxildir:

- borcalan və ya borcverenin mühüm maliyyə çətinliyi yaşaması;
- müqavilə şərtinin pozulması, məsələn, defolt və ya gecikdirmə;
- Qrup tərəfindən Qrupun əks təqdirdə nəzərdə tutulmuş keçirməyəyi şərtlərlə kredit və ya avansın restrukturizasiyası;
- borcalanın müflis olacağı və ya maliyyə-təşkilatı strukturunun dəyişəcəyi ehtimal edildikdə; və ya
- maliyyə çətinlikləri səbəbindən qiymətli kağızlar üçün feal bazarın olmaması.

Borcalanın vəziyyətinin pisləşməsinə görə şərtləri yenidən razılaşdırılmış kredit, müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin ödənilməyəcəyi riski əhəmiyyətli dərəcədə azaldığı və dəyersizləşmənin başqa əlamətləri olmadığı hallar istisna olmaqla, kredit üzrə dəyersizləşmiş sayılır. Əlavə olaraq, ödənişi 90 gündən çox gecikdirilmiş istehlak kreditləri dəyersizləşmiş sayılır.

Dövlət borcuna investisiyanın kredit üzrə dəyersizləşmiş olub-olmadığını qiymətləndirərkən Qrup aşağıdakı amilləri nəzərə alır.

- İstiqraz üzrə gəlirlərdə əks olunan kredit qabiliyyətinin bazar qiymətləndirməsi.
- Kredit qabiliyyətinə reyting agentliklərinin qiyməti.
- Ölkənin yeni borc verilməsi üçün kapital bazarlarına çıxış qabiliyyəti.
- Borcverenin könüllü və ya icbari borc bağışlama nəticəsində zərər çəkə biləcəyi borc restrukturizasiyası ehtimalı.
- Həmin ölkəyə "son instansiya borcverən" kimi lazımı dəstəyi göstərmək üçün beynəlxalq dəstək mexanizmlərinin olması və belə mexanizmlərdən istifadə ilə bağlı dövlət və agentliklərin niyyətinin əks olunduğu ictimai bəyannamələr. Bura həmin mexanizmlərin dərinliyinin və siyasi niyyətdən asılı olmayaraq tələb olunan meyarlara cavab vermək qabiliyyətinin olub-olmadığının qiymətləndirməsi daxildir.

Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda GKZ üzrə ehtiyatın təqdimatı

Gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda aşağıdakı şəkildə təqdim edilir:

- *amortizasiya olunmuş dəyərde qiymətləndirilən maliyyə aktivləri:* aktivlərin ümumi balans dəyərindən çıxılır;
- *kredit öhdəlikləri və maliyyə zəmanəti müqavilələri:* "Sair öhdəliklər" sətrində ehtiyat kimi;
- *maliyyə aləti həm istifadə edilmiş, həm də edilməmiş kredit komponentlərindən ibarət olduqda və Qrup kredit öhdəliyi komponenti üzrə gözlənilən kredit zərərinə istifadə edilmiş komponentdən ayrı müəyyən edə bilmədikdə:* Qrup hər iki komponent üçün zərər ehtiyatını birgə təqdim edir. Birləşdirilmiş məbləğ istifadə edilmiş komponentin ümumi balans məbləğindən çıxılır. İstifadə edilmiş komponentin ümumi balans dəyəri üzrə qalan ehtiyat ehtiyatı ehtiyat kimi təqdim edilir; və
- *sair məcmu gəlirdə ədalətli dəyərde qiymətləndirilən borc alətləri:* bu aktivlərin balans dəyəri ədalətli dəyərə bərabər olduğu üçün konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda heç bir zərər ehtiyatı tanınmır. Bununla belə, zərər ehtiyatı ədalətli dəyər ehtiyatında açıqlanır və tanınır.

Borcların silinməsi

Kreditlər maliyyə aktivlərini tam və ya qismən bərpa etmək üçün əsaslı gözlənti olmadığı təqdirdə tam və ya qismən silinir. Bu adətən Qrup borcalanın silinməsi nəzərdə tutulan məbləği ödəmək üçün kifayət qədər pul vəsaiti yaradacaq aktivlərinin və ya gəlir mənbəyinin olmadığı müəyyən etdikdə baş verir. Bu qiymətləndirmə fərdi aktiv səviyyəsində həyata keçirilir.

Silinmiş məbləğlərin bərpası mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir hesabatında "faiz qazandıran aktivlər üzrə gözlənilən kredit zərərləri"ne daxil edilir.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

Silinmiş maliyyə aktivləri ödənilməli məbləğlərin bərpası üzrə Qrup prosedurlarına əməl etmək məqsədilə hüquqi tədbirlərin predmeti olaraq qalır.

(v) Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi prinsipləri

Ədalətli dəyər əməliyyat tarixində bazar iştirakçıları tərəfindən nizamlı əməliyyat nəticəsində və ya həmin tarixdə Qrup üçün ən əlverişli bazarda aktivin satışından və ya öhdəliyin ötürülməsindən yaranan məbləğdir. Öhdəliyin ədalətli dəyəri fealiyyətsizlik riskini əks etdirir.

Bazar qiyməti mövcud olduqda, Qrup maliyyə alətləri üçün ədalətli dəyəri cari bazar qiyməti ilə müəyyən edir. Aktiv və ya öhdəlik üçün əməliyyatlar kifayət qədər müntəzəm və yetərli həcmdə aparıldıqda bazar fəal hesab edilir.

Maliyyə aləti üçün fəal bazar yoxdursa, Qrup ədalətli dəyəri qiymətləndirmə üsulları ilə təyin edir. Seçilmiş qiymətləndirmə üsulu bazar məlumatlarından maksimum istifadə edir, Qrupa məxsus olan ehtimallara mümkün qədər az əsaslanır, bazar iştirakçılarının qiymət qoyarkən nəzərə aldıkları bütün amilləri özündə birləşdirir.

Maliyyə alətinin ilkin tanıma zamanı ədalətli dəyərinin ən yaxşı sübutu əməliyyat qiyməti, yəni verilən və ya qəbul edilən məbləğin ədalətli dəyəridir. Əgər Qrup ilkin tanıma zamanı ədalətli dəyərin əməliyyat qiymətindən fərqləndiyini müəyyən edirsə və ədalətli dəyər fəal bazarda oxşar aktiv və öhdəlik üçün kotirovka olunan qiymətlə sübut oluna bilmədikdə, ələcə də müşahidə edilə bilən bazarlardan olan məlumatlar vasitəsilə qiymətləndirmə metoduna əsaslanmadıqda, maliyyə aləti ilkin tanıma zamanı ədalətli dəyərle əməliyyat qiyməti arasındakı fərq aradan qaldırılmasına uyğunlaşdırılmış ilkin ədalətli dəyərində qiymətləndirilir. Nəticədə, fərq, qiymətləndirmənin müşahidə edilə bilən bazar məlumatı ilə əsaslandırılmasından, yaxud əməliyyatın bağlanma tarixindən gec olmayaraq, alətin istifadə müddəti ərzində uyğun əsasla mənfəət və zərərde tanınır.

(vi) Əvəzləşdirmə

Maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və xalis məbləğin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda daxil edilməsi yalnız Qrupun hazırda qeydə alınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüququnun, ələcə də əvəzləşdirməni aparmaq və ya eyni zamanda aktivini realizasiya edərək öhdəliyi ödəmək niyyətinin olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Qrup gələcək hadisədən asılı olmadıqda və biznesin normal gedişində, Qrupun defoltu, ödəmə qabiliyyətinin itirilməsi və ya iflası zamanı tətbiq oluna bildikdə, əvəzləşdirmək hüququna malikdir.

Müştərilərə verilmiş kreditlər

Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda "Müştərilərə verilmiş kreditlər" maddəsinə:

- müştərilərə verilmiş amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən kreditlər daxildir; onlar birbaşa əməliyyat xərcləri daxil olmaqla ilkin olaraq ədalətli dəyərə, daha sonra effektiv faiz metodu ilə amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilir.

İnvestisiya qiymətli kağızları

Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda "investisiya qiymətli kağızları" maddəsinə daxildir:

- amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən borc investisiya qiymətli kağızları; bura birbaşa əməliyyat xərcləri daxil olmaqla ilkin olaraq ədalətli dəyərle, daha sonra effektiv faiz metodu ilə amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən maliyyə aktivləri daxildir;
- icbari olaraq mənfəət və ya zərərde ədalətli dəyərle qiymətləndirilən borc investisiya qiymətli kağızları; bu alətlər fərqi dərhal mənfəət və ya zərərde tanınmaqla ədalətli dəyərde qiymətləndirilir;
- sair məcmu gəlirdə ədalətli dəyərle qiymətləndirilən kapital qiymətli kağızları.

Depozitlər, subordinasiya borc öhdəlikləri və sair borc öhdəlikləri

Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər, müştərilərin cari hesabları və depozitləri, subordinasiya borc öhdəlikləri və sair borc öhdəlikləri birbaşa əməliyyat xərcləri çıxılmaqla ilkin olaraq ədalətli dəyərle, sonradan isə effektiv faiz metodu ilə amortizasiya olunmuş dəyərle ölçülür.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

Tөрəmə maliyyə alətləri. Tөрəmə maliyyə alətləri, o cümlədən xarici valyuta müqavilələri, forvard müqavilələri, eləcə də valyuta və faiz svopları ədalətli dəyərle uçota alınır.

Bank, həmçinin kontragent banklarla müxtəlif valyutalarda depozitlərin və ya kreditlərin mübadiləsi üçün müqavilələr bağlayır ki, bu da BMHS məqsədləri üçün qarşılıqlı şəkildə əvəzləşdirilir. Hüquqi cəhətdən belə müqavilələr ayrıca alətlər olsalar da, aşağıdakı hallarda birləşdirilir və vahid tөрəmə maliyyə aləti kimi xalis şəkildə uçota alınır: (i) belə kreditlər eyni vaxtda və qarşılıqlı şərtlərlə verildikdə və qəbul edildikdə (ii) eyni kontragentlə bağlandıqda (iii) eyni riskə aid olduqda və (iv) bir əməliyyat ilə həyata keçirilməsi mümkün olmayan əməliyyatların ayrıca strukturlaşdırılması üçün aydın biznes məqsədləri olmadıqda.

Konsolidasiya edilmiş mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabatda göstərilən "tөрəmə maliyyə alətləri üzrə zərər çıxılmaqla gəlirlərə" depozit svopu müqaviləsi üzrə faiz xərcləri daxildir.

Müsbət ədalətli dəyəri olan tөрəmə alətlər aktivlərin, mənfəətli ədalətli dəyəri olanlar isə öhdəliklərin tərkibində göstərilir. Tөрəmə alətlərin ədalətli dəyərindəki dəyişikliklər il üzrə mənfəət və ya zərər hesabatında "tөрəmə maliyyə alətləri üzrə zərər çıxılmaqla gəlir" kimi əks etdirilir. Ədalətli dəyər bazar kotirovkaları və ya müvafiq alətin cari bazar və müqavilə qiymətlərini, eləcə də digər amilləri nəzərə alan qiymətləndirmə modelləri əsasında müəyyən edilir.

Buraxılmış borc qiymətli kağızları. Buraxılmış borc qiymətli kağızlarına Bank tərəfindən emissiya edilmiş istiqrazlar daxildir. Borc qiymətli kağızları amortizasiya olunmuş dəyərle uçota alınır. Bank özünün emissiya edilmiş borc qiymətli kağızlarını satın alırsa, həmin borc qiymətli kağızları maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan silinir və öhdəliyin balans dəyəri ilə ödənilmiş məbləğ arasındakı fərq borcun vaxtından əvvəl ödənilməsindən yaranan gəlirlərin tərkibində tanınır.

Maliyyə zəmanətləri və kredit öhdəlikləri

Maliyyə zəmanətləri borcalan borc alətinin şərtlərinə uyğun olaraq vaxtında ödəniş edə bilmədikdə zəmanət sahibinin məruz qaldığı zərəri qarşılamaq üçün Qrupun müəyyən ödənişlər etməsini tələb edən müqavilələrdir. Kredit öhdəlikləri əvvəlcədən müəyyənləşdirilmiş şərtlər və müddətlər altında kredit vermək öhdəlikləridir.

Verilən maliyyə zəmanətləri və ya bazarda mövcud faiz dərəcəsinə aşağı faizlə kredit vermək öhdəlikləri ilkin olaraq ədalətli dəyərde, daha sonra BMHS 9-a əsasən müəyyən edilmiş zərər üzrə ehtiyat ilə BMHS 15-in prinsiplərinə əsasən, ilkin tanınan məbləğ çıxılmaqla, tanınmış gəlirin toplam məbləğinin ən böyük olanında qiymətləndirilir.

Qrup mənfəət və ya zərərdə ədalətli dəyərle qiymətləndirilən kredit öhdəliyi verməmişdir.

Digər kredit öhdəlikləri üçün Qrup zərər ehtiyatı tanıyır.

Kredit öhdəlikləri, maliyyə zəmanətləri və kredit xəttinin istifadə edilməmiş hissəsi üçün GKZ konsolidasiya edilmiş mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabatda "Kreditlərlə bağlı öhdəliklər üçün ehtiyat" kimi ayrıca sətirdə təqdim olunur (Qeyd 35).

Mülkiyyətə keçmiş girov

Müəyyən hallarda girov kreditlərin geri ödənilməsinə görə Bankın mülkiyyətinə keçir. Mülkiyyətə keçmiş girov ilkin olaraq ədalətli dəyərle tanınır və sonradan balans dəyəri ilə mümkün xalis satış dəyəri arasında daha aşağı olan dəyərə düşür.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitlərinə və onların ekvivalentlərinə ədalətli dəyərinin dəyişmə riski çox aşağı olan və Qrup tərəfindən qısamüddətli öhdəliklərin idarə olunmasında istifadə edilən əsginaslar və sikkə pullar, AMB və digər banklarda saxlanılan məhdudlaşdırılmamış qalıqlar (nostro hesablar) və ilkin ödəniş müddəti üç aydan az olan yüksək likvidli maliyyə aktivləri daxildir. AMB-dəki məcburi ehtiyatlara istifadəsi ilə bağlı məhdudiyyətlərdən dolayı pul vəsaitlərinin ekvivalenti kimi baxılmaz. Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri amortizasiya olunmuş dəyərle əks olunur.

İcarələr

Müqavilənin əvvəlində Qrup müqavilədə icarə elementinin olub-olmadığını yoxlayır. Müqavilə müəyyən dövr ərzində ödəniş müqabilində müəyyən edilən aktivdən istifadəyə nəzarət hüququ ehtiva edərsə, o, icarə müqaviləsidir və ya icarə elementi ehtiva edir.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

Qrupun icarəçi qismində çıxış etdiyi icarə müqavilələri

Icarə elementi olan müqavilə qüvvəyə mindikdə və ya modifikasiyaya uğradıqda Qrup müqavilə üzrə ödənişi hər icarə elementinə onların ayrıca götürülmüş qiymətinə uyğun aid edir. Buna baxmayaraq, Qrup əmlak icarələrində qeyri-icarə elementlərini ayırmamaq və icarə və qeyri-icarə elementləri haqqında vahid icarə elementi kimi hesabat vermək seçimindən yararlanmışdır.

Qrup istifadə hüququ formasında olan aktiv və icarə öhdəliyini icarənin başladığı tarixdə tanıyır. İstifadə hüquqlu aktiv ilk olaraq ilkin dəyərində tanınır. Bu dəyər icarə güzəştləri çıxılmaqla, icarənin başladığı tarixdə və ya bu tarixdən əvvəl edilmiş hər hansı icarə ödənişlərindən, çəkilmiş ilkin birbaşa xərclərdən və aktivin sökülmesi və kənar edilməsi, aktivin və ya onun yerləşdiyi yerin bərpə edilməsi xərclərindən ibarətdir.

İstifadə hüquqlu aktiv sonradan düzxətt metodu ilə icarə müddətinin başladığı tarixdən bitdiyi tarixədək amortizasiya olunur. O şərtlə ki, icarə müqaviləsi icarə müddətinin sonunda aktiv üzərində mülkiyyət hüququnu Qrupa ötürməsin və ya istifadə hüququ formasında olan aktivin qiyməti Qrupun satınalma həyata keçirməsini nəzərdə tutmasın. Belə olan halda istifadə hüququ formasında olan aktiv icarəyə verilən aktivin faydalı istifadə müddəti boyu amortizasiya olunur. Aktivin faydalı istismar müddəti əmlak və avadanlığın faydalı istifadə müddətinin müəyyən olunması prinsipi ilə müəyyən olunur. Əlavə olaraq istifadə hüququ formasında olan aktiv dövrü olaraq dəyersizləşmə zərərinə uyğun (əgər varsa) azaldılır və icarə öhdəliyinin müəyyən yenidən qiymətləndirmələrinə uyğun düzəliş edilir.

Icarə müddətinin başlanması tarixində icarə öhdəliyi həmin tarixdə ödənilməmiş icarə ödənişlərinin diskontlaşdırılmış dəyərlə ölçülür. İcarə ödənişləri, icarə müqaviləsində nəzərdə tutulan faiz dərəcəsi ilə diskontlaşdırılır. Əgər bu faiz dərəcəsinin müəyyən edilməsi mümkün deyilsə, onda Qrupun borc kapitalı üzrə artan faiz dərəcəsi istifadə olunur. Ümumiyyətlə, Qrup diskont dərəcəsi kimi borc kapitalı üzrə artan faiz dərəcəsinə tətbiq edir.

Qrup borc kapitalı üzrə artan faiz dərəcəsinə müxtəlif kənar maliyyələşdirmə mənbələrinin faiz dərəcələrinə əsasən müəyyən edir və icarə şərtlərinə və icarəyə verilən aktivin növünə uyğun düzəlişlər edir.

Icarə öhdəliyinin qiymətləndirilməsində nəzərə alınan icarə ödənişləri aşağıdakılardan ibarətdir:

- mahiyyətce sabit olan ödənişlər daxil olmaqla, sabit ödənişlər;
- ilkin olaraq icarə müddətinin başlanğıc tarixindəki indeks və ya dərəcələrdən istifadə etməklə ölçülən, indeks və ya dərəcələrdən asılı olan dəyişkən icarə ödənişləri;
- zəmanətli son qalıq dəyəri üzrə icarəçi tərəfindən ödənilməsi gözlənilən məbləğlər; və
- Qrupun müvafiq olaraq icra edəcəyi ehtimal edilən satınalma variantı çərçivəsində icra qiyməti, Qrupun müqavilə müddətini uzatmaq seçimi edəcəyi ehtimal edilirsə, yenilənən dövrdə icarə ödənişləri və Qrupun müqaviləyə erkən xitam verəcəyi gözlənilmədiyi hallar istisna olmaqla, icarəyə erkən xitam verilməsinə görə cərimə ödənişləri

Icarə öhdəliyi effektiv faiz metodu ilə amortizasiya olunmuş dəyərde qiymətləndirilir. Qrupun qiymətləndirdiyi son qalıq dəyəri üzrə ödənilməli məbləğdə dəyişiklik olduqda, Qrupun satınalma, müddətin uzadılması və ya xitam verməklə bağlı qiymətləndirməsini dəyişdikdə və ya yenilənmiş mahiyyətce sabit icarə ödənişlər olduqda əmsal və ya faizdə dəyişiklik nəticəsində gələcək icarə ödənişlərində dəyişiklik yaranarsa öhdəlik yenidən qiymətləndirilir.

Icarə öhdəliyi bu yolla yenidən qiymətləndirilərkən istifadə hüququ formasında olan aktivin balans dəyərində düzəliş edilir və ya istifadə hüququ formasında olan aktivin balans dəyəri sıfıra endikdə mənfəət və ya zərərde qeydə alınır.

Qrup investisiya mülkiyyəti anlayışına cavab verməyən istifadə hüququ formasında olan aktivləri və icarə öhdəliklərini konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda müvafiq olaraq "Əsas vəsaitlər" və "Icarə öhdəlikləri" bəndlərində tanıyır.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

Grup aşağı dəyərli aktivlər və qısamüddətli icarələr üzrə istifadə hüququ formasında olan aktivləri və icarə öhdəliklərini tanımamaq seçimi etmişdir. Grup bu icarələrə aid icarə öhdəliklərini icarə müddəti boyu düzxətli metodla məsrəflərə silir.

Əsas vəsaitlər

(I) Mülkiyyətdə olan aktivlər

Aşağıda göstəriləndiyi kimi yenidən qiymətləndirilərək təqdim olunan binalar istisna olmaqla, əsas vəsaitlər hər hansı yığılmış amortizasiya və dəyersizləşmə üzrə zərərlər çıxılmaqla, ilkin dəyerdə tanınır.

Əsas vəsaitlər müxtəlif faydalı istifadə müddətləri olan böyük komponentlərdən ibarət olduğu təqdirdə, onların uçotu ayrı-ayrı əmlak və avadanlıq eşyaları kimi aparılır.

(II) Yenidən qiymətləndirmə

Rəhbərlik hər bir hesabat dövrünün sonunda əsas vəsaitlər üzrə dəyersizləşmə əlamətlərinin mövcudluğunu qiymətləndirir. Əgər bu cür əlamətlər mövcud olarsa, rəhbərlik bərpa edilə bilən dəyəri təxmin edir. Aktivin bərpa edilə bilən dəyəri onun satış üzrə məsrəfləri çıxılmaqla ədalətli dəyəri və istifadə dəyərindən daha yüksək olan dəyəridir. Aktivin balans dəyəri onun bərpa edilə bilən dəyərinə qədər azaldılır və dəyersizləşmə zərəri il üzrə mənfəət və ya zərərdə kapitalda göstərilən əvvəlki ilin yenidən qiymətləndirmə ehtiyatından artıq olan hissəsi qədər tanınır. Aktivin istifadə dəyərini və ya satış üzrə məsrəflər çıxılmaqla ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün istifadə edilmiş təxminlərdə dəyişiklik baş verdiyi təqdirdə, əvvəlki illərdə tanınmış dəyersizləşmə zərəri bərpa edilir.

(III) Amortizasiya

Amortizasiya fərdi aktivlərin hesablanmış faydalı istismar müddəti üzrə düzxətli metodla mənfəət və ya zərərdə tanınır. Amortizasiya aktivin əldə edildiyi tarixdə, müəssisə daxilində istehsal edilmiş aktivlər üçün aktivin istifadəyə hazır olduğu tarixdə başlayır. Torpaq üçün amortizasiya hesablanmır. Hesablanmış faydalı istifadə müddətləri və qalıq dəyərlər aşağıdakı kimidir:

	İllər	Qalıq dəyər, İlkin dəyərin %-i
- Binalar	50-70	20%
- Məbel və avadanlıqlar	5-10	-
- Kompüterlər	4-5	-
- Nəqliyyat vasitələri	7-10	10%
- Digər avadanlıqlar	5-10	-
- İcarəyə götürülmüş aktivlərin əsaslı təmiri	İcarə müddəti və faydalı istifadə müddətindən daha qısa olan müddətdə	-

Qeyri-maddi aktivlər

(I) Ayrı-ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər

Məhdud istismar müddəti olan, ayrı-ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər yığılmış amortizasiya və yığılmış dəyersizləşmə zərərləri çıxılmaqla ilkin dəyər ilə uçotda qeyd edilir. Amortizasiya düz xətt metodundan istifadə etməklə hesablanmış on illik faydalı istifadə müddəti ərzində tanınır. Hesablanmış faydalı istifadə müddəti və amortizasiya üsulu gələcək dövrlər üzrə uçota alınan təxminlərdə dəyişikliklərin təsiri nəzərə alınmaqla hər hesabat dövrünün sonunda təhlil edilir.

(II) Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılması

Qeyri-maddi aktivlər satılaraq hesabdən silindikdə, yaxud onların sonrakı istismarı və ya satılmasından gələcəkdə iqtisadi mənfəət gözlənilmədikdə, belə aktivlərin tanınması dayandırılır. Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılmasından yaranan gəlir və ya zərər belə aktivlərin balans dəyəri ilə satışdan əldə olunan xalis gəlir məbləği arasındakı fərq kimi ölçülür və aktivin tanınması dayandırıldığı zaman mənfəət və ya zərər hesabatında tanınır.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

(iii) Qeyri-maliyyə aktivlərin dəyersizləşməsi

Qrup investisiya mülkiyyəti və təxirə salınmış vergi aktivləri istisna olmaqla, qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyersizləşmə zərərinə məruz qalıb-qalmadığını müəyyənləşdirmək üçün hər hesabat dövrünün sonunda belə aktivlərin balans dəyərini təhlil edir. Deyersizləşmənin baş verdiyinə dəlil edən hər hansı hallar mövcud olarsa, dəyersizləşmə üzrə zərərin (əgər varsa) həcmi müəyyən etmək üçün aktivin bərpə dəyəri hesablanır. Aktivin fərdi qaydada bərpə dəyərini hesablamaq mümkün olmazsa, Qrup belə aktivin aid olduğu gəlir gətirən aktivlər qrupunun bərpə dəyərini müəyyən edir. Aktivin aid ediləcəyi qrup münasib və ardıcıl qaydada müəyyən edilə bilirsə, korporativ aktivlər də fərdi gəlir gətirən aktivlər qrupuna aid edilə bilər, əks halda aktiv münasib və ardıcıl qaydada müəyyən edilmiş ən kiçik gəlir gətirən aktivlər qrupunda yer alır.

Bərpə dəyəri ədalətli dəyərdən satış və istifadə dəyəri çıxıldıqdan sonra alınan ən yüksək məbləğdir. İstifadə dəyərini qiymətləndirərkən gözlənilən gələcək pul vəsaitləri cari dəyərinədək diskontlaşdırılır. Diskont dərəcəsi kimi pulun zaman dəyərinin cari bazar qiymətini və gələcək pul vəsaitləri hesablamasında nəzərə alınmayan aktivə xas riskləri əks etdirən vergidən əvvəlki dərəcə götürülür.

Aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) bərpə dəyərinin onun balans dəyərindən az olduğu gözlənilirsə, belə aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) balans dəyəri bərpə dəyərinə kimi azaldılır. Deyersizləşmə üzrə zərər dərhal mənfəət və ya zərərdə tanınır. Müvafiq aktivin yenidən qiymətləndirilərkən uçota alınması halı istisnadır, belə ki, bu halda zərər yenidən qiymətləndirmə zamanı azalma olaraq tanınır.

Qudvil üçün dəyersizləşmə zərəri bərpə olunmur. Digər aktivlər üçün dəyersizləşmə üzrə zərər sonradan əvəzləşdirilsə, aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) balans dəyəri hesablanmasına düzəliş edilmiş bərpə dəyərinə qədər artırılır, bir şərtlə ki, artırılmış balans dəyəri aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) dəyersizləşmə zərərinin tanınmadığı keçmiş illərdə müəyyən edilmiş balans dəyərindən artıq olmasın. Deyersizləşmə üzrə zərərin əvəzləşdirilməsi dərhal mənfəət və ya zərərdə tanınır. Müvafiq aktivin yenidən qiymətləndirilmiş dəyərlə uçota alınması halı istisnadır, belə ki, bu zaman dəyersizləşmə üzrə zərərin əvəzləşdirilməsi yenidən qiymətləndirmə zamanı artım kimi tanınır.

Ehtiyatlar

Ehtiyatlar Qrupun keçmişdə baş vermiş hadisənin nəticəsi olaraq cari öhdəliyi (hüquqi yaxud konstruktiv) olduqda tanınır; bu zaman Qrupdan öhdəliyin yerinə yetirilməsinin tələb olunacağı ehtimal edilir və öhdəlik məbləği etibarlı şəkildə hesablanabilir.

Ehtiyatlar kimi tanınan məbləğ öhdəliklə bağlı risk və qeyri-müəyyənlikləri nəzərə almaqla hesabat dövrünün sonunda cari öhdəliyin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar tələb olunan məbləğlərin ən düzgün hesablanmasıdır. Ehtiyat ayırmaları hazırkı öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün hesablanmış pul vəsaitləri axınına istinad etməklə ölçülərsə, onun balans dəyəri (pulun zaman dəyərinin təsiri əhəmiyyətli olduqda) həmin pul vəsaitlərinin cari dəyərinə bərabər olur.

Ehtiyatların ödənilməsi üçün tələb olunan müəyyən və ya bütün iqtisadi mənfəəti kənar tərəflərin bərpə edəcəyi gözlənilirsə, bu vəsaitin qaytarılması və alınacaq belə vəsaitlərin düzgün qiymətləndirilməsi barədə qəti əminlik olduqda alınacaq məbləğ uçotda aktiv kimi tanınır.

Sığorta əməliyyatları

(i) Qeyri-həyat sığortası

- Hesablanmış ümumi sığorta haqları müqavilə qüvvədə mindikdə, hesablanmış kimi qeydə alınır və müvafiq sığorta polisinin ehtat etdiyi dövr üzrə bərabər hissələrlə qazanılır.
- Qazanılmamış sığorta haqları üçün ehtiyat qazanılmamış sığorta haqları üçün ehtiyat bərabər vaxt bölgüsü əsasında, hesabat tarixinə qüvvədə olan sığorta polislərinin qalan müddətlərinə aid olan dövrdə hesablanmış sığorta haqlarının bir hissəsini əks etdirir.
- Ödənilmiş iddialar, o cümlədən iddiaların həlli ilə bağlı xərclər yarandıqları zaman mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında konsolidasiya edilmiş hesabatda göstərilir.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

(II) Zərər üzrə ehtiyat

Zərər üçün ehtiyat yekun zərərlərlə bağlı toplam hesablamaları əks etdirir və iddialar üzrə ehtiyatdan, ələcə də baş vermiş, lakin hesabat verilməmiş zərərlər üzrə ehtiyatdan (IBNR) ibarətdir. İddiaların həlli ilə bağlı xərc təxminləri həm iddialar üzrə ehtiyatda, həm də baş vermiş, lakin hesabat verilməmiş zərərlər üzrə ehtiyatda (IBNR) əksini tapır. İddialar üzrə ehtiyat hesabat tarixinə bildirilmiş, lakin ödənilməmiş iddialar üçün təqdim olunur. Hesablamalar hesabat tarixindən sonra sığorta hadisələrinin araşdırılması müddətində reqress çıxılmaqla Qrup tərəfindən əldə edilmiş məlumata əsasən həyata keçirilir. Baş vermiş, lakin hesabat verilməmiş zərərlər üzrə ehtiyat (IBNR) faktiki olaraq Qrup tərəfindən biznes sahəsi üzrə müəyyən edilir və əvvəlki illər üzrə iddialara, ələcə də iddiaların həlli xərclərinə əsaslanan fərziyyələrdən ibarətdir. Belə hesablamaların aparılması və yekun ehtiyatların yaradılması üsulları davamlı olaraq təhlili edilir və yenilənir. Yekun düzəlişlər mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında konsolidasiya edilmiş hesabatda yarandığı anda əks olunur. Zərərlər üçün ehtiyat iddiaların bildirilməsi və ödənilməsi prosesinin sürətli olması səbəbindən diskontlaşdırılmamış əsasda hesablanır.

(III) Təkrarsığorta

Qrup adı fəaliyyəti zamanı təkrarsığorta öhdəliklərini öz üzərinə götürür, yaxud da digər tərəfə ötürür. Ötürülmüş təkrarsığorta müqavilələri Qrupu sığortalılar qarşısındakı öhdəliklərindən azad etmir.

Təkrarsığorta aktivləri sığorta ödənişləri ilə bağlı təkrarsığorta şirkətlərindən alınacaq qalıq məbləğlər, o cümlədən iddiaların tənzimlənməsi xərcləri və Qrupa ötürülmüş sığorta haqlarından ibarətdir. Təkrarsığortaçılarından əldə edilə biləcək məbləğlər, təkrarsığortalama polisi ilə bağlı olan iddia öhdəliyinə uyğun qaydada müəyyən edilir. Təkrarsığorta üzrə kreditör borclarına təkrarsığorta haqlarının təkrarsığortaçılara ötürülməsi üzrə Qrupun öhdəlikləri, habelə Qrupun təkrar sığortaladığı sığorta hadisələri ilə bağlı sığorta ödənişlərindəki payı daxildir.

Şerti aktivlər və öhdəliklər

Şerti öhdəliklər konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınmır, lakin öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün iqtisadi səmərəni təcəssüm etdirən resursların xaric olması ehtimalının az olduğu hallar istisna olmaqla, müəssisə tərəfindən açıqlanır. Şerti aktivlər, mövcudluğu tam olaraq müəssisənin nəzarətində olmayan qeyri-müəyyən gələcək hadisələrin baş verməsi və ya verməməsi ilə təsdiqlənəcək mümkün aktivlərdir. Şerti aktivlər maliyyə hesabatlarında tanınmır, lakin iqtisadi səmərəni təcəssüm etdirən resursların daxil olacağı ehtimalı olduqda açıqlanır. Lakin iqtisadi səmərəni təcəssüm etdirən resursların daxil olması faktiki olaraq müəyyən olduqda, müvafiq aktiv artıq şerti aktiv hesab edilmədiyinə görə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınır.

Nizamname kapitalı

(I) Adi səhmlər

Adi səhmlər kapital kimi təsnif edilir. Bilavasitə adi səhmlərin buraxılmasına aid edilə bilən məxsusi xərclər hər hansı vergi təsirləri olmadan kapitaldan çıxılan məbləğ kimi tanınır.

(II) Dividendlər

Qrupun dividendləri elan etmək və ödəmək qabiliyyəti Azərbaycan qanunvericiliyinin qayda və qanunları ilə tənzimlənir.

Adi səhmlər üzrə dividendlər elan olunduqları dövrdə bölüşdürülməmiş mənfəətin mənimsənilməsi kimi əks olunur.

Dividend gəlirləri dividendin elan edildiyi tarixdə mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Vergilər

Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış vergidən ibarətdir. Bu xərc biznes kombinasiyasına və ya birbaşa kapitalda, yaxud sair məcmu gəlirdə tanınan maddələrə aid olduğu hallar istisna olmaqla, mənfəət və zərərdə tanınır.

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

(I) Cari vergilər

Cari vergi hesabat tarixində müəyyənləşdirilmiş və ya mahiyyət etibarını ilə müəyyənləşdirilmiş vergi dərəcəsi tətbiq olunmaqla və ötən illərə nəzərən vergi borclarına düzəlişlər edilərək il ərzində vergiyə cəlb olunan gəlir və ya zərər üzrə gözlənilən vergi borcları və ödənilməli olan vergilərdir. Dividendlərin elan olunmasından yaranan hər hansı vergi öhdəliyi də cari vergi borclarına daxildir.

Azərbaycanın vergi qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə və tez-tez edilən dəyişikliklərə məruz qalır. Qrupun fəaliyyətinə tətbiq edilən həmin qanunvericiliyin və dəyişikliklərin rəhbərlik tərəfindən şərhli müvafiq orqanlar tərəfindən mübahisələndirilə bilər. Nəticədə, əlavə iri vergi, cərimə və faiz hesablanma bilər. Vergi yoxlamaları yoxlamanın keçirildiyi il də daxil olmaqla, vergi ödəyicisinin son üç təqvim ilindən çox olmayan fəaliyyətini əhatə edə bilər. Rəhbərlik hesab edir ki, 31 dekabr 2022-ci il tarixinə müvafiq qanunvericiliyin rəhbərlik tərəfindən tətbiq edilən şərhli uyğundur və Qrupun vergi mövqeyi qəbul ediləcəkdir.

(II) Təxirə salınmış vergilər

Təxirə salınmış vergi maliyyə hesabatlarında əks olunan aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri ilə vergiyə cəlb olunan mənfəətin hesablanması istifadə edilən müvafiq vergi bazası arasındakı müvəqqəti fərq əsasında tanınır. Təxirə salınmış vergi beş il ərzində istifadə edilə bilən vergi zərərləri üzrə tanınır. Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri, ümumiyyətlə, vergiyə cəlb olunan bütün müvəqqəti fərqlər və növbəti dövrdə keçirilən istifadə edilməmiş vergi zərərləri üçün tanınır. Təxirə salınmış vergi aktivləri, ümumiyyətlə, gəlirdən çıxılan bütün müvəqqəti fərqlər üçün tanınır, bir şərtlə ki, belə müvəqqəti fərqlərin və növbəti dövrdə keçirilən istifadə edilməmiş vergi zərərlərin hesabına alınması üçün gələcəkdə vergiyə cəlb olunacaq mənfəətin əldə olunması ehtimal edilsin. Müvəqqəti fərqlər vergiyə cəlb olunan mənfəətə və ya uçotda əks olunmuş mənfəətə təsir göstərən əməliyyatlar üzrə digər aktiv və öhdəliklərin ilkin tanınmasından (müəssisə birləşmələri istisna edilməklə) və ya qudvildən yaranarsa, belə təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri uçotda tanınmır.

Qrupun müvəqqəti fərqlərin geri bərpə edilməsinə nəzarət edə bildiyi və müvəqqəti fərqlərin proqnozlaşdırıla bilən gələcəkdə geri bərpə olunmayacağı ehtimal edilən hallar istisna olunmaqla, təxirə salınmış vergi öhdəlikləri törəmə müəssisələrə investisiya qoyuluşları ilə bağlı vergiyə cəlb olunan müvəqqəti fərqlər üçün tanınır. Sözü gedən investisiya qoyuluşları və paylar ilə bağlı gəlirdən çıxılan müvəqqəti fərqlərdən yaranan təxirə salınmış vergi aktivləri yalnız gələcəkdə belə müvəqqəti fərqlər əsasında tətbiq olunması üçün kifayət məbləğdə mənfəətin yaranacağı mümkün hesab edildikdə və onların yaxın gələcəkdə geri bərpə olunacağı gözlənildikdə tanınır.

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin balans dəyəri hər hesabat dövrünün sonunda təhlil edilir və aktivin bütün və ya müəyyən hissəsinin bərpə olunması üçün yetərli mənfəətin yaranacağı ehtimal edilməyən həddə qədər azaldılır. Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri hesabat dövrünün sonuna qanuni qüvvəyə minmiş və ya qismən minmiş vergi dərəcələrinə (və vergi qanunlarına) əsaslanmaqla aktivin satıldığı və ya öhdəliyin yerinə yetirildiyi dövrdə tətbiq olunacağı gözlənilən vergi dərəcəsi ilə qiymətləndirilir. Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəliklərinin qiymətləndirməsi Qrupun hesabat dövrünün sonunda aktiv və öhdəliklərin balans dəyərini bərpə etməsindən və ya ödəməsindən asılı olaraq yaranacaq vergi nəticələrini özündə əks etdirir.

(III) Əməliyyat vergiləri

Azərbaycanda Qrupun fəaliyyətinə tətbiq olunan bir sıra digər vergilər də mövcuddur. Bu vergilər mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında konsolidasiya edilmiş hesabatda əməliyyat xərclərinin komponenti kimi tanınır.

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3 Əsas uçot siyasəti (davamı)

Seqmentlər üzrə hesabat

Seqmentlər haqqında məlumat daxili hesabat qaydalarına əsasən hazırlanır və Bankın rəhbərliyinə təqdim edilir. Gəlirləri, maliyyə nəticələri və ya aktivləri bütün seqmentlərin on faizini və ya artıq hissəsini təşkil edən seqmentlər ayrıca şəkildə açıqlanır.

İşçi heyəti üzrə xərclər və müvafiq ayırmalar

Əmək haqları, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, məzuniyyət və xəstəlik vərəqələri üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar Bankın işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlər göstərildikdə hesablanır. Bankın yerli qanunvericiliyə uyğun müəyyən edilmiş haqlar üzrə ödənişlərdən başqa pensiya və analoji ödənişləri həyata keçirmək üçün hər hansı hüquqi və ya işgüzar praktikadan yaranan öhdəliyi yoxdur.

Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı maddələrin likvidlik ardıcılığı ilə təqdimatı

Grup, qısamüddətli və uzunmüddətli aktiv və öhdəlikləri konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ayrıca göstərmir. Bunun əvəzində, aktivlər və öhdəliklər likvidlik ardıcılığı ilə təqdim edilir. Maliyyə alətlərinin gözlənilən ödəmə müddətləri üzrə təhlili Qeyd 33-də göstərilir. Aşağıdakı cədvəldə Qeyd 33-də təqdim olunan təhlilə daxil edilməyən maddələr üzrə hesabat dövrü başa çatdıqdan sonra 12 ay ərzində və sonra bərpası və ya ödənilməsi gözlənilən məbləğlər haqqında məlumat əks etdirilir.

Qeyd	31 dekabr 2022			31 dekabr 2021			
	Ödənilməsi/bərpası gözlənilən məbləğlər			Ödənilməsi/bərpası gözlənilən məbləğlər			
	Hesabat dövrünün bitməsindən sonra 12 ay ərzində	Hesabat dövrünün bitməsindən 12 ay sonra	Cəmi	Hesabat dövrünün bitməsindən sonra 12 ay ərzində	Hesabat dövrünün bitməsindən 12 ay sonra	Cəmi	
AKTİVLƏR							
Əsas vəsaitlər	22	-	43,737	43,737	-	43,153	43,153
Qeyri-maddi aktivlər			2,018	2,018	-	1,967	1,967
Satış üçün saxlanılan aktivlər		20	-	20	20	-	20
Təxirə salınmış vergi aktivləri	16	-	1,546	1,546	-	2,052	2,052
Sair qeyri-maliyyə aktivləri	23	6,366	120	6,486	4,791	120	4,911
Mülkiyyətə keçmiş girov	25	4,244	-	4,244	4,763	-	4,763
Qudvill		-	467	467	-	467	467
ÖHDƏLİKLƏR							
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	16	8,132	-	8,132	985	-	985
Sair qeyri-maliyyə öhdəlikləri	30	4,934	1,128	6,062	6,050	3,244	9,294

4 Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr

Grup konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında uçota alınan məbləğlərə və aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində növbəti maliyyə ili ərzində təsir göstərən ehtimallar və mülahizələr irəli sürür. Həmin ehtimallar və mülahizələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edilir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik, həmçinin peşəkar ehtimallar və təxminlər irəli sürür. Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan təxminlərə aşağıdakılar daxildir.

Biznes modelin qiymətləndirilməsi. Maliyyə aktivləri biznes model əsasında təsnifləşdirilir. Biznes model qiymətləndirərkən rəhbərlik birləşmə səviyyəsini və maliyyə alətləri üzrə portfelleri müəyyən etmək üçün mülahizələrdən istifadə etmişdir. Satış əməliyyatlarını qiymətləndirərkən Grup onların əvvəlki dövrlərdə baş vermə tezliyini, müddətini və dəyərini, satış səbəblərini və gələcək satışlar ilə bağlı gözləntiləri nəzərə alır. Kredit keyfiyyətinin pisləşməsinə görə potensial zərərlərin azaldılmasına yönəldilmiş satış əməliyyatları "pul axınlarının əldə edilməsi" biznes modelinə uyğun hesab edilir. Kredit riskinin idarə olunması tədbirləri ilə bağlı olmayan ödəmə müddətinə qədər həyata keçirilən digər satışlar da nadir hallarda baş verməsi və dəyərinin ayrılıqda və ya məcmu olaraq əhəmiyyəti olmaması şərti ilə, "pul axınlarının əldə edilməsi" biznes modelinə uyğun hesab edilir. Grup satış əməliyyatlarının əhəmiyyətini satışların həcmi ilə portfelin orta müddəti ərzində biznes modeli qiymətləndirilən portfelin dəyərini müqayisə etməklə qiymətləndirir. Bundan əlavə, yalnız "stress" ssenarilərdə və ya Grupun nəzarətində olmayan, təkrar baş verməyən və Grup tərəfindən proqnozlaşdırıla bilməyən ayrıca hadisə ilə bağlı gözlənilən maliyyə aktivlərinin satışı biznes modelin məqsədi ilə əlaqəli olmayan satış əməliyyatı hesab olunur və müvafiq maliyyə aktivlərinin təsnifatına təsir göstərmir.

"Pul axınlarının əldə edilməsi və satılması" biznes modelində aktivlərin pul axınlarının əldə edilməsi üçün saxlanması nəzərdə tutulsa da, aktivlərin biznes modelin məqsədlərinə (likvidlik ehtiyaclarının idarə olunması, müəyyən faiz gəlirlərinin əldə edilməsi və ya maliyyə aktivlərinin müddətinin həmin aktivlərin maliyyələşdiriyi öhdəliklərin müddəti ilə uyğunlaşdırılması) nail olmaq üçün satışı onun tərkib hissəsi hesab edilir.

Digər kateqoriyaya əsasən satış vasitəsilə mənfəət əldə etmək üçün pul axınlarının reallaşdırılması məqsədilə idarə olunan maliyyə aktivləri üzrə portfeller daxildir. Bu biznes model adətən müqavilədə nəzərdə tutulan pul axınlarının əldə edilməsi ilə əlaqəlidir.

Grup borc qiymətli kağızlarını yalnız "stress" ssenaridə satılacağı ehtimalına əsasən "pul axınlarının əldə edilməsi" biznes modelinə aid edir.

Pul axınlarının yalnız əsas borc və faiz ödənişləri ("SPPI") meyarına uyğunluğunun qiymətləndirilməsi. Maliyyə aktivləri üzrə pul axınlarının yalnız əsas borc və faiz ödənişləri meyarına uyğunluğunu müəyyən etmək üçün mühakimələrin irəli sürülməsi tələb edilir. Belə bir mühakimə yürüdərkən Grup aşağıdakıları nəzərə alır:

- Pul axınlarının miqdarını və müddətini dəyişdirəcək şərti hadisələr;
- Leverec xüsusiyyətləri;
- Avans şərtləri və müddətin uzadılması;
- Grupun müəyyən aktivlər üzrə pul axınları ilə bağlı tələblərini məhdudlaşdıran şərtlər (məsələn, reqress hüququ olmadan maliyyələşdirmə);
- Pulun zaman dəyəri elementinin uçotunu dəyişdirən şərtlər (məsələn, faiz dərəcələrinin müntəzəm olaraq yenidən nəzərdən keçirilməsi);

Grup müntəzəm olaraq müqavilə üzrə pul axınlarının müddətini və ya məbləğini dəyişən müqavilə şərtlərini nəzərdən keçirir. Pul axınları o halda yalnız əsas borc və faiz ödənişləri meyarına uyğun hesab edilir ki, kreditin şərtlərinə görə onu vaxtından əvvəl ödəmək mümkün olsun, vaxtından əvvəl ödənilən məbləğ əsas borcu və hesablanmış faizləri, ələcə də müqaviləyə vaxtından əvvəl xitam verilməsinə görə əsaslandırılmış əlavə kompensasiyanı özündə əks etdirsin. Aktiv üzrə əsas məbləğ əsas borc üzrə sonrakı ödənişlər (yeni, effektiv faiz metodundan istifadə etməklə müəyyən edilmiş faizsiz ödənişləri) çıxılmaqla, ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərə bərabərdir.

4 Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr (davamı)

Bu qaydada istisna hal olaraq standart, həmçinin qabaqcadan ödəniş elementlərinə malik olan alətlərə yalnız əsas borc və faiz ödənişləri meyarına uyğun olmaq üçün aşağıdakı şərtlərə cavab verməyə imkan yaradır: (i) aktiv mükafat və ya güzəştə verildikdə (ii) qabaqcadan ödəniş məbləği müqavilə üzrə nominal dəyerdən və hesablanmış faizlərdən, eləcə də müqaviləyə vaxtından əvvəl xitam verilməsinə görə əsaslandırılmış əlavə kompensasiyadan ibarət olduqda və (ii) ilkin tanınma zamanı vaxtından əvvəl ödəniş elementinin ədalətli dəyəri əhəmiyyətsiz olduqda.

Qrupun kredit müqavilələrinə müştərilərin Qrupla digər müqavilələr bağladığı zaman faiz dərəcəsinin azalmasını nəzərdə tutan (məsələn, Qrupda olan carli hesablarda minimum dövrüyyənin təmin edilməsi kimi müəyyən meyarların yerinə yetirdiyi təqdirdə) çarpaz satış müddəaları daxildir. Belə müddəalar Qrupun həmin alət üzrə ancaq ümumi mənfəət marjasını azaldıqda və əsas kredit müqaviləsinin şərtlərinə uyğun olmayan digər xüsusiyyətlər mövcud olmadıqda, pul axınları SPPI meyarına uyğun hesab edilir.

Qrupun kredit müqavilələri makroiqtisadi və ya normativ şərtlərdəki müəyyən dəyişikliklərə cavab olaraq faiz dərəcələrinin tənzimlənməsinə imkan verir. Rəhbərliyin öz mülahizəsi və qiymətləndirməsinə görə, bank sektorundakı rəqabət və borcalanların kreditləri yenidən maliyyələşdirmək qabiliyyəti faiz dərəcələrini bazar səviyyəsindən daha yuxarı müəyyən etməsinə mane olur və buna görə də pul axınları SPPI meyarına uyğun qiymətləndirilir.

GKZ-nin qiymətləndirilməsi. GKZ-nin qiymətləndirilməsi müvafiq metodologiya, modellər və ilkin məlumatlardan istifadə etməklə aparılan əhəmiyyətli hesablamadır. Gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi metodologiyasına dair ətraflı məlumat Qeyd 33-də ("Risklərin idarə edilməsi siyasəti") təqdim edilir. Aşağıdakı komponentlər kredit zərərləri üzrə ehtiyata əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərir: defolt anlayışı, kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması (SICR) və onun qiymətləndirilməsi meyarı, defolt ehtimalı (PD), defolta məruz qalan dəyər (EAD), defolt baş verəcəyi halda itirilməsi gözlənilən məbləğ (LGD), eləcə də makroiqtisadi ssenarilər, GKZ-nin qiymətləndirilməsi məqsədilə maliyyə aktivlərinin segmentasiyası, GKZ səviyyəsinin qrup şəklində qiymətləndirilməsi. Qrup gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtimallar və faktiki kredit zərərləri arasındakı fərqlərin azaldılması məqsədilə modelləri və modellər üzrə məlumatları müntəzəm olaraq təhlil edir və təsdiqləyir. GKZ səviyyəsinə uyğun olan proqnoz fərziyyələri və onların çəki əmsalları əhəmiyyətli olmamışdır.

Qrup GKZ-nin qiymətləndirilməsi üçün dəstəkləyici proqnoz məlumatlarından, əsasən də özünün proqnoz makroiqtisadi modelinin nəticələrindən istifadə etmişdir. GKZ səviyyəsinə uyğun olan ən əhəmiyyətli proqnoz fərziyyələri və əlavə məlumat Qeyd 33-də ("Risklərin idarə edilməsi siyasəti") açıqlanır.

GKZ ilə bağlı həssaslıq təhlilinin nəticələri Qeyd 19-da ("Müştərilərə verilmiş kreditlər") açıqlanır.

Təminatın dəyərini müəyyən edilməsi. Rəhbərlik təminatın bazar dəyərini müntəzəm olaraq nəzərdən keçirir. Rəhbərlik təminatın ədalətli dəyərini carli vəziyyətə uyğunlaşdırmaq üçün öz mülahizəsindən və ya müstəqil rəydən istifadə edir. Tələb olunan təminat məbləği və ya girov qarşı tərəfin kredit riskinin qiymətləndirməsindən asılıdır.

Bərpa olunan kreditlər (məs: kredit kartları, overdraftlar) üzrə borc qalığı. Müəyyən kredit mexanizmləri üzrə Qrupun məruz qaldığı kredit riskinin həcmi kredit müqaviləsinin maksimum müddətindən artıq ola bilər. Bu istisna kredit və istifadə olunmamış kredit komponentindən ibarət olan müəyyən bərpa olunan kreditlərə, eləcə də Qrupun müqavilə üzrə kreditin ödənişini tələb etməsi və istifadə olunmamış kredit komponentini ləğv etməsi ilə əlaqədar kredit zərərləri üzrə məruz qaldığı riski məhdudlaşdırmadığı hallara tətbiq edilir.

Belə kredit mexanizmləri üçün Qrup GKZ-ni kredit riskinə məruz qaldığı dövr ərzində qiymətləndirir və GKZ-lər kredit riskinin idarə edilməsi tədbirləri hesabına azalmır. Bu istisnanın tətbiq edilməsi mülahizəyə əsaslanır. Rəhbərlik bu istisnanın tətbiq edildiyi fərdi və kommərsiya kreditləri kimi kredit mexanizmlərinin müəyyən edilməsi üçün mülahizə irəli sürmüşdür. Qrup bu istisnanı aşağıdakı xüsusiyyətlərə malik kredit mexanizmlərinə tətbiq etmişdir: (a) sabit ödəmə müddəti və ya strukturunun olmaması, (b) müqaviləyə müqavilədə nəzərdə tutulan qaydada xitam verilməsi imkanının kredit riskinə məruz qalmanın gündəlik idarə edilməsi məqsədilə istifadə edilməməsi və yalnız ayrıca kredit mexanizmi səviyyəsində kredit riskinin artması Qrupa məlum olduqda müqaviləyə xitam verilməsi, və (c) risklərin qrup şəklində idarə edilməsi. Bundan əlavə, Qrup GKZ-nin qiymətləndirilməsi dövrünün, o cümlədən risklərə məruz qalmanın başlanma və gözlənilən başa çatma tarixinin müəyyən edilməsi üçün mülahizə irəli sürmüşdür.

4 Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr (davamı)

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması. Kredit riskində əhəmiyyətli artımın olub-olmadığını müəyyən etmək üçün Qrup aşağıdakı meyarlardan istifadə edir:

- hesabat və ilkin tanınma tarixlərinə maliyyə aktivi üzrə hesablanmış müvafiq defolt riskləri müqayisə edilir;
- ödənişin 30 gün gecikdirilməsi. Gecikmələri nəzərə almaqla, faiz üzrə gecikdirilmiş günlər və əsas borc üzrə gecikdirilmiş günlərdən daha yüksək olanı əsas götürülür;
- növbəti ildə ümumi defolt ehtimalı kredit seqmentindən asılı olaraq müəyyən limiti keçməsi.

Qiymətləndirmə zamanı hesabat tarixinə kredit riskinin müəyyən səviyyəsi deyil, kredit riskinin nisbətən artması nəzərdən keçirilir. Qrup əldə olunması əlavə xərc tələb etməyən dəstəkləyici və əsaslandırılmış proqnozlaşdırılan məlumatları, o cümlədən müəyyən müştəri portfellerinin davranış aspektləri daxil olmaqla, bir sıra amilləri nəzərə alır. Qrup, defolt anına qədər kredit riskinin artması ilə bağlı davranış əlamətlərini müəyyən müəyyən edir və müvafiq proqnozlaşdırılan məlumatlarını fərdi maliyyə əleti və ya portfel səviyyəsində kredit riskinin qiymətləndirilməsində istifadə edir. (bax: Qeyd 33 (Kredit riski)).

5 Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi

Aşağıdakı yenidən işlənmiş standartlar 1 yanvar 2022-ci il tarixindən qüvvəyə minmişdir:

BMS 16, BMS 37 və BMHS 3 ilə bağlı məhdud məzmunlu dəyişikliklər – "Təyinatlı istifadədən əvvəl əldə edilən gəlirlər", "Yüklü müqavilələr - müqavilənin icrası ilə bağlı xərclər", "Konseptual Əsaslara İstinad" və BMHS 1, BMHS 9, BMHS 16 və BMS 41-ə dəyişikliklər – 2018-2020-ci illər üzrə BMHS-lərin illik təkmilləşdirilməsi (14 may 2020-ci ildə dərc olunub və 1 yanvar 2022-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).

- BMS 16-ya dəyişiklik müəssisələrə aktiv təyinatı üzrə istifadəyə hazırlayarkən istehsal olunan materialların satışından əldə etdikləri gəlirlərin əsas vəsaitlərin maya dəyərindən çıxılmasını qadağan edir. Belə materialların satışından əldə olunan gəlirlər istehsal xərcləri ilə birlikdə artıq mənfəət və zərərin tərkibində tanınır. Müəssisə belə materialların maya dəyərini ölçmək üçün BMS 2-ni tətbiq edəcəkdir. Sınaqdan keçirilən aktiv təyinatı üzrə istifadəyə hələ hazır olmadığı üçün belə aktivin amortizasiyası maya dəyərində daxil edilmir. BMHS 16-ya dəyişiklik aktivin texniki və fiziki göstəricilərini qiymətləndirərkən müəssisənin "aktivin düzgün işləməsini sınaqacağı" da açıqlayır. Həmin aktivin maliyyə göstəriciləri bu qiymətləndirməyə aid deyil. Beləliklə, aktiv rəhbərliyin nəzərdə tutduğu kimi istismar oluna və rəhbərliyin gözlədiyi əməliyyat effektivliyi səviyyəsinə çatana qədər amortizasiya edilə bilər.
- BMS 37-yə dəyişiklik "müqavilənin icrası xərcləri" anlayışını izah edir. Dəyişiklikdə müqavilənin icrası üçün birbaşa xərclərin həmin müqavilənin icrası üzrə əlavə xərclərdən ibarət olduğu; və müqavilələrin icrası ilə birbaşa əlaqəli olan digər xərclərin bölüşdürülməsi izah edilir. Dəyişiklik, həmçinin yüklü müqavilə üçün ayrıca ehtiyat yaradılmazdan əvvəl müəssisənin müqavilənin icrası üçün ayrılmış aktivlər üzrə deyil, müqaviləni yerinə yetirmək üçün istifadə etdiyi aktivlər üzrə yaranmış dəyersizləşmə zərərinə tanınmasını açıqlayır.
- BMHS 3 müəssisələrin birləşməsi zamanı aktiv və ya öhdəliyin tərkibini müəyyənləşdirmək məqsədilə "2018-ci il Maliyyə Hesabatları üzrə Konseptual Əsaslara" istinad etmək üçün dəyişdirilmişdir. Bu dəyişiklikdən əvvəl BMHS 3-də "2001-ci il Maliyyə Hesabatları üzrə Konseptual Əsaslara" istinad edilirdi. Bundan əlavə, BMHS 3-ə öhdəliklər və şərti öhdəliklər üçün yeni istisna əlavə edilmişdir. Bu istisna bezi öhdəliklər və şərti öhdəliklər üçün BMHS 3-ü tətbiq edən müəssisənin "2018-ci il Maliyyə Hesabatları üzrə Konseptual Əsaslar" əvəzinə BMS 37 və ya BMHŞK 21-ə istinad etməsini nəzərdə tutur. Bu yeni istisna olmasaydı müəssisə, müəssisələrin birləşməsi əməliyyatı zamanı BMS 37-yə uyğun olaraq tanımayacağı bezi öhdəlikləri tanımalı idi. Beləliklə, satın alındıqdan dərhal sonra müəssisə belə öhdəliklərin tanınmasını dayandırmalı və özündə iqtisadi səmərəni əks etdirən gəliri tanımalı idi. Bununla yanaşı, alıcıdan satınalma tarixində BMS 37-də müəyyən edilmiş şərti aktivləri tanınmasının tələb olunmadığı da izah edilmişdir.
- BMHS 9-a edilmiş dəyişiklik maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması üçün "10%-lik teste" daxil edilməli olan ödənişləri izah edir. Xərclər və ya ödənişlər üçüncü tərəflərin və ya kreditörün xeyrinə həyata keçirilə bilər. Bu dəyişikliyə əsasən üçüncü tərəflərin xeyrinə həyata keçirilmiş xərclər və ya ödənişlər "10%-lik teste" daxil edilməyəcəkdir.

5 Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi (davamı)

- BMHS 16-ya əlavə edilən Nümunə 13-ə dəyişiklik edilmişdir: aktivlərin əsaslı təmiri ilə bağlı icarəyə verən tərəfindən ödənişlər nümunəsi silinmişdir. Bu dəyişiklik icarə üzrə həvəsləndirici ödənişlərin uçotu ilə bağlı gələcəkdə hər hansı anlaşılmazlığa yol verməmək üçün edilmişdir.
- BMHS 1 törəmə müəssisə baş müəssisədən daha gec tarixdə BMHS-i tətbiq etdiyi təqdirdə istisnaya icazə verir. Törəmə müəssisə konsolidasiya məqsədləri və baş müəssisənin sözügedən törəmə müəssisəni satın aldığı müəssisələrin birləşməsi əməliyyatının nəticələrini əks etdirmək üçün hər hansı düzəlişlər edilmədiyi təqdirdə, aktiv və öhdəliklərini baş müəssisənin BMHS-ə keçid tarixinə əsasən konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına daxil edilə biləcək balans dəyəri ilə ölçə bilər. BMHS 1-də nəzərdə tutulan istisnayı tətbiq edən müəssisələrə baş müəssisənin BMHS-ə keçid tarixinə əsasən baş müəssisənin əks etdirdiyi məbləğlərdən istifadə etməklə mecmu məzənnə fərqlərini qiymətləndirməyə icazə vermək üçün BMHS 1-ə dəyişiklik edilmişdir. BMHS 1-ə edilən bu dəyişiklik yuxarıda qeyd olunan istisnayı BMHS-i ilk dəfə qəbul edən müəssisələrin xərclərini azaltmaq üçün mecmu məzənnə fərqlərinə tətbiq edir. Bu dəyişiklik BMHS 1-də nəzərdə tutulan eyni istisnayı tətbiq edən asılı və birgə müəssisələrə də şamil ediləcəkdir.
- Müəssisələrin BMS 41-ə uyğun olaraq ədalətli dəyəri qiymətləndirərkən vergi məqsədləri üçün pul axınlarını nəzərə almaması tələbi ləğv edilmişdir. Bu dəyişiklik vergitutmadan sonrakı pul axınlarının diskontlaşdırılması ilə bağlı standartdakı tələbə uyğunluğu təmin etməlidir.

Bu dəyişikliklərin tətbiqi Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməmişdir.

6 Yeni uçot qaydaları

1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün məcburi xarakter daşıyan və Qrup tərəfindən vaxtından əvvəl tətbiq edilməyən bezi yeni standartlar və onlara dair şərhlər dərc olunmuşdur.

BMHS 17 "Sığorta müqavilələri" (18 may 2017-ci ildə dərc olunub və 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlanan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). BMHS 17 müəssisələrə sığorta müqavilələrinin uçotu üzrə mövcud praktikanı tətbiq etməyə icazə verən BMHS 4-ü əvəz edir. BMHS 4-ə əsasən investitorlar analoji sığorta şirkətlərində maliyyə nəticələrini müqayisə etmək və üzvləşdirməkdə çətinlik çəkirdilər. BMHS 17 sığortaçının təkrarsığortaya verdiyi müqavilələr daxil olmaqla, bütün növ sığorta müqavilələrinin uçotu üçün prinsiplərə əsaslanan yeganə standartdır. Bu standart əsasən sığorta müqavilələri qrupu: (i) müqavilələrin icrası üzrə pul axınları haqqında bütün mövcud məlumatları müşahidə edilə bilən bazar məlumatlarına uyğun olaraq nəzərə alan gələcək pul axınlarının riskə görə tənzimlənmiş cari dəyərində (müqavilələrin icrası üzrə pul axınları); üstə gəl (dəyər öhdəlik olduqda) və ya çıxılısın (dəyər aktiv olduqda); (ii) müqavilələr qrupu üzrə bölüşdürülməmiş mənfəətin (müqavilə üzrə xidmət marjası) məbləğində tanınmalı və qiymətləndirilməlidir. Sığortaçılar, sığorta müqavilələri qrupundan yaranan gəliri sığorta təminatının təqdim edildiyi dövr ərzində, ələcə də riskdən azad olduğu halda tanıyacaqlar. Müqavilələr qrupu üzrə zərər mövcuddursa və ya mövcud olarsa müəssisə dərhal zərəri tanıyacaqdır.

Bank fəalliyəti

Qrup, bu standartı bank fəalliyəti çərçivəsində təqdim etdiyi zəmanətlərə tətbiq etməyi planlaşdırmır. Qrup tərəfindən verilmiş kreditlər və analoji alətlər üzrə müqavilələrdə asılı sığorta məhsulları nəzərdə tutulmur. Qrupun təqdim etdiyi maliyyə zəmanəti müqavilələri BMHS 9-a əsasən ilkin olaraq tanınır və sonradan qiymətləndirilir (Qeyd 3). Bu səbəbdən, Qrup maliyyə zəmanətləri ilə bağlı BMHS 17-də nəzərdə tutulan istisnanın tətbiqini nəzərdən keçirir. Qrup icra zəmanətləri, sığorta şirkətləri ilə birgə müqavilələr və ya BMHS 17 ilə əhatə olunan sığorta müqaviləsi anlayışına cavab verən digər alətlər təqdim etmir.

Sığorta fəalliyəti

Sığorta, Qrupun fəalliyətinin əhəmiyyətli hissəsi hesab olunmur. Qrup əsasən avtomobil sığortası üzrə xidmətlər göstərir və sığorta müqavilələrinin böyük hissəsinin təminat müddəti bir ildən azdır (bax: Qeyd 13). Qrup hazırda BMHS 17-nin öz portfeline təsirini nəzərdən keçirir.

6 Yeni uçot qaydaları (davamı)

BMHS 17 və BMHS 4-ə dəyişikliklər (25 iyun 2020-ci ildə dərc olunub və 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Dəyişikliklər BMHS 17-nin tətbiqini asanlaşdırmaq, həmçinin standart və ona keçidlə bağlı müəyyən tələbləri sadələşdirmək üçün bezi izahlardan ibarətdir. Bu dəyişikliklər BMHS 17-nin səkkiz sahəsini əhatə edir və standartın əsas prinsiplərinin dəyişdirilməsini nəzərdə tutmur. BMHS 17-yə aşağıdakı dəyişikliklər edilmişdir:

- **Qüvvəyə minmə tarixi:** BMHS 17-nin qüvvəyə minmə tarixi (dəyişikliklər daxil olmaqla) 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrlərinə qədər iki il təxirə salınmışdır; BMHS 4 ilə müəyyən olunan BMHS 9-un tətbiqindən müvəqqəti azadolmanın qüvvədə olma müddəti də 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrlərinə qədər təxirə salınmışdır.
- **Sığorta müqaviləsinin əldə edilməsi zamanı pul axınlarının gözlənilən bərpası:** Müəssisələr sığorta müqaviləsinin əldə edilməsi xərclərinin bir hissəsini gələcəkdə yenilənmiş gözlənilən müvafiq müqavilələrə ayırmalı və bu xərcləri müəssisə yenilənmiş müqavilələr tanıyana qədər aktiv kimi tanımalıdır. Müəssisələr hər bir hesabat tarixinə aktivin bərpə olunma ehtimalını qiymətləndirməli və maliyyə hesabatları üzrə qeydlərdə həmin aktiv haqqında məlumat təqdim etməlidir.
- **İnvestisiya xidmətləri ilə əlaqəli müqavilə üzrə xidmət marjası:** Dəyişən haqların bölüşdürülməsi yanaşması üzrə müqavilələr və ümumi modelə əsasən 'investisiya gəlirlərinin əldə edilməsi ilə bağlı xidmətlər' üzrə digər müqavilələr üçün sığorta təminatı üzrə faydaların həcmi, eyni zamanda sığorta təminatı və investisiya xidmətləri üzrə gözlənilən dövrü nəzərə almaqla, təminat vahidləri müəyyən edilməlidir. İnvestisiya fəaliyyəti ilə əlaqəli xərclər müəssisənin beş fəaliyyəti sığortalılara sığorta təminatından əldə olunan faydaları artırmaq məqsədilə həyata keçirildiyi halda, sığorta müqaviləsi çərçivəsində pul axınları kimi daxil edilməlidir.
- **Tekrarsığortaya verilmiş sığorta müqavilələri - zərərlərin ödənilməsi:** Müəssisə zərərli baza sığorta müqavilələri qrupunun ilkin tanınması və ya zərərli baza sığorta müqavilələrinin qrupa əlavə edilməsi zamanı zərər tanıdıqda, müvafiq tekrarsığortaya verilmiş sığorta müqavilələri qrupundakı müqavilə üzrə xidmət marjasına düzəliş etməli və beş müqavilələr üzrə gəliri tanımalıdır. Tekrarsığortaya verilmiş sığorta müqaviləsi üzrə ödənilən zərərin məbləği baza sığorta müqavilələri üzrə tanınmış zərər müəssisənin tekrarsığortaya verilmiş sığorta müqaviləsi üzrə ödənilməsinə gözlədiyi baza sığorta müqavilələri üzrə zərərlərin nisbətində vurmaqla müəyyən edilir. Bu tələb yalnız tekrarsığortaya verilmiş sığorta müqaviləsi baza sığorta müqavilələri üzrə zərərin tanınmasından əvvəl və ya onunla eyni vaxtda tanındıqda tətbiq edilməlidir.
- **Digər dəyişikliklər:** Digər dəyişikliklər aşağıdakılar daxildir: bezi kredit kartı (və ya oxşar) müqavilələri və bezi kredit müqavilələrində tətbiq sahəsi ilə bağlı istisnalar; sığorta müqavilələri üzrə aktiv və öhdəliklərin maliyyə vəziyyəti hesabatında qruplar əvəzinə portfeller üzrə təqdim edilməsi; tekrarsığortaya verilmiş sığorta müqavilələrindən və ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərəre aid olunan qeyri-törəmə maliyyə alətlərindən istifadə edərək maliyyə risklərini azaltmaq üçün risklərin azaldılması imkanının tətbiqi; BMHS 17-ni tətbiq edərkən əvvəlki aralıq maliyyə hesabatlarındakı uçot təxminlərinə dəyişikliklər etmək üçün uçot siyasəti seçimi; sığorta müqaviləsinin şərtlərinə əsasən müəyyən sığortalıya aid edilən mənfəət vergisi ödənişlərinin və daxilolmaların müqavilələrin icrası üzrə pul axınlarına daxil edilməsi; keçid dövründə tələblərdən seçim əsasında azadolmalar və digər kiçik dəyişikliklər.

BMHS 17-yə dəyişikliklər – BMHS 17-nin tətbiqi zamanı sığortaçılar üçün keçid imkanı (9 dekabr 2021-ci ildə dərc olunub və 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). BMHS 17-yə keçid tələblərinə edilmiş dəyişiklik sığortaçılara investorlar üçün BMHS 17-nin ilkin tətbiqi ilə bağlı məlumatın faydalılığını artırmaq imkanı yaradır. Dəyişiklik yalnız sığortaçıların BMHS 17-yə keçidində aiddir və BMHS-in hər hansı digər tələblərinə təsir göstərmir. BMHS 17-də nəzərdə tutulan keçid tələbləri BMHS 17-nin ilkin tətbiqi zamanı təqdim olunan müqaviləli məlumatların təsnifatında aşağıdakı bərdəfəlik fərqlərlə nəticələnəcək: cari dəyərle ölçülən sığorta müqaviləsi öhdəlikləri ilə amortizasiya olunmuş dəyərle uçota alınan hər hansı əlaqəli maliyyə aktivləri arasında uçot uyğunsuzluğu.

6 Yeni uçot qaydaları (davamı)

BMS 12-yə dəyişiklik - Vahid əməliyyatdan yaranan aktiv və öhdəliklərə aid təxire salınmış vergilər (7 may 2021-ci ildə dərc edilib və 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). BMS 12-yə dəyişikliklər icarə və istismardan çıxarma öhdəlikləri kimi əməliyyatlar üzrə təxire salınmış vergilərin uçota alınması qaydasını izah edir. Müəyyən hallarda müəssisələr aktiv və ya öhdəliklərin ilk dəfə uçota alınması zamanı təxire salınmış verginin tanınması öhdəliyindən azad edilir. Əvvəllər bu istisnanın icarə və istismardan çıxarma öhdəliklərinə şamil edilib-edilməməsi ilə bağlı müəyyən qeyri-müəyyənlik olmuşdur, halbuki hər iki əməliyyat üçün aktiv və öhdəlik tanınır. Bu dəyişikliklər, istisnanın tətbiq edilmədiyini və müəssisələrin belə əməliyyatlar üzrə təxire salınmış vergini tanımalı olduğunu aydınlaşdırır. BMS 12-yə dəyişikliklər müəssisələrdən ilkin tanınma zamanı vergi bazasını artıran və azaldan bərabər məbləğdə müvəqqəti fərqlərə səbəb olan əməliyyatlar üzrə təxire salınmış vergini tanımağı tələb edir. Hazırda Qrup bu dəyişikliklərin onun maliyyə hesabatlarına təsirini qiymətləndirir.

BMS 1-ə dəyişikliklər – Öhdəliklərin qısamüddətli və ya uzunmüddətli kimi təsnifləşdirilməsi (ilkin olaraq 23 yanvar 2020-ci ildə dərc olunub və sonradan 15 iyul 2020-ci il və 31 oktyabr 2022-ci il tarixlərində dəyişikliklər edilmiş, yekun olaraq 1 yanvar 2024-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Bu dəyişikliklər hesabat dövrünün sonunda mövcud olan hüquqlardan asılı olaraq, öhdəliklərin qısamüddətli və ya uzunmüddətli kimi təsnifləşdirildiyini izah edir. Müəssisə hesabat dövrünün sonunda öhdəliklərin icrasını ən azı on iki ay müddətinə təxire salmaq üçün əsaslı hüquqa malikdirsə, o zaman öhdəliklər uzunmüddətli kimi təsnifləşdirilir. Yeni dəyişikliklər belə hüququn qeyri-şərtsiz olmasını artıq tələb etmir. 2022-ci ilin oktyabr ayında edilmiş dəyişikliklərə əsasən hesabat tarixindən sonra rəyət edilməli olan xüsusi kredit şərtləri hesabat tarixində öhdəliyin cari və ya uzunmüddətli kimi təsnifləşdirilməsinə təsir etmir. Rəhbərliyin hesabat tarixindən sonrakı dövr ərzində öhdəliyin icrasını təxire salmaq hüququnun istifadəsinə dair gözləntiləri öhdəliklərin təsnifatına təsir göstərmir. Öhdəlik hər hansı şərtin hesabat tarixində və ya ondan əvvəl pozulduğu halda qısamüddətli kimi təsnifləşdirilir (hətta kreditor bu şərtin pozulması ilə bağlı hesabat dövründən sonra rəsmi razılıq təqdim etsə belə). Kredit müqaviləsinin şərti hesabat tarixindən sonra pozularsa, kredit uzunmüddətli öhdəlik kimi təsnifləşdirilir. Bundan əlavə, dəyişikliklər müəssisənin kapitalla çevirməklə ödəyə bildiyi borclar üzrə təsnifat tələblərini nəzərdə tutur. 'Ödəmə' dedikdə öhdəliyin nağd pul, özündə iqtisadi səmərəni təcəssüm etdirən digər resurslar və ya müəssisənin öz pay alətləri ilə ödənilməsi nəzərdə tutulur. Bu dəyişikliklər kapitalla konvertasiya oluna bilən alətlər üçün istisnayı nəzərdə tutur, lakin bu istisna yalnız kombine edilmiş maliyyə alətinin ayrıca komponenti şəklində pay aləti kimi təsnifləşdirilən konvertasiya seçiminin nəzərdə tutulduğu maliyyə alətlərinə aiddir. Hazırda Qrup bu dəyişikliklərin onun maliyyə hesabatlarına təsirini qiymətləndirir.

BMS 8-ə dəyişikliklər: Uçot təxminlərinin müəyyən edilməsi (12 fevral 2021-ci ildə dərc olunub və 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). BMS 8-ə edilmiş dəyişiklik müəssisələrin uçot siyasətindəki dəyişiklikləri uçot təxminlərindəki dəyişikliklərdən necə fərqləndirməli olduğunu izah edir. Hazırda Bank bu dəyişikliklərin onun maliyyə hesabatlarına təsirini qiymətləndirir. Hazırda Qrup bu dəyişikliklərin onun maliyyə hesabatlarına təsirini qiymətləndirir.

BMS 1 və BMHS-in tətbiqi üzrə 2 nömrəli praktik təvsiyələrə dəyişikliklər: Uçot siyasəti haqqında açıqlamalar (12 fevral 2021-ci ildə dərc olunub və 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). BMS 1-ə dəyişikliklər müəssisələrdən mühüm uçot siyasəti deyil, əhəmiyyətli uçot siyasəti məlumatlarının açıqlanmasını tələb edir. Bu dəyişiklik əhəmiyyətli uçot siyasəti məlumatlarını müəyyənləşdirir. Bundan əlavə, dəyişikliyə əsasən uçot siyasəti məlumatlarının əhəmiyyətli olması o zaman gözlənilə bilər ki, belə məlumat olmadıqda maliyyə hesabatlarının istifadəçiləri maliyyə hesabatlarındakı digər əhəmiyyətli məlumatları anlama bilməsin. Dəyişiklik müəssisənin maliyyə hesabatları üçün əhəmiyyətli hesab oluna bilən uçot siyasəti məlumatlarına dair nümunələr təqdim edir. Bundan başqa, BMS 1-ə edilən dəyişikliyə əsasən əhəmiyyətli olmayan uçot siyasəti məlumatlarının açıqlanmasına ehtiyac olmadığı qeyd olunur. Bununla birlikdə, belə məlumatlar açıqlandığı təqdirdə əhəmiyyətli uçot siyasəti məlumatlarının açıqlanmasına mane olmamalıdır. Bu dəyişikliyi dəstəkləmək məqsədilə, uçot siyasətindəki açıqlamalara əhəmiyyətlilik konsepsiyasının tətbiqi ilə bağlı təlimat əlavə etmək üçün BMHS-in tətbiqi üzrə 2 nömrəli təvsiyələrə ("Əhəmiyyətliliklə bağlı mühakimələrin yürüdülməsi") dəyişiklik edilmişdir. Hazırda Qrup bu dəyişikliklərin onun maliyyə hesabatlarına təsirini qiymətləndirir.

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

6 Yeni uçot qaydaları (davamı)

BMHS 16-ya ("İcarələr") dəyişikliklər - Satış və geriye icarə öhdəliyi (22 sentyabr 2022-ci ildə dərc olunub və 1 yanvar 2024-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Dəyişikliklər BMHS 15-in tələblərinə uyğun olaraq satış kimi uçota alınmalı olan satış və geriye icarə əməliyyatlarına aiddir. Bu dəyişikliklərə əsasən satıcı-icarəyə gətirən əməliyyat nəticəsində yaranan öhdəlikləri sonradan ehtiva şəkildə qiymətləndirməlidir ki, aktiv üzərində saxladığı istifadə hüququ ilə bağlı hər hansı gəliri və ya zərəri tanımasın. Bu, hətta indeks və ya dərəcələrdən asılı olmayan dəyişən icarə ödənişlərini etmək öhdəliyi olsa belə, gəlirin təxire salınmasını nəzərdə tutur. Hazırda Qrup bu dəyişikliklərin onun maliyyə hesabatlarına təsirini qiymətləndirir.

Yuxarıda başqa cür nəzərdə tutulmadığı hallarda, yeni standartlar və şərtlərin Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsiri gözlənilmir.

7 Xalis faiz gəlirləri

	2022	2021
Effektiv faiz metodu ilə hesablanmış faiz gəlirləri		
Müştərilərə verilmiş kreditlər	129,429	84,492
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	3,145	1,149
Amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən investisiya qiymətli kağızları	1,857	1,865
Banklara verilmiş kreditlər	1,947	917
	136,378	88,423
Faiz xərcləri		
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	(27,644)	(19,787)
Sair borc öhdəlikləri	(11,068)	(5,573)
Subordinasiya borc öhdəlikləri	(2,055)	(1,492)
İcarə öhdəlikləri	(641)	(391)
Buraxılmış istiqrazlar	(3,058)	(38)
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	(40)	-
	(44,506)	(27,281)

8 Faiz qazandıran aktivlər üzrə gözlənilən kredit zərərləri

Konsolidasiya edilmiş mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabatda tanınan faiz qazandıran aktivlər üzrə gözlənilən kredit zərərləri aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	2022	2021
Müştərilərə verilmiş kreditlər	2,306	4,532
Amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən investisiya qiymətli kağızları	-	7
Banklara verilmiş kreditlər	(36)	62
Cəmi faiz qazandıran aktivlər üzrə gözlənilən kredit zərərləri	2,270	4,601
	2022	2021
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə dəyersizləşmə xərci (xalis)	(3,276)	(1,603)
Əvvəllər silinmiş məbləğlərin bərpası	5,582	6,135
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə gözlənilən kredit zərərləri	2,306	4,532

9 Xarici valyuta mübadiləsi üzrə xalis gəlir

	2022	2021
Ticari əməliyyatlar, xalis	15,936	5,937
Məzənnə fərqləri, xalis	145	190
	16,081	6,127

“Bank Respublika” ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

10 Haqq və komissiya gəlirləri

	2022	2021
Plastik kart xidmətləri	12,414	9,687
Hesablaşmalar	6,534	4,205
Nağd pul əməliyyatları	2,947	2,038
Zəmanət məktubları	413	236
Digər əməliyyatlar	1,127	728
	23,435	16,894

11 Haqq və komissiya xərcləri

	2022	2021
Plastik kart xidmətləri	9,489	6,343
Ödəniş sistemləri	5,088	3,596
Hesablaşmalar	1,875	1,160
Təkrarsığorta	863	459
Nağd pul əməliyyatları	758	276
Zəmanətlər	88	92
Digər əməliyyatlar	608	347
	18,769	12,273

12 Sair gəlir, xalis

	2022	2021
Rəqress və çıxılmalar üzrə gəlir	300	152
Dividend gəliri	281	113
Sair gəlir	608	673
	1,189	938

13 Hesablanmış xalis sığorta haqları

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə Qrupun əsas fəaliyyət istiqamətləri ilə bağlı hesablanmış sığorta haqları aşağıdakı cədvəldə təqdim edilir:

	Neqliyyat vasitəsi	Əmlak	Digər	Cəmi
Hesablanmış məcmu sığorta haqları	4,917	371	629	5,917
Təkrarsığortaçılara ötürülmüş sığorta haqları	(136)	(79)	(196)	(411)
Hesablanmış xalis sığorta haqları	4,781	292	433	5,506

31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üzrə Qrupun əsas fəaliyyət istiqamətləri ilə bağlı hesablanmış sığorta haqları aşağıdakı cədvəldə təqdim edilir:

	Neqliyyat vasitəsi	Əmlak	Digər	Cəmi
Hesablanmış məcmu sığorta haqları	3,776	434	329	4,539
Təkrarsığortaçılara ötürülmüş sığorta haqları	(97)	(39)	(132)	(268)
Hesablanmış xalis sığorta haqları	3,679	395	197	4,271

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

14 Sığorta ödənişləri

31 dekabr 2022 və 31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış iller üzrə sığorta ödənişləri aşağıdakı cədvəldə təqdim edilir:

	2022	2021
Mecmu sığorta ödənişləri	2,456	1,338
Təkrarsığortaçılardan geri alınmış sığorta ödənişləri	(54)	(60)
Xalis sığorta ödənişləri	2,402	1,278

15 Əməliyyat xərcləri

	2022	2021
İşçi heyəti ilə bağlı xərclər	45,561	34,829
Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ayırmalar	5,520	4,833
Digər əməliyyat xərcləri	4,147	3,948
Köhnəlmə xərcləri	3,102	3,097
Əmanətlərin Sığortalanması Fonduna ödənilmiş təqvim haqları	3,176	2,513
Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər	1,010	1,760
Rəklam və marketinq xərcləri	1,434	1,347
Ofis təchizatı xərcləri	1,257	936
Əsas vəsaitlərin satılması üzrə zərər	1,318	342
Peşəkar xidmət haqları	1,430	1,268
Proqram təminatı xərcləri	1,564	1,260
Rəhbərlik xərcləri	1,203	983
Mühafizə xidməti xərcləri	811	716
Temir və texniki xidmət xərcləri	708	550
Nəqliyyat və ezamiyyə xərcləri	427	378
İcarə xərcləri (qısamüddətli və azqiymətli əşyalar)	261	333
Amortizasiya xərcləri	261	213
Üzvlük haqları	38	29
73,228	59,335	

16 Mənfəət vergisi

	2022	2021
Cari mənfəət vergisi xərci	(9,410)	(985)
Təxirə salınmış mənfəət vergisi xərci	(506)	(168)
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	(9,916)	(1,153)

2022-ci ildə cari və təxirə salınmış vergi üçün müvafiq vergi dərəcəsi 20% təşkil edir (2021: 20%).

	2022	2021
Vergidən əvvəlki mənfəət	33,896	10,211
Tətbiq edilən dərəcədə mənfəət vergisi	(6,787)	(2,042)
Gəlirdən çıxılmayan xərclərin vergi effekti	(595)	(69)
Tөрəmə müəssisənin vergi zərərləri üzrə tanınmamış təxirə salınmış vergi aktivləri	(44)	336
Əvvəlki illər üzrə vergi xərcinin yenidən hesablanması	(856)	-
Vergi qaydasının qəbul edilməsi nəticəsində ehtiyatların vergitutma məqsədləri üçün gəlirdən çıxılmasına təsiri	(1,599)	-
20% dərəcə ilə vergiyə cəlb olunmayan mənfəət	-	25
Digər	(35)	598
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	(9,916)	(1,153)

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

16 Mənfəət vergisi (davamı)

(a) Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri

Təxirə salınmış vergi aktivləri və vergi öhdəlikləri konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda aktiv və öhdəliklərin BMHS-ə əsasən balans dəyərləri ilə vergi hesablanması məqsədi ilə müəyyən edilən dəyərləri arasındakı müvəqqəti fərqlərdən yaranan mənfəət vergisi gəliri və xərclərini əks etdirir və bu haqda yerli vergi qanunvericiliyinə əsasən hesabat verilir.

31 dekabr 2022 və 2021-ci il tarixlərində başa çatmış illər ərzində müvəqqəti fərqlərdə dəyişikliklər aşağıda təqdim olunur:

	1 yanvar 2022 tarixinə qalıq	Mənfəət və ya zərərdə tanınmışdır	31 dekabr 2022 tarixinə qalıq
Aşağıdakı maddələr üzrə təxirə salınmış vergi aktivləri:			
Müştərilərə verilmiş kreditlər	1,798	(168)	1,630
Banklara verilmiş kreditlər	(115)	80	(35)
Investisiya qiymətli kağızları	(30)	(1)	(31)
Tөрəmə maliyyə aktivləri	(392)	(213)	(605)
Əmlak və qeyri-maddi aktivlər	364	(271)	93
İstifadə hüquqlu aktivlər	(586)	(76)	(662)
Sair aktivlər	(21)	(44)	(65)
Sair borc öhdəlikləri	(172)	127	(45)
İcarə öhdəlikləri	628	120	748
Tөрəmə maliyyə öhdəlikləri	231	213	444
Sair öhdəliklər	314	(273)	41
Keçmiş illərin vergi zərəri	33	-	33
Təxirə salınmış xalis vergi aktivləri	2,052	(506)	1,546
Tanınmış təxirə salınmış vergi aktivləri	3,368	(379)	2,989
Tanınmış təxirə salınmış vergi öhdəliyi	(1,316)	(127)	(1,443)
Təxirə salınmış xalis vergi aktivləri	2,052	(506)	1,546

	1 yanvar 2021 tarixinə qalıq	Mənfəət və ya zərərdə tanınmışdır	31 dekabr 2021 tarixinə qalıq
Aşağıdakı maddələr üzrə təxirə salınmış vergi aktivləri:			
Müştərilərə verilmiş kreditlər	1,090	708	1,798
Banklara verilmiş kreditlər	97	(212)	(115)
Investisiya qiymətli kağızları	(31)	1	(30)
Tөрəmə maliyyə aktivləri	(476)	84	(392)
Əmlak və qeyri-maddi aktivlər	(1,056)	834	(222)
Satış üçün saxlanılan aktivlər	(164)	164	-
Sair aktivlər	(788)	767	(21)
Sair borc öhdəlikləri	(336)	164	(172)
İcarə öhdəlikləri	500	128	628
Tөрəmə maliyyə öhdəlikləri	63	168	231
Sair öhdəliklər	(198)	512	314
Keçmiş illərin vergi zərəri	3,519	(3,486)	33
Təxirə salınmış xalis vergi aktivləri	2,220	(168)	2,052
Tanınmış təxirə salınmış vergi aktivləri	5,269	(2,265)	3,004
Tanınmış təxirə salınmış vergi öhdəliyi	(3,049)	2,097	(952)
Təxirə salınmış xalis vergi aktivləri	2,220	(168)	2,052

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

17 Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

	31 dekabr 2022	31 dekabr 2021
Kassa	67,243	49,401
AMB-dəki nostro hesablar	190,895	230,182
Digər banklarda nostro hesablar və overmayt depozitlər	11,205	3,739
Pul vəsaitlərinin ekvivalentləri		
AMB-nin notları	14,684	4,180
AMB-dəki qısamüddətli depozitlər	25,009	-
Cəmi pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	39,693	4,180
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	309,036	287,502

31 dekabr 2022-ci il tarixinə Qrupun bir bankda (31 dekabr 2021: bir bank) yerləşdirdiyi pul vəsaitlərinin qalığı onun məcmu kapitalının 10%-dən artıq olmuşdur. 31 dekabr 2022-ci il tarixinə bu qalıqlar 230,588 min AZN (31 dekabr 2021: 234,361 min AZN) təşkil etmişdir.

31 dekabr 2022-ci il tarixinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə kredit riskinin ödəmə qabiliyyəti dərəcələrinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir. Qrupun kredit riskinin təsnifatı sistemi Qeyd 33-də təsvir edilir.

	AMB-dəki qalıqlar, məcburi ehtiyatlar çıxılmaqla	Müxbir hesablar ve overmayt depozitlər	Cəmi
- Ən yüksək dərəcə	-	2,278	2,278
- Yüksək dərəcə	14,684	224,744	239,428
- Orta dərəcə	-	87	87
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, kassa istisna olmaqla	14,684	227,109	241,793

31 dekabr 2021-ci il tarixinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə kredit riskinin ödəmə qabiliyyəti dərəcələrinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir. Qrupun kredit riskinin təsnifatı sistemi Qeyd 33-də təsvir edilir. Ədalətli dəyər haqqında məlumat Qeyd 38-də açıqlanır.

	AMB-dəki qalıqlar, məcburi ehtiyatlar çıxılmaqla	Müxbir hesablar ve overmayt depozitlər	Cəmi
- Ən yüksək dərəcə	-	3,472	3,472
- Yüksək dərəcə	4,180	230,253	234,433
- Orta dərəcə	-	196	196
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, kassa istisna olmaqla	4,180	233,921	238,101

GKZ-nin qiymətləndirilməsi məqsədilə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə qalıqlar 1-ci Mərhələyə aid edilmişdir. Bu qalıqlar üzrə GKZ məbləği əhəmiyyətli olmadığına görə Qrup pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat yaratmamışdır. GKZ-nin qiymətləndirilməsi yanaşması Qeyd 33-də göstərilir.

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

18 Banklara verilmiş kreditlər

	31 dekabr 2022	31 dekabr 2021
AMB-dəki məcburi ehtiyatlar	44,414	6,020
Kreditlər və depozitlər	15,068	14,130
Bloklaşdırılmış hesablar	9,646	13,010
Banklara verilmiş kreditlər, ümumi	69,128	33,160
Zərərlər üzrə ehtiyat	(716)	(680)
Banklara verilmiş kreditlər, zərərlər üzrə ehtiyat çıxılmaqla	68,412	32,480

AMB-dəki məcburi ehtiyatlar

Kredit təşkilatları müştərilərdən müvafiq olaraq milli və xarici valyutada cəlb edilmiş depozitlərin əvvəlki ay üzrə orta qalığının 4% və 5% (2021: 0.5% və 1%) səviyyəsində faiz hesablanmayan pul depoziti (məcburi ehtiyat) AMB-də saxlamalıdır. Ətraflı məlumat üçün Qeyd 39-a baxın.

31 dekabr 2022 və 2021-ci il tarixlərinə banklara verilmiş kreditlər üzrə qalıqlar Qrupun plastik kart əməliyyatları üzrə müvafiq olaraq yerləşdirdiyi 3,952 min AZN və 5,105 min AZN məbləğində bloklaşdırılmış zəmanət depozitlərindən ibarətdir.

31 dekabr 2022 və 2021-ci il tarixlərinə iki bankda (31 dekabr 2021: iki bank) müvafiq olaraq yerləşdirilmiş 3,645 min AZN və 4,147 min AZN ekvivalentində depozitlər Qrupun verdiyi zəmanətlər üzrə girov olaraq bloklaşdırılmışdır.

31 dekabr 2022-ci il tarixinə bir bankda yerləşdirilmiş 850 min AZN ekvivalentində depozit (31 dekabr 2021: bir bankda yerləşdirilmiş 3,400 min AZN ekvivalentində depozit) Qrupun derivativ müqavilələri üzrə girov olaraq bloklaşdırılmışdır.

31 dekabr 2022-ci il tarixinə bir bankda yerləşdirilmiş 1,190 min AZN ekvivalentində depozit (31 dekabr 2021: bir bankda yerləşdirilmiş 357 min AZN ekvivalentində depozit) Qrupun forvard müqavilələri üzrə girov olaraq bloklaşdırılmışdır.

Zərərlər üzrə ehtiyat

	2022			2021		
	Mərhələ 1	Mərhələ 3	Cəmi	Mərhələ 1	Mərhələ 3	Cəmi
Banklara verilmiş kreditlər						
1 yanvar tarixinə qalıq	156	524	680	218	524	742
Zərərlər üzrə ehtiyatın xalis yenidən qiymətləndirməsi	36	-	36	(62)	-	(62)
31 dekabr tarixinə qalıq	192	524	716	156	524	680

Aşağıdakı cədvəllərdə 31 dekabr 2022 və 31 dekabr 2021-ci il tarixlərinə kredit riski səviyyələri əsasında banklara verilmiş kreditlər üzrə qalıqların kredit keyfiyyətinə görə təhlili, eləcə də GKZ-nin qiymətləndirilməsi məqsədilə onların üç mərhələ üzrə açıqlanması göstərilir. Qrup tərəfindən istifadə edilən kredit riskinin təsnifatı sistemi və GKZ-nin qiymətləndirilməsi yanaşması, o cümlədən banklara verilmiş kreditlər üzrə qalıqlara tətbiq edilən defolt və kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması (SICR) anlayışı haqqında məlumat Qeyd 33-də açıqlanır.

"Bank Respublika" ASC**31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər**
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)**18 Banklara verilmiş kreditlər (davamı)**

S&P, Moody's və Fitch kimi müstəqil beynəlxalq reyting agentlikləri tərəfindən kontragentlərə təyin edilən kənar reytinglər haqqında məlumat Qeyd 33-də açıqlanır. Bu reytinglər ictimaiyyətə açıqdır.

31 dekabr 2022	Merhələ 1 (12-aylıq GKZ)	Merhələ 3	Cəmi
Digər banklardakı depozitlər			
- Ən yüksək dərəcə	8,456	-	8,456
- Yüksək dərəcə	54,392	-	54,392
- Orta dərəcə	5,756	-	5,756
- Defolt	-	524	524
Ümumi balans dəyəri	68,604	524	69,128
Kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(192)	(524)	(716)
Balans dəyəri	68,412	-	68,412

31 dekabr 2021	Merhələ 1 (12-aylıq GKZ)	Merhələ 3	Cəmi
Digər banklardakı depozitlər			
- Ən yüksək dərəcə	12,653	-	12,653
- Yüksək dərəcə	16,793	-	16,793
- Orta dərəcə	3,190	-	3,190
- Defolt	-	524	524
Ümumi balans dəyəri	32,636	524	33,160
Kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(156)	(524)	(680)
Balans dəyəri	32,480	-	32,480

19 Müşərilərə verilmiş kreditlər

	31 dekabr 2022	31 dekabr 2021
Kiçik və orta sahibkarlara verilmiş kreditlər	359,103	327,375
Mikro kreditlər	334,029	206,962
İstehlak kreditləri	214,952	140,010
İpoteka kreditləri	70,289	59,562
Kredit kartları	1,930	2,000
Müşərilərə verilmiş ümumi kreditlər	980,303	735,909
Zərərlər üzrə ehtiyat	(20,759)	(20,729)
Müşərilərə verilmiş kreditlər, xalis	959,544	715,180

"Bank Respublika" ASC**31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər**
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)**19 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)**

Aşağıdakı cədvəllərdə 31 dekabr 2022-ci il tarixinə müştərilərə verilmiş cəmi kreditlər üzrə zərər ehtiyatının ilkin və yekun qalıqları üzleşdirilir:

	Merhele 1	Merhele 2	Merhele 3	POCI	Cəmi
1 yanvar 2022-ci il tarixinə ümumi balans dəyəri	640,836	80,396	14,677	-	735,909
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>					
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	1,131,312	-	-	-	1,131,312
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	(784,466)	(92,427)	(6,016)	-	(882,909)
<i>Köçümlər:</i>					
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Merheledən 2-ci Merheleyə)	(135,663)	135,663	-	-	-
- dəyersizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Merheledən 3-cü Merheleyə)	(12,574)	(475)	13,049	-	-
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Merheledən 1-ci Merheleyə)	16,788	(16,422)	(366)	-	-
- 3-cü Merheledən 2-ci Merheleyə	-	2,006	(2,006)	-	-
Silinmələr	-	-	(4,009)	-	(4,009)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	856,233	108,741	15,329	-	980,303

	Merhele 1	Merhele 2	Merhele 3	POCI	Cəmi
1 yanvar 2022-ci il tarixinə GKZ	(6,548)	(6,486)	(7,715)	-	(20,729)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>					
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	(10,010)	-	-	-	(10,010)
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	7,617	2,611	1,053	-	11,281
Digər dəyişikliklər	299	1,726	(153)	-	1,872
Silinmələr üzrə əlavə ehtiyat ayırması (digər dəyişiklik)	-	(82)	(913)	-	(995)
GKZ-nin qiymətləndirilməsi modeli üzrə fərziyyələrdə dəyişikliklər					
<i>Köçümlər:</i>					
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Merheledən 2-ci Merheleyə)	1,691	(5,625)	-	-	(3,934)
- dəyersizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Merheledən 3-cü Merheleyə)	68	28	(2,973)	-	(2,877)
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Merheledən 1-ci Merheleyə)	(110)	570	102	-	562
- 3-cü Merheledən 2-ci Merheleyə	-	(25)	494	-	469
Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir edən cəmi dəyişikliklər	(445)	(797)	(2,390)	-	(3,632)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir etməyən dəyişikliklər:</i>					
Silinmələr	-	-	4,009	-	4,009
GKZ-nin cari dəyəri üzrə diskontlaşmanın amortizasiyası	-	-	(407)	-	(407)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	(6,993)	(7,263)	(6,503)	-	(20,759)

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

19 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)

Aşağıdakı cədvəllərdə 31 dekabr 2021-ci il tarixinə müştərilərə verilmiş cəmi kreditlər üzrə zərər ehtiyatının ilkin və yekun qalıqları üzleştirilir:

	Merhele 1	Merhele 2	Merhele 3	POCI	Cəmi
1 yanvar 2021-ci il tarixinə ümumi balans dəyəri	387,781	43,181	31,610	1,346	463,918
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>					
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	824,343	-	-	-	824,343
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	(490,269)	(44,189)	(13,898)	(1,346)	(549,702)
<i>Köçürmələr:</i>					
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Merheleden 2-ci Merheleye)	(86,584)	86,584	-	-	-
- dəyersizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Merheleden 3-cü Merheleye)	(6,116)	(676)	6,792	-	-
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Merheleden 1-ci Merheleye)	11,681	(9,284)	(2,397)	-	-
- 3-cü Merheleden 2-ci Merheleye	-	4,780	(4,780)	-	-
Silinmələr	-	-	(2,650)	-	(2,650)
31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıq	640,836	80,396	14,677	-	735,909

	Merhele 1	Merhele 2	Merhele 3	POCI	Cəmi
1 yanvar 2021-ci il tarixinə GKZ	(4,214)	(3,555)	(12,585)	(740)	(21,094)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>					
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	(10,969)	-	-	-	(10,969)
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	1,758	1,384	5,696	824	9,662
GKZ-nin qiymətləndirilməsi modeli üzrə fərziyyələrdə dəyişikliklər	(761)	186	(2,477)	(84)	(3,136)
<i>Köçürmələr:</i>					
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Merheleden 2-ci Merheleye)	5,523	(5,589)	-	-	(66)
- dəyersizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Merheleden 3-cü Merheleye)	2,186	274	(3,036)	-	(576)
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Merheleden 1-ci Merheleye)	(71)	928	1,065	-	1,922
- 3-cü Merheleden 2-ci Merheleye	-	(94)	1,779	-	1,685
Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir edən cəmi dəyişikliklər	(2,334)	(2,911)	3,027	740	(1,478)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir etməyən dəyişikliklər:</i>					
Silinmələr	-	-	2,650	-	2,650
GKZ-nin cari dəyəri üzrə diskontlaşmanın amortizasiyası	-	-	(807)	-	(807)
31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıq	(6,548)	(6,466)	(7,715)	-	(20,729)

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

19 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)

Aşağıdakı cədvəllərdə 31 dekabr 2022-ci il tarixinə kiçik və orta biznes kreditləri seqmenti üzrə zərər ehtiyatının ilkin və yekun qalıqları üzleşdirilir:

	Merhele 1	Merhele 2	Merhele 3	POCI	Cəmi
Kiçik və orta biznes kreditləri					
1 yanvar 2022-ci il tarixinə ümumi balans dəyəri	292,855	22,560	11,960	-	327,375
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>					
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	330,340	-	-	-	330,340
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	(271,291)	(21,134)	(2,949)	-	(295,374)
<i>Köçürmələr:</i>					
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Merheledən 2-ci Merheleyə)	(25,902)	25,902	-	-	-
- dəyersizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Merheledən 3-cü Merheleyə)	(7,165)	(34)	7,199	-	-
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Merheledən 1-ci Merheleyə)	11,456	(11,352)	(104)	-	-
- 3-cü Merheledən 2-ci Merheleyə	-	1,818	(1,818)	-	-
Silinmələr	-	-	(3,238)	-	(3,238)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	330,293	17,760	11,050	-	359,103

	Merhele 1	Merhele 2	Merhele 3	POCI	Cəmi
Kiçik və orta biznes kreditləri					
1 yanvar 2022-ci il tarixinə GKZ	(3,788)	(843)	(6,055)	-	(10,686)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>					
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	(1,615)	-	-	-	(1,615)
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	1,970	172	962	-	3,104
Digər dəyişikliklər	558	63	(600)	-	21
Silinmələr üzrə əlavə ehtiyat ayırması (digər dəyişiklik)	-	-	(780)	-	(780)
GKZ-nin qiymətləndirilməsi modeli üzrə fərziyyələrdə dəyişikliklər					
<i>Köçürmələr:</i>					
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Merheledən 2-ci Merheleyə)	127	(224)	-	-	(97)
- dəyersizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Merheledən 3-cü Merheleyə)	34	1	(1,340)	-	(1,305)
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Merheledən 1-ci Merheleyə)	(76)	236	26	-	186
- 3-cü Merheledən 2-ci Merheleyə	-	(23)	458	-	435
Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir edən cəmi dəyişikliklər	998	225	(1,274)	-	(51)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir etməyən dəyişikliklər:</i>					
Silinmələr	-	-	3,238	-	3,238
GKZ-nin cari dəyəri üzrə diskontlaşmanın amortizasiyası	-	-	(237)	-	(237)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	(2,790)	(618)	(4,328)	-	(7,736)

"Bank Respublika" ASC**31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər**
*(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)***19 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)**

Aşağıdakı cədvəllərdə 31 dekabr 2021-ci il tarixinə kiçik və orta biznes kreditləri seqmenti üzrə zərər ehtiyatının ilkin və yekun qalıqları üzleşdirilir:

	Merhele 1	Merhele 2	Merhele 3	POCI	Cəmi
Kiçik və orta biznes kreditləri					
1 yanvar 2021-ci il tarixinə ümumi balans dəyəri	207,928	8,480	24,426	23	240,837
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>					
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	369,748	-	-	-	369,748
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	(271,310)	(107)	(11,445)	(23)	(282,885)
Köçürmələr:					
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərhələdən 2-ci Mərhələyə)	(13,271)	13,271	-	-	-
- dəyersizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	(5,110)	-	5,110	-	-
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərhələdən 1-ci Mərhələyə)	4,870	(3,304)	(1,566)	-	-
- 3-cü Mərhələdən 2-ci Mərhələyə	-	4,240	(4,240)	-	-
Silinmələr	-	-	(325)	-	(325)
31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalığı	292,855	22,580	11,980	-	327,375

	Merhele 1	Merhele 2	Merhele 3	POCI	Cəmi
Kiçik və orta biznes kreditləri					
1 yanvar 2021-ci il tarixinə GKZ	(2,961)	(659)	(9,299)	(11)	(12,930)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>					
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	(3,070)	-	-	-	(3,070)
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	1,076	107	4,598	13	5,794
GKZ-nin qiymətləndirilməsi modeli üzrə fərziyyələrdə dəyişikliklər	(682)	(170)	(1,670)	(2)	(2,504)
Köçürmələr:					
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərhələdən 2-ci Mərhələyə)	301	(334)	-	-	(33)
- dəyersizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	1,576	-	(1,938)	-	(362)
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərhələdən 1-ci Mərhələyə)	(48)	305	692	-	949
- 3-cü Mərhələdən 2-ci Mərhələyə	-	(92)	1,705	-	1,613
Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir edən cəmi dəyişikliklər	(827)	(184)	3,387	11	2,387
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir etməyən dəyişikliklər:</i>					
Silinmələr	-	-	325	-	325
GKZ-nin cari dəyəri üzrə diskontlaşmanın amortizasiyası	-	-	(468)	-	(468)
31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalığı	(3,788)	(843)	(6,055)	-	(10,686)

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

19 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)

Aşağıdakı cədvəllərdə 31 dekabr 2022-ci il tarixinə mikro kreditlər seqmenti üzrə zərər ehtiyatının ilkin və yekun qalıqları üzleşdirilir:

	Merhele 1	Merhele 2	Merhele 3	POCI	Cəmi
Mikro kreditlər					
1 yanvar 2022-ci il tarixinə ümumi balans dəyəri	149,580	55,747	1,635	-	206,962
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>					
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	444,507	-	-	-	444,507
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	(253,269)	(62,651)	(1,176)	-	(317,096)
Köçürmələr:					
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərheleden 2-ci Mərheleyə)	(89,311)	89,311	-	-	-
- dəyersizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərheleden 3-cü Mərheleyə)	(2,415)	(213)	2,628	-	-
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərheleden 1-ci Mərheleyə)	4,821	(4,733)	(88)	-	-
- 3-cü Mərheleden 2-ci Mərheleyə	-	26	(26)	-	-
Sililmələr	-	-	(344)	-	(344)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	253,913	77,487	2,629	-	334,029

	Merhele 1	Merhele 2	Merhele 3	POCI	Cəmi
Mikro kreditlər					
1 yanvar 2022-ci il tarixinə GKZ	(1,702)	(5,485)	(1,109)	-	(8,296)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>					
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	(7,448)	-	-	-	(7,448)
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	5,081	2,410	(75)	-	7,416
Digər dəyişikliklər	370	1,758	490	-	2,618
Sililmələr üzrə əlavə ehtiyat ayırması (digər dəyişiklik)	-	(5)	(21)	-	(26)
GKZ-nin qiymətləndirilməsi modeli üzrə fərziyyələrdə dəyişikliklər					
Köçürmələr:					
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərheleden 2-ci Mərheleyə)	1,496	(5,167)	-	-	(3,671)
- dəyersizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərheleden 3-cü Mərheleyə)	28	12	(832)	-	(791)
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərheleden 1-ci Mərheleyə)	(28)	309	37	-	318
- 3-cü Mərheleden 2-ci Mərheleyə	-	(1)	12	-	11
Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırımlarına təsir edən cəmi dəyişikliklər	(500)	(684)	(389)	-	(1,573)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırımlarına təsir etməyən dəyişikliklər:</i>					
Sililmələr	-	-	344	-	344
GKZ-nin carl dəyəri üzrə diskontlaşmanın amortizasiyası	-	-	(136)	-	(136)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	(2,200)	(6,170)	(1,290)	-	(9,661)

"Bank Respublika" ASC**31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər**
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)**19 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)**

Aşağıdakı cədvəllərdə 31 dekabr 2021-ci il tarixinə mikro kreditlər seqmenti üzrə zərər ehtiyatının ilkin və yekun qalıqları üzleşdirilir:

	<u>Merhele 1</u>	<u>Merhele 2</u>	<u>Merhele 3</u>	<u>POCI</u>	<u>Cəmi</u>
Mikro kreditlər					
1 yanvar 2021-ci il tarixinə ümumi balans dəyəri	74,359	24,191	3,312	664	102,526
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>					
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	254,629	-	-	-	254,629
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	(112,368)	(35,411)	(1,345)	(664)	(149,788)
Köçürmələr:					
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Merheleden 2-ci Merheleye)	(71,376)	71,376	-	-	-
- dəyersizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Merheleden 3-cü Merheleye)	(347)	(256)	603	-	-
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Merheleden 1-ci Merheleye)	4,683	(4,163)	(520)	-	-
- 3-cü Merheleden 2-ci Merheleye	-	10	(10)	-	-
Sililmələr	-	-	(405)	-	(405)
31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıq	149,580	55,747	1,635	-	206,962

	<u>Merhele 1</u>	<u>Merhele 2</u>	<u>Merhele 3</u>	<u>POCI</u>	<u>Cəmi</u>
Mikro kreditlər					
1 yanvar 2021-ci il tarixinə GKZ	(763)	(2,477)	(1,867)	(414)	(5,521)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>					
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	(7,247)	-	-	-	(7,247)
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	478	1,188	900	417	2,983
GKZ-nin qiymətləndirilməsi modeli üzrə fərziyyələrdə dəyişikliklər	151	472	(57)	(3)	563
Köçürmələr:					
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Merheleden 2-ci Merheleye)	5,186	(5,179)	-	-	7
- dəyersizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Merheleden 3-cü Merheleye)	510	46	(704)	-	(148)
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Merheleden 1-ci Merheleye)	(16)	464	294	-	742
- 3-cü Merheleden 2-ci Merheleye	-	-	7	-	7
Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayrımalarına təsir edən cəmi dəyişikliklər	(938)	(3,009)	440	414	(3,093)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayrımalarına təsir etməyən dəyişikliklər:</i>					
Sililmələr	-	-	405	-	405
GKZ-nin cari dəyəri üzrə diskontlaşmanın amortizasiyası	-	-	(87)	-	(87)
31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıq	(1,702)	(5,485)	(1,109)	-	(8,296)

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

19 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)

Aşağıdakı cədvəllərdə 31 dekabr 2022-ci il tarixinə istehlak kreditləri seqmenti üzrə zərər ehtiyatının ilkin və yekun qalıqları üzleşdirilir:

	Merhele 1	Merhele 2	Merhele 3	POCI	Cəmi
İstehlak kreditləri					
1 yanvar 2022-ci il tarixinə ümumi balans dəyəri	138,427	1,285	298	-	140,010
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>					
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	331,145	-	-	-	331,145
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	(247,508)	(6,966)	(1,410)	-	(255,884)
Köçürmələr:					
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Merheledən 2-ci Merheleyə)	(15,826)	15,826	-	-	-
- dəyersizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Merheledən 3-cü Merheleyə)	(2,633)	(175)	2,808	-	-
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Merheledən 1-ci Merheleyə)	123	(16)	(107)	-	-
- 3-cü Merheledən 2-ci Merheleyə	-	33	(33)	-	-
Sililmələr	-	-	(319)	-	(319)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	203,728	9,987	1,237	-	214,952

	Merhele 1	Merhele 2	Merhele 3	POCI	Cəmi
İstehlak kreditləri					
1 yanvar 2022-ci il tarixinə GKZ	(930)	(73)	(167)	-	(1,170)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>					
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	(897)	-	-	-	(897)
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	516	10	119	-	645
Digər dəyişikliklər	(633)	(99)	24	-	(708)
Sililmələr üzrə əlavə ehtiyat ayırması (digər dəyişiklik)	-	(77)	(90)	-	(167)
GKZ-nin qiymətləndirilməsi modeli üzrə ferziyyələrdə dəyişikliklər					
Köçürmələr:					
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Merheledən 2-ci Merheleyə)	43	(110)	-	-	(67)
- dəyersizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Merheledən 3-cü Merheleyə)	3	9	(732)	-	(720)
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Merheledən 1-ci Merheleyə)	(1)	1	28	-	28
- 3-cü Merheledən 2-ci Merheleyə	-	-	8	-	8
Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir edən cəmi dəyişikliklər	(969)	(266)	(643)	-	(1,878)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir etməyən dəyişikliklər:</i>					
Sililmələr	-	-	319	-	319
GKZ-nin carı dəyəri üzrə diskontlaşmanın amortizasiyası	-	-	(33)	-	(33)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	(1,899)	(339)	(524)	-	(2,762)

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

19 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)

Aşağıdakı cədvəllərdə 31 dekabr 2021-ci il tarixinə istehlak kreditləri seqmenti üzrə zərər ehtiyatının ilkin və yekun qalıqları üzleşdirilir:

	Merhele 1	Merhele 2	Merhele 3	POCI	Cəmi
İstehlak kreditləri					
1 yanvar 2021-ci il tarixinə ümumi balans dəyəri	59,518	8,019	1,220	657	69,414
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>					
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	174,587	-	-	-	174,587
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	(94,464)	(7,342)	(583)	(657)	(103,045)
Köçürmələr:					
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Merheleden 2-ci Merheleye)	(1,250)	1,250	-	-	-
- dəyersizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Merheleden 3-cü Merheleye)	(451)	(240)	691	-	-
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Merheleden 1-ci Merheleye)	487	(405)	(82)	-	-
- 3-cü Merheleden 2-ci Merheleye	-	3	(3)	-	-
Silinmələr	-	-	(945)	-	(945)
31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıq	138,427	1,285	298	-	140,010

	Merhele 1	Merhele 2	Merhele 3	POCI	Cəmi
İstehlak kreditləri					
1 yanvar 2021-ci il tarixinə GKZ	(271)	(173)	(534)	(315)	(1,293)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>					
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	(602)	-	-	-	(602)
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	171	52	150	394	766
GKZ-nin qiymətləndirilməsi modeli üzrə ferziyyələrdə dəyişikliklər	(357)	(141)	(210)	(79)	(787)
Köçürmələr:					
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Merheleden 2-ci Merheleye)	33	(35)	-	-	(2)
- dəyersizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Merheleden 3-cü Merheleye)	98	205	(335)	-	(32)
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Merheleden 1-ci Merheleye)	(2)	20	29	-	47
- 3-cü Merheleden 2-ci Merheleye	-	-	2	-	2
Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir edən cəmi dəyişikliklər	(659)	100	(364)	315	(608)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir etməyən dəyişikliklər:</i>					
Silinmələr	-	-	945	-	945
GKZ-nin cari dəyəri üzrə diskontlaşmanın amortizasiyası	-	-	(214)	-	(214)
31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıq	(930)	(73)	(167)	-	(1,170)

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

19 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)

Aşağıdakı cədvəllərdə 31 dekabr 2022-ci il tarixinə ipoteka kreditləri seqmenti üzrə zərər ehtiyatının ilkin və yekun qalıqları üzlaşdırilir:

	Merhele 1	Merhele 2	Merhele 3	POCI	Cəmi
İpoteka kreditləri					
1 yanvar 2022-ci il tarixinə ümumi balans dəyəri	58,227	731	604	-	59,562
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>					
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	21,926	-	-	-	21,926
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	(10,116)	(638)	(373)	-	(11,127)
Köçürmələr:					
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Merheledən 2-ci Merheleyə)	(2,779)	2,779	-	-	-
- dəyərsizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Merheledən 3-cü Merheleyə)	(222)	(30)	252	-	-
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Merheledən 1-ci Merheleyə)	346	(284)	(62)	-	-
- 3-cü Merheledən 2-ci Merheleyə	-	125	(125)	-	-
Silinmələr	-	-	(72)	-	(72)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	67,382	2,683	224	-	70,289

	Merhele 1	Merhele 2	Merhele 3	POCI	Cəmi
İpoteka kreditləri					
1 yanvar 2022-ci il tarixinə GKZ	(70)	(37)	(211)	-	(318)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>					
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	(6)	-	-	-	(6)
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	6	2	17	-	25
Digər dəyişikliklər	8	1	(18)	-	(9)
Silinmələr üzrə əlavə ehtiyat ayırması (digər dəyişiklik)	-	-	(16)	-	(16)
GKZ-nin qiymətləndirilməsi modeli üzrə fərziyyələrdə dəyişikliklər					
Köçürmələr:					
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Merheledən 2-ci Merheleyə)	1	(34)	-	-	(33)
- dəyərsizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Merheledən 3-cü Merheleyə)	1	3	(39)	-	(35)
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Merheledən 1-ci Merheleyə)	(1)	18	7	-	24
- 3-cü Merheledən 2-ci Merheleyə	-	(1)	14	-	13
Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırımlarına təsir edən cəmi dəyişikliklər	9	(11)	(35)	-	(37)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırımlarına təsir etməyən dəyişikliklər:</i>					
Silinmələr	-	-	72	-	72
GKZ-nin cari dəyəri üzrə diskontlaşmanın amortizasiyası	-	-	(1)	-	(1)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	(61)	(48)	(175)	-	(284)

"Bank Respublika" ASC**31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər**
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)**19 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)**

Aşağıdakı cədvəllərdə 31 dekabr 2021-ci il tarixinə ipoteka kreditləri seqmenti üzrə zərər ehtiyatının ilkin və yekun qalıqları üzleşdirilir:

	Merhele 1	Merhele 2	Merhele 3	POCI	Cəmi
İpoteka kreditləri					
1 yanvar 2021-ci il tarixinə ümumi balans dəyəri	44,922	2,250	2,386	2	49,560
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>					
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	21,480	-	-	-	21,480
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	(9,167)	(883)	(462)	(2)	(10,514)
Köçürmələr:					
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Merheleden 2-ci Merheleyə)	(370)	370	-	-	-
- dəyersizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Merheleden 3-cü Merheleyə)	(176)	(179)	355	-	-
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Merheleden 1-ci Merheleyə)	1,538	(1,351)	(187)	-	-
- 3-cü Merheleden 2-ci Merheleyə	-	524	(524)	-	-
Silinmələr	-	-	(964)	-	(964)
31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıq	58,227	731	604	-	59,562

	Merhele 1	Merhele 2	Merhele 3	POCI	Cəmi
İpoteka kreditləri					
1 yanvar 2021-ci il tarixinə GKZ	(175)	(204)	(739)	-	(1,118)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>					
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	(24)	-	-	-	(24)
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	14	18	14	-	46
GKZ-nin qiymətləndirilməsi modeli üzrə ferziyyələrdə dəyişikliklər	115	27	(476)	-	(334)
Köçürmələr:					
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Merheleden 2-ci Merheleyə)	2	(22)	-	-	(20)
- dəyersizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Merheleden 3-cü Merheleyə)	2	22	(36)	-	(12)
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Merheleden 1-ci Merheleyə)	(4)	124	24	-	144
- 3-cü Merheleden 2-ci Merheleyə	-	(2)	66	-	64
Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir edən cəmi dəyişikliklər	105	167	(408)	-	(135)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir etməyən dəyişikliklər:</i>					
Silinmələr	-	-	964	-	964
GKZ-nin cari dəyəri üzrə diskontlaşmanın amortizasiyası	-	-	(28)	-	(28)
31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıq	(70)	(37)	(211)	-	(318)

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

19 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)

Aşağıdakı cədvəllərdə 31 dekabr 2022-ci il tarixinə kredit kartları üzrə zərər ehtiyatının ilkin və yekun qalıqları özleşdirilir:

	<u>Merhele 1</u>	<u>Merhele 2</u>	<u>Merhele 3</u>	<u>Cəmi</u>
Kredit kartları				
1 yanvar 2022-ci il tarixinə ümumi balans dəyəri	1,746	74	180	2,000
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	3,394	-	-	3,394
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	(2,282)	(1,038)	(108)	(3,428)
Köçürmələr:				
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərhələdən 2-ci Mərhələyə)	(1,845)	1,845	-	-
- dəyersizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	(139)	(23)	162	-
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərhələdən 1-ci Mərhələyə)	42	(37)	(5)	-
- 3-cü Mərhələdən 2-ci Mərhələyə	-	3	(3)	-
Silinmələr	-	-	(36)	(36)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	916	824	190	1,930

	<u>Merhele 1</u>	<u>Merhele 2</u>	<u>Merhele 3</u>	<u>Cəmi</u>
Kredit kartları				
1 yanvar 2022-ci il tarixinə GKZ	(58)	(28)	(173)	(259)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	(44)	-	-	(44)
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	44	17	30	91
Digər dəyişikliklər	(4)	3	(49)	(50)
Silinmələr üzrə əlavə ehtiyat ayırması (digər dəyişiklik)	-	-	(6)	(6)
GKZ-nin qiymətləndirilməsi modeli üzrə fərziyyələrdə dəyişikliklər				
Köçürmələr:				
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərhələdən 2-ci Mərhələyə)	24	(90)	-	(66)
- dəyersizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	1	3	(30)	(26)
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərhələdən 1-ci Mərhələyə)	(4)	6	4	6
- 3-cü Mərhələdən 2-ci Mərhələyə	-	-	2	2
Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir edən cəmi dəyişikliklər	17	(61)	(49)	(93)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir etməyən dəyişikliklər:</i>				
Silinmələr	-	-	36	36
GKZ-nin cari dəyəri üzrə diskontlaşmanın amortizasiyası	-	-	-	-
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	(41)	(89)	(186)	(316)

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

19 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)

Aşağıdakı cədvəllərdə 31 dekabr 2021-ci il tarixinə kredit kartları üzrə zərər ehtiyatının ilkin və yekun qalıqları üzleşdirilir:

	Merhele 1	Merhele 2	Merhele 3	Cəmi
Kredit kartları				
1 yanvar 2021-ci il tarixinə ümumi balans dəyəri	1,054	261	266	1,581
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	3,899	-	-	3,899
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	(2,962)	(445)	(63)	(3,470)
Köçürmələr:				
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərhələdən 2-ci Mərhələyə)	(317)	317	-	-
- dəyersizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	(32)	(2)	34	-
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərhələdən 1-ci Mərhələyə)	104	(60)	(44)	-
- 3-cü Mərhələdən 2-ci Mərhələyə	-	3	(3)	-
Silinmələr	-	-	(10)	(10)
31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıq	1,746	74	180	2,000

	Merhele 1	Merhele 2	Merhele 3	Cəmi
Kredit kartları				
1 yanvar 2021-ci il tarixinə GKZ	(44)	(42)	(146)	(232)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>				
Yeni yaradılmış və ya alınmış aktivlər	(27)	-	-	(27)
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış	19	20	34	73
GKZ-nin qiymətləndirilməsi modeli üzrə fərziyyələrdə dəyişikliklər	(8)	(2)	(64)	(74)
Köçürmələr:				
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci Mərhələdən 2-ci Mərhələyə)	1	(18)	-	(17)
- dəyersizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci Mərhələdən 3-cü Mərhələyə)	1	-	(26)	(25)
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü Mərhələdən 1-ci Mərhələyə)	-	14	26	40
- 3-cü Mərhələdən 2-ci Mərhələyə	-	-	3	3
Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir edən cəmi dəyişikliklər	(14)	14	(27)	(27)
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir etməyən dəyişikliklər:</i>				
Silinmələr	-	-	10	10
GKZ-nin cari dəyəri üzrə diskontlaşmanın amortizasiyası	-	-	(10)	(10)
31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıq	(58)	(28)	(173)	(259)

Yuxarıdakı cədvəllərdə göstərilən zərər üzrə ehtiyata kredit öhdəlikləri üzrə GKZ daxil deyil, belə ki, Qrup kredit öhdəliyi komponenti üzrə GKZ-ni maliyyə aleti komponenti üzrə GKZ-dən ayrı müəyyən edə bilər.

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

19 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)

Kredit keyfiyyətinin təhlili

Aşağıdakı cədvəllərdə 31 dekabr 2022 və 31 dekabr 2021-ci il tarixlərinə müştərilərə verilmiş amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən kreditlərin keyfiyyəti haqqında məlumat təqdim olunmuşdur. Əksi qeyd edilmədiyi təqdirdə, cədvəldə təqdim olunan məbləğlər ümumi balans dəyərini göstərir.

1, 2 və 3-cü Mərhələlər üzrə terminlərin izahı Qeyd 33-də təqdim olunur.

	31 dekabr 2022			Cəmi
	Merhələ 1	Merhələ 2	Merhələ 3	
Amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – Kiçik və orta biznes kreditləri				
Gecikdirilməmiş	325,255	15,859	5,790	346,904
30 gündən az gecikdirilmiş	5,038	1,631	2,966	9,635
31-90 gün gecikdirilmiş	-	270	5	275
91-180 gün gecikdirilmiş	-	-	1,247	1,247
181-360 gün gecikdirilmiş	-	-	145	145
360 gündən çox gecikdirilmiş	-	-	897	897
Cəmi	330,293	17,760	11,050	359,103
Zərərlər üzrə ehtiyat	(2,790)	(618)	(4,328)	(7,736)
Balans dəyəri	327,503	17,142	6,722	351,367

	31 dekabr 2021			Cəmi
	Merhələ 1	Merhələ 2	Merhələ 3	
Amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – Kiçik və orta biznes kreditləri				
Gecikdirilməmiş	285,681	17,343	6,849	309,873
30 gündən az gecikdirilmiş	7,174	4,266	877	12,317
31-90 gün gecikdirilmiş	-	951	485	1,436
91-180 gün gecikdirilmiş	-	-	447	447
181-360 gün gecikdirilmiş	-	-	325	325
360 gündən çox gecikdirilmiş	-	-	2,977	2,977
Cəmi	292,855	22,560	11,960	327,375
Zərərlər üzrə ehtiyat	(3,788)	(843)	(6,055)	(10,686)
Balans dəyəri	289,067	21,717	5,905	316,689

	31 dekabr 2022			Cəmi
	Merhələ 1	Merhələ 2	Merhələ 3	
Amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – Mikro kreditlər				
Gecikdirilməmiş	253,857	77,038	883	331,778
30 gündən az gecikdirilmiş	53	264	77	395
31-90 gün gecikdirilmiş	2	185	121	308
91-180 gün gecikdirilmiş	-	-	301	301
181-360 gün gecikdirilmiş	-	-	572	572
360 gündən çox gecikdirilmiş	-	-	675	675
Cəmi	253,913	77,487	2,629	334,029
Zərərlər üzrə ehtiyat	(2,202)	(6,169)	(1,290)	(9,661)
Balans dəyəri	251,711	71,318	1,339	324,368

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

19 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)

	31 dekabr 2021			Cəmi
	Merhele 1	Merhele 2	Merhele 3	
Amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – Mikro kreditlər				
Gecikdirilməmiş	149,355	55,580	547	205,482
30 gündən az gecikdirilmiş	225	62	5	292
31-90 gün gecikdirilmiş	-	105	38	143
91-180 gün gecikdirilmiş	-	-	320	320
181-360 gün gecikdirilmiş	-	-	387	387
360 gündən çox gecikdirilmiş	-	-	338	338
Cəmi	149,580	55,747	1,635	206,962
Zərə üzrə ehtiyat	(1,701)	(5,486)	(1,109)	(8,296)
Balans dəyəri	147,879	50,261	526	198,666

	31 dekabr 2022			Cəmi
	Merhele 1	Merhele 2	Merhele 3	
Amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – İstehlak kreditləri				
Gecikdirilməmiş	201,764	6,546	190	208,500
30 gündən az gecikdirilmiş	1,964	2,213	64	4,241
31-90 gün gecikdirilmiş	-	1,228	56	1,284
91-180 gün gecikdirilmiş	-	-	448	448
181-360 gün gecikdirilmiş	-	-	407	407
360 gündən çox gecikdirilmiş	-	-	72	72
Cəmi	203,728	9,987	1,237	214,952
Zərə üzrə ehtiyat	(1,899)	(339)	(524)	(2,762)
Balans dəyəri	201,829	9,648	713	212,190

	31 dekabr 2021			Cəmi
	Merhele 1	Merhele 2	Merhele 3	
Amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – İstehlak kreditləri				
Gecikdirilməmiş	136,067	664	123	136,854
30 gündən az gecikdirilmiş	2,360	301	5	2,666
31-90 gün gecikdirilmiş	-	320	2	322
91-180 gün gecikdirilmiş	-	-	95	95
181-360 gün gecikdirilmiş	-	-	6	6
360 gündən çox gecikdirilmiş	-	-	67	67
Cəmi	138,427	1,285	298	140,010
Zərə üzrə ehtiyat	(930)	(73)	(167)	(1,170)
Balans dəyəri	137,497	1,212	131	138,840

	31 dekabr 2022			Cəmi
	Merhele 1	Merhele 2	Merhele 3	
Amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – İpoteka kreditləri				
Gecikdirilməmiş	67,382	2,177	45	69,604
30 gündən az gecikdirilmiş	-	385	2	387
31-90 gün gecikdirilmiş	-	121	11	132
91-180 gün gecikdirilmiş	-	-	2	2
181-360 gün gecikdirilmiş	-	-	32	32
360 gündən çox gecikdirilmiş	-	-	132	132
Cəmi	67,382	2,683	224	70,289
Zərə üzrə ehtiyat	(61)	(48)	(175)	(284)
Balans dəyəri	67,321	2,635	49	70,005

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

19 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)

	31 dekabr 2021			
	Merhələ 1	Merhələ 2	Merhələ 3	Cəmi
Amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – İpoteka kreditləri				
Gecikdirilməmiş	57,811	371	34	58,216
30 gündən az gecikdirilmiş	416	138	9	563
31-90 gün gecikdirilmiş	-	222	32	254
91-180 gün gecikdirilmiş	-	-	89	89
181-360 gün gecikdirilmiş	-	-	64	64
360 gündən çox gecikdirilmiş	-	-	376	376
Cəmi	58,227	731	604	59,562
Zərə üzrə ehtiyat	(70)	(37)	(210)	(318)
Balans dəyəri	58,157	694	393	59,244

	31 dekabr 2022			
	Merhələ 1	Merhələ 2	Merhələ 3	Cəmi
Amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – Kredit kartları				
Gecikdirilməmiş	834	662	13	1,509
30 gündən az gecikdirilmiş	65	110	2	177
31-90 gün gecikdirilmiş	17	52	15	84
91-180 gün gecikdirilmiş	-	-	-	-
181-360 gün gecikdirilmiş	-	-	11	11
360 gündən çox gecikdirilmiş	-	-	149	149
Cəmi	916	824	190	1,930
Zərə üzrə ehtiyat	(41)	(89)	(186)	(316)
Balans dəyəri	875	735	4	1,614

	31 dekabr 2021			
	Merhələ 1	Merhələ 2	Merhələ 3	Cəmi
Amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər – Kredit kartları				
Gecikdirilməmiş	1,678	60	4	1,742
30 gündən az gecikdirilmiş	68	9	-	77
31-90 gün gecikdirilmiş	-	4	2	6
91-180 gün gecikdirilmiş	-	-	4	4
181-360 gün gecikdirilmiş	-	-	10	10
360 gündən çox gecikdirilmiş	-	-	161	161
Cəmi	1,746	74	180	2,000
Zərə üzrə ehtiyat	(58)	(28)	(173)	(259)
Balans dəyəri	1,688	46	7	1,741

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

19 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)

Həssaslıq

31 dekabr 2022-ci il tarixinə

LGD üzrə artım. LGD təxminlərinin 10 faiz-bənd artması 31 dekabr 2022-ci il tarixinə GKZ üzrə ümumi ehtiyatın 5,255 min AZN çox olmasına gətirib çıxarardı.

Kiçik və orta biznes kreditlər seqmenti üzrə LGD təxminlərinin 10 faiz-bənd artması 31 dekabr 2022-ci il tarixinə GKZ üzrə ümumi ehtiyatın 2,005 min AZN çox olmasına gətirib çıxarardı. Mikro kreditlər seqmenti üzrə LGD təxminlərinin 10 faiz-bənd artması 31 dekabr 2022-ci il tarixinə GKZ üzrə ümumi ehtiyatın 2,431 min AZN çox olmasına gətirib çıxarardı. İstehlak kreditləri seqmenti üzrə LGD təxminlərinin 10 faiz-bənd artması 31 dekabr 2022-ci il tarixinə GKZ üzrə ümumi ehtiyatın 665 min AZN çox olmasına gətirib çıxarardı. İpoteka kreditləri seqmenti üzrə LGD təxminlərinin 10 faiz-bənd artması 31 dekabr 2022-ci il tarixinə GKZ üzrə ümumi ehtiyatın 111 min AZN çox olmasına gətirib çıxarardı. Kredit kartları seqmenti üzrə LGD təxminlərinin 10 faiz-bənd artması 31 dekabr 2022-ci il tarixinə GKZ üzrə ümumi ehtiyatın 44 min AZN çox olmasına gətirib çıxarardı.

Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə GKZ bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri kimi qiymətləndirilseydi (hazırda 1-ci Mərhələyə aid olan və 12 aylıq GKZ modeli ilə qiymətləndirilən zərərlər daxil olmaqla), 31 dekabr 2022-ci il tarixinə təxmin edilən GKZ ehtiyatı 4,235 min AZN çox olardı.

Kiçik və orta biznes kreditləri seqmenti üzrə müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə GKZ bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri kimi qiymətləndirilseydi (hazırda 1-ci Mərhələyə aid olan və 12 aylıq GKZ modeli ilə qiymətləndirilən zərərlər daxil olmaqla), 31 dekabr 2022-ci il tarixinə təxmin edilən GKZ ehtiyatı 2,088 min AZN çox olardı. Mikro kreditlər seqmenti üzrə müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə GKZ bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri kimi qiymətləndirilseydi (hazırda 1-ci Mərhələyə aid olan və 12 aylıq GKZ modeli ilə qiymətləndirilən zərərlər daxil olmaqla), 31 dekabr 2022-ci il tarixinə təxmin edilən GKZ ehtiyatı 1,047 min AZN çox olardı. İstehlak kreditləri seqmenti üzrə müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə GKZ bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri kimi qiymətləndirilseydi (hazırda 1-ci Mərhələyə aid olan və 12 aylıq GKZ modeli ilə qiymətləndirilən zərərlər daxil olmaqla), 31 dekabr 2022-ci il tarixinə təxmin edilən GKZ ehtiyatı 620 min AZN çox olardı. İpoteka kreditləri seqmenti üzrə müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə GKZ bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri kimi qiymətləndirilseydi (hazırda 1-ci Mərhələyə aid olan və 12 aylıq GKZ modeli ilə qiymətləndirilən zərərlər daxil olmaqla), 31 dekabr 2022-ci il tarixinə təxmin edilən GKZ ehtiyatı 469 min AZN çox olardı. Kredit kartları seqmenti üzrə müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə GKZ bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri kimi qiymətləndirilseydi (hazırda 1-ci Mərhələyə aid olan və 12 aylıq GKZ modeli ilə qiymətləndirilən zərərlər daxil olmaqla), 31 dekabr 2022-ci il tarixinə təxmin edilən GKZ ehtiyatı 12 min AZN çox olardı.

Girov təminatı və kreditin keyfiyyətini artıran digər mexanizmlər

Yuxarıda qeyd olunan məlumatda kreditin balans dəyəri və ya qoyulmuş girovun ədalətli dəyərinin daha aşağı olanı göstərilmişdir; digər məlumatlar isə "təminatlı kreditlərin" tərkibində açıqlanmışdır. Kreditlərin balans dəyəri girov qoyulmuş aktivlərin likvidlik səviyyəsinə görə bölüşdürülmüşdür.

Qrup girovun dəyərini kreditlər verildiyi anda qiymətləndirir və adətən kredit qalığının əhəmiyyətindən asılı olaraq, onu altı aydan sonra həmin girov üzrə yeni kredit alındıqda dəyişir.

"Bank Respublika" ASC**31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər**
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)**19 Müşərlərə verilmiş kreditlər (davamı)**

31 dekabr 2022-ci il tarixinə amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən müşərlərə verilmiş kreditlər üzrə girov təminatı haqqında məlumat aşağıda göstərilir:

	Kiçik və orta biznes kreditləri	Mikro kreditlər	İstehlak kreditləri	İpoteka kreditləri	Kredit kartları	Cəmi
Girovla təmin edilmiş kreditlər:						
- daşınmaz əmlak	241,989	90,251	5,748	69,285	20	407,293
- nağd pul və depozit	25,376	1,284	3,895	-	226	30,781
- Dövlət zəmanətli kreditlər	31,195	1,186	-	286	-	32,667
- neqliyyat vasitələri	11,627	34,989	164	40	-	46,820
- qiymətli metal	49	6,898	40,406	-	-	47,353
Cəmi	310,236	134,608	50,213	69,611	246	564,914
Şerti girov	27,589	123,660	259	-	-	151,508
Təminatı olmayan kreditlər (şerti girov xaric)	13,542	66,100	161,718	394	1,368	243,122
Cəmi amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən müşərlərə verilmiş kreditlərin balans dəyəri	351,367	324,368	212,190	70,005	1,614	959,544

31 dekabr 2021-ci il tarixinə amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən müşərlərə verilmiş kreditlər üzrə girov təminatı haqqında məlumat aşağıda göstərilir:

	Kiçik və orta biznes kreditləri	Mikro kreditlər	İstehlak kreditləri	İpoteka kreditləri	Kredit kartları	Cəmi
Girovla təmin edilmiş kreditlər:						
- daşınmaz əmlak	190,225	63,034	4,934	58,943	76	317,212
- nağd pul və depozit	22,176	1,088	4,010	-	179	27,453
- Dövlət zəmanətli kreditlər	53,256	1,981	-	301	-	55,538
- neqliyyat vasitələri	3,187	18,119	413	-	-	21,719
- qiymətli metal	54	5,924	35,094	-	-	41,072
Cəmi	268,898	90,146	44,451	59,244	255	462,994
Şerti girov	22,853	63,885	385	-	-	87,123
Təminatı olmayan kreditlər (şerti girov xaric)	24,938	44,635	94,004	-	1,486	165,063
Cəmi amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən müşərlərə verilmiş kreditlərin balans dəyəri	316,689	198,666	138,840	59,244	1,741	715,180

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

19 Müşərilərə verilmiş kreditlər (davamı)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2022-ci il tarixinə müşərilərə verilmiş dəyersizləşmiş kreditlər və onlarla bağlı mümkün zərərin təsirini azaltmaq üçün girov təminatları haqqında məlumat təqdim olunur:

	Kiçik və orta biznes kreditləri	Mikro kreditlər	İstehlak kreditləri	İpoteka kreditləri	Kredit kartları	Cəmi
Girovla təmin edilmiş kreditlər:						
- daşınmaz əmlak	3,604	648	104	44	-	4,400
- nağd pul və depozit	-	-	8	-	1	9
- Dövlət zəmanətli kreditlər	12	-	-	-	-	12
- neqliyyat vasitələri	884	148	3	-	-	1,035
- qiymətli metal	-	17	61	-	-	78
Cəmi	4,500	813	176	44	1	5,534
Şərti girov	697	344	-	-	-	1,041
Təminatlı kreditlər (şərti girov xaric)	1,525	182	537	5	3	2,252
Cəmi amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən müşərilərə verilmiş kreditlərin balans dəyəri	6,722	1,339	713	49	4	8,827

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2021-ci il tarixinə müşərilərə verilmiş dəyersizləşmiş kreditlər və onlarla bağlı mümkün zərərin təsirini azaltmaq üçün girov təminatları haqqında məlumat təqdim olunur:

	Kiçik və orta biznes kreditləri	Mikro kreditlər	İstehlak kreditləri	İpoteka kreditləri	Kredit kartları	Cəmi
Girovla təmin edilmiş kreditlər:						
- daşınmaz əmlak	3,247	496	85	395	2	4,225
- nağd pul və depozit	93	-	-	-	-	93
- Dövlət zəmanətli kreditlər	-	-	-	-	-	-
- neqliyyat vasitələri	138	-	9	-	-	147
- qiymətli metal	-	30	36	-	-	66
Cəmi	3,478	526	130	395	2	4,531
Şərti girov	1,035	-	-	-	-	1,035
Təminatlı kreditlər (şərti girov xaric)	1,392	-	-	-	5	1,397
Cəmi amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən müşərilərə verilmiş kreditlərin balans dəyəri	5,905	526	130	395	7	6,963

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

19 Müştərilərə verilmiş kreditlər (davamı)

Əhəmiyyətli kredit riskləri

31 dekabr 2022-ci il tarixinə Qrupun ümumi kredit qalıqları 1,000 min AZN-dən yuxarı olan 81 borcalanı (31 dekabr 2021: 52 borcalan) olmuşdur. 31 dekabr 2022-ci il tarixinə bu kreditlərin ümumi dəyəri 192,085 min AZN olmuşdur ki, bu da müştərilərə verilmiş ümumi kreditlərin 19%-ni təşkil etmişdir (31 dekabr 2021: 127,329 min AZN və ya 17%).

Kreditlərin ödəniş müddətləri

Kreditlərin ödəniş müddətləri kreditlərin hesabat tarixindən müqavilə üzrə ödəniş tarixinədək qalan müddəti əks etdirir (Qeyd 33).

20 İnvestisiya qiymətli kağızları

	2022	2021
Amortizasiya olunmuş dəyərlə qiymətləndirilən borc qiymətli kağızlara investisiyalar	50,387	37,102
Sair məcmu gəlirdə ədalətli dəyərlə əks etdirilən investisiya qiymətli kağızları - kapital alətləri	1,087	1,088
İnvestisiya qiymətli kağızları, ümumi	51,474	38,190
Zərərlər üzrə ehtiyat	(298)	(298)
Cəmi investisiya qiymətli kağızları	51,176	37,892

31 dekabr 2022-ci il tarixinə borc qiymətli kağızlara investisiyaların qiymətləndirmə kateqoriyaları və növləri üzrə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Amortizasiya olunmuş dəyərlə qiymətləndirilən borc qiymətli kağızlara investisiyalar	Cəmi
Dövlət istiqrazları	14,612	15,516
Korporativ istiqrazlar	35,775	34,871
31 dekabr 2022-ci il tarixinə cəmi borc qiymətli kağızlara investisiyalar (ədalətli dəyər və ya ümumi balans dəyəri)	50,387	50,387
Kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(298)	(298)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə cəmi borc qiymətli kağızlara investisiyalar (balans dəyəri)	50,089	50,089

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20 Investisiya qiymətli kağızları (davamı)

31 dekabr 2021-ci il tarixinə borc qiymətli kağızlara investisiyaların qiymətləndirmə kateqoriyaları və növləri üzrə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Amortizasiya olunmuş deyerlə qiymətləndirilən borc qiymətli kağızlara investisiyalar	Cəmi
Dövlət istiqrazları	2,328	2,328
Korporativ istiqrazlar	34,774	34,774
31 dekabr 2021-ci il tarixinə cəmi borc qiymətli kağızlara investisiyalar (ədələtli dəyər və ya ümumi balans dəyəri)	37,102	37,102
Kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(298)	(298)
31 dekabr 2021-ci il tarixinə cəmi borc qiymətli kağızlara investisiyalar (balans dəyəri)	36,804	36,804

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2022-ci il tarixinə amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən borc qiymətli kağızlara investisiyaların balans dəyəri, həmçinin bu aktivlər üzrə Qrupun məruz qaldığı kredit riskinin maksimal səviyyəsini əks etdirir.

	1-ci Mərhələ (12-aylıq GKZ)
Dövlət istiqrazları	
- Yüksək dərəcə	14,612
Korporativ istiqrazlar	
- Yüksək dərəcə	35,775
Ümumi balans dəyəri	50,387
Kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(298)
Balans dəyəri	50,089

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2021-ci il tarixinə amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən borc qiymətli kağızlara investisiyaların balans dəyəri, həmçinin bu aktivlər üzrə Qrupun məruz qaldığı kredit riskinin maksimal səviyyəsini əks etdirir.

	1-ci Mərhələ (12-aylıq GKZ)
Dövlət istiqrazları	
- Yüksək dərəcə	2,328
Korporativ istiqrazlar	
- Yüksək dərəcə	34,774
Ümumi balans dəyəri	37,102
Kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(298)
Balans dəyəri	36,804

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20 Investisiya qiymətli kağızları (davamı)

Sair məcmu gəlirdə ədalətli dəyərle əks etdirilən investisiya qiymətli kağızları - kapital alətləri

Sair məcmu gəlirdə ədalətli dəyərle əks etdirilən investisiya qiymətli kağızları strateji məqsədlərlə uzun müddətə saxlanılacağı gözlənilən kapital investisiyalarından ibarətdir. 2022-ci il ərzində "Azerbaycan Kredit Bürosu" MMC-dən alınmış dividend 281 min AZN (2021: 113 min AZN) təşkil etmişdir (bax: Qeyd 12).

	<u>İştirak payı, %</u>	<u>2022</u>	<u>İştirak payı, %</u>	<u>2021</u>
"Milli Kart" MMC	8.30%	500	10.00%	500
"Aqrar Sığorta Müştərek Sığorta Şirkəti" ASC	14.29%	313	14.29%	313
"Azerbaycan Kredit Bürosu" MMC	12.50%	250	12.50%	250
SWIFT	-	24	-	25
		<u>1.087</u>		<u>1.088</u>

21 Töremə maliyyə alətləri

Aşağıdakı cədvəl aktiv və öhdəliklər kimi qeydə alınmış töremə maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərlərini onların şərti məbləğləri ilə birlikdə təqdim edir. Ümumi (gross) təqdim olunan şərti məbləğ derivativin əsas aktiv və ya öhdəliyinin məbləğidir və töremə alətlərinin dəyərinə dəyişikliklərin ölçüldüyü əsasdır. Şərti məbləğlər il sonuna ödənilməmiş əməliyyatların həcmi göstərir və kredit riskini təqdim etmir.

	<u>Şərti məbləğ</u>	<u>31 dekabr 2022</u>		<u>Şərti məbləğ</u>	<u>31 dekabr 2021</u>	
		<u>Ədalətli dəyər</u>			<u>Ədalətli dəyər</u>	
		<u>Aktivlər</u>	<u>Öhdəliklər</u>		<u>Aktivlər</u>	<u>Öhdəliklər</u>
Svoplar - yerli	105,075	2,463	(1,702)	80,000	1,231	-
Svoplar - xarici	8,500	-	(400)	34,000	730	(484)
Forvard	9,964	482	-	6,186	-	(673)
Cəmi töremə maliyyə alətləri	123,539	2,945	(2,102)	120,186	1,961	(1,157)

Ədalətli dəyərdekə müvafiq dəyişikliklər aşağıdakı kimi olmuşdur və konsolidasiya edilmiş mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabatda "Töremə maliyyə alətləri üzrə zərər çıxılmaqla gəlir" setində göstərilmişdir.

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Töremə maliyyə alətləri üzrə faiz xərci	(10,982)	(7,985)
Töremə maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərle yenidən qiymətləndirilməsi üzrə gəlir/(zərər)	39	(1,260)
Töremə maliyyə alətləri üzrə gəlir çıxılmaqla zərər	(10,943)	(9,245)

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilib)

22 Əsas vəsaitlər

	Torpaq	Binalar	İstifadə hüquqlu aktivlər	Məbel və avadanlıqlar	Kompüterlər	Nəqliyyat vasitələri	İcarəyə götürülmüş aktivlərin əsaslı təmiri	Digər avadanlıqlar	Cəmi
İlkin dəyərindən qiymətləndirilmiş dəyər									
1 yanvar 2021-ci il tarixinə qalıq	5,638	24,897	3,771	9,141	9,748	2,326	1,280	822	57,623
Əlavələr	-	1,648	1,385	1,017	3,448	-	-	-	7,498
Sililmələr	-	-	-	(297)	(799)	(467)	-	-	(1,563)
İstifadə hüquqlu aktivlərinin yenidən qiymətləndirilməsi və modifikasiyası	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıq	5,638	26,545	5,156	9,861	12,397	1,859	1,280	822	63,558
1 yanvar 2022-ci il tarixinə qalıq	5,638	26,545	5,156	9,861	12,397	1,859	1,280	822	63,558
Əlavələr	-	272	1,524	1,486	1,560	169	376	-	5,387
Sililmələr	(1,095)	(488)	(731)	(24)	(77)	(188)	-	-	(2,603)
İstifadə hüquqlu aktivlərinin yenidən qiymətləndirilməsi və modifikasiyası	-	-	230	-	-	-	-	-	230
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	4,543	26,329	6,179	11,323	13,880	1,840	1,656	822	66,572
Yığılmış amortizasiya									
1 yanvar 2021-ci il tarixinə qalıq	-	(191)	(1,345)	(6,737)	(7,396)	(1,433)	(996)	(684)	(18,782)
İl üzrə amortizasiya	-	(302)	(882)	(541)	(971)	(294)	(67)	(40)	(3,097)
Realizasiya zamanı silinən məbləğ	-	-	-	280	787	407	-	-	1,474
31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıq	-	(493)	(2,227)	(6,998)	(7,500)	(1,320)	(1,063)	(724)	(20,405)
İl üzrə amortizasiya	-	(316)	(1,123)	(600)	(945)	(10)	(79)	(29)	(3,102)
Realizasiya zamanı silinən məbləğ	-	4	483	22	72	91	-	-	672
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	-	(805)	(2,867)	(7,576)	(8,453)	(1,239)	(1,142)	(753)	(22,835)
Balans dəyəri	5,638	26,052	2,929	2,863	4,817	539	217	98	43,153
31 dekabr 2021-ci il tarixinə	4,543	25,524	3,312	3,747	5,427	601	514	69	43,737

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

22 Əsas vəsaitlər (davamı)

Tam amortizasiya edilmiş aktivlərin dəyəri 31 dekabr 2022 və 2021-ci il tarixlərinə müvafiq olaraq 12,553 min AZN və 9,778 min AZN təşkil etmişdir.

Qrupun mülkiyyətində olan binalar müstəqil qiymətləndiricilərin hesabatına əsasən yenidən dəyərləndirilmiş dəyərle uçota alınır. 31 dekabr 2022 və 2021-ci il tarixlərinə belə binaların balans dəyəri təxminən onların ədalətli dəyərinə bərabər olmuşdur. Binalar yığılmış amortizasiya və dəyersizləşmə üzrə zərərler çıxılmaqla ilkin dəyerdə uçota alınsaydı, 31 dekabr 2022-ci il tarixinə bu binaların balans dəyəri 17,213 min AZN olardı (31 dekabr 2021: 18,546 min AZN).

Qiymətləndirmə bazar yanaşması əsasında aparılmışdır. Bazar yanaşması analoji obyektlərin satış nəticələrinin müqayisəsinə əsaslanır. Bazar yanaşmasını tətbiq edərkən əlavə mənfi amillərin olmaması və əqlabətən zamanın olması şərtlə satış qiyməti ehtimalı nəzərə alınmışdır.

Yuxarıdakı cədvəldə açıqlanan istifadə hüquqlu aktivlər ilə bağlı Qrup icarə öhdəliklərini aşağıdakı kimi tanıyırdı:

	31 dekabr 2022	31 dekabr 2021
Qısamüddətli icarə öhdəlikləri	(1,591)	(854)
Uzunmüddətli icarə öhdəlikləri	(2,418)	(2,441)
Cəmi icarə öhdəlikləri	(4,009)	(3,295)

Həssaslıq təhlili

Faydalı istifadə müddətləri uçot təxminlərinə əsasən müəyyən edilir. Təxmin edilən faydalı istifadə müddətləri rəhbərliyin təxminlərindən 10% fərqlənsəydi, amortizasiya xərci 264 min AZN daha çox və ya 177 min AZN daha az (31 dekabr 2021: amortizasiya xərci 219 min AZN daha çox və ya 190 min AZN daha az) olardı.

31 dekabr 2022 və 2021-ci il tarixlərinə Qrupun binaları və ədalətli dəyər iyerarxiyası haqqında məlumat aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2022		31 dekabr 2021	
	Sevliyyə 3	Ədalətli dəyər	Sevliyyə 3	Ədalətli dəyər
Binalar	25,524	25,524	26,047	26,047
Cəmi	25,524	25,524	26,047	26,047

23 Səlr aktivlər

	31 dekabr 2022	31 dekabr 2021
Pul köçürmələri üzrə hesablaşmalar	12,459	6,733
Dövlətdən alınacaq vəsaitlər	707	588
Plastik kart əməliyyatları üzrə debitor borcları	616	680
Sığorta əməliyyatları üzrə debitor borcları	486	575
Digər	1,107	105
Cəmi səlr maliyyə aktivləri	15,375	8,681
Əsas vəsaitlər və qeyri-maddi aktivlər üzrə avans ödənişləri	1,167	641
Səlr qabaqcadan ödənişlər	3,100	2,223
Qabaqcadan ödənilmiş vergilər	807	178
İcbari Sığorta Bürosundakı depozitlər	400	-
İnvestisiya mülkiyyəti	120	120
Dəyersizləşmə üzrə ehtiyat	(321)	(24)
Digər	1,161	1,773
Cəmi səlr qeyri-maliyyə aktivləri	6,434	4,911
Cəmi səlr aktivlər	21,809	13,592

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

23 Səhr aktivlər (davamı)

31 dekabr 2022 və 31 dekabr 2021-ci il tarixlərinə sair aktivlərin müvafiq olaraq 707 min AZN və 588 min AZN məbləğində hissəsi 2015-ci ildə milli valyutanın devalvasiyası nəticəsində xarici valyutada olan kreditlərin dəyersizləşmə zərərliəri üzrə dövlətdən alınacaq təzminatı əks etdirir. Qrup bu təzminatı "Azərbaycan Respublikasında fiziki şəxslərin problemlili kreditlərinin həlli ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 28 fevral tarixli Fərmanına əsasən müştərilərə əvvəlcədən dövlətin adından ödəmişdir.

24 Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər

	31 dekabr 2022	31 dekabr 2021
Cari hesablar	2,096	1,052
Müddətli depozitlər	5 774	128
	7,870	1,180

25 Mülkiyyətə keçmiş glrov

31 dekabr 2022 və 2021-ci il tarixlərinə 4,244 min AZN və 4,763 min AZN məbləğində mülkiyyətə keçmiş glrov müvafiq olaraq 4,119 min AZN və 3,902 AZN dəyərində Bankın mülkiyyətinə keçmiş və satış üçün nəzərdə tutulan əmlakdan (mənzillər, torpaq və qeyri-yaşayış sahəsi) ibarət olmuşdur. 31 dekabr 2022-ci il tarixinə Bankın mülkiyyətinə keçmiş əmlakın ədalətli dəyəri 670 min AZN (31 dekabr 2021: 1,461 min AZN) təşkil etmişdir ki, bu da onun balans dəyərindən yüksəkdir.

26 Müştərilərin cari hesabları və depozitləri

	31 dekabr 2022	31 dekabr 2021
Cari hesablar və tələbil depozitlər		
- Fiziki şəxslər	164,506	107,565
- Hüquqi şəxslər	321,628	317,792
Müddətli depozitlər		
- Fiziki şəxslər	397,635	302,645
- Hüquqi şəxslər	115 956	94 848
	999 725	822 850

Sahibkarların Qrupda olan cari hesabları və depozitləri yuxarıdakı cədvəldə "Hüquqi şəxslər" seqmentinə daxil edilmişdir.

31 dekabr 2022-ci il tarixinə Qrupun 3 müştərisinin (2021: 3 müştəri) ümumi depozit qalığı məcmu kapitalın 10%-dən çox olmuşdur. 31 dekabr 2022-ci il tarixinə bu qalıqlar 193,821 min AZN (2021: 258,233 min AZN) təşkil etmişdir.

27 Subordinasiya borc öhdəlikləri

	Valyuta	Yerləşdirmə müddəti	2022-ci il nominal faiz dərəcəsi	31 dekabr 2022	2021-ci il nominal faiz dərəcəsi	31 dekabr 2021
Xarici kredit təşkilatlarından alınan subordinasiya borc öhdəlikləri – üçüncü tərəf	USD	10 il	7.80%- 11.92%	26,072	7.57%- 7.8%	20,646
Cəmi subordinasiya borc öhdəlikləri				26,072		20,646

Qrup müflis olacağı və ya ləğv ediləcəyi halda, bu borc öhdəlikləri Qrupun bütün digər kreditorlarının tələbləri tam ödənilmədən sonra icra olunacaq.

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

27 Subordinasiya borc öhdəlikləri (davamı)

Hollandiya İnkişaf Bankı (FMO). Qrup ilə FMO arasında hər birinin ödəmə tarixi 27 sentyabr 2029-cu il olmaqla, iki subordinasiyalı kreditin ayrılmasına dair sənəd imzalanmışdır. Kredit üzrə hər bir dövr üçün faiz dərəcəsi tətbiq olunan marja və baza dərəcəsinin cəminə bərabərdir.

EMF Microfinance Fund (EMF). Qrup ilə EMF arasında müvafiq olaraq 2 iyun 2029-cu il və 13 iyul 2030-cu il tarixlərindəki iki subordinasiyalı kreditin ayrılmasına dair sənəd imzalanmışdır. Müvafiq kredit müqaviləsində nəzərdə tutulan faiz dərəcəsi kreditin bitmə tarixindəki müəyyən vaxt intervallarına uyğun şəkildə sabit dərəcə ilə hesablanır.

Likvidlik haqqında məlumat Qeyd 33-də açıqlanır.

Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə öhdəliklərdə dəyişikliklərin pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə üzəldirilməsi:

	Subordinasiya borc öhdəlikləri
1 yanvar 2021-ci il tarixinə qalıq	19,508
Subordinasiya borc öhdəlikləri üzrə daxilolmalar, esas borc	7,008
Subordinasiya borc öhdəliklərinin ödənilməsi, esas borc	(5,770)
Faiz xərcləri	1,492
Ödənilmiş faizlər	(1,592)
1 yanvar 2022-ci il tarixinə qalıq	20,646
Subordinasiya borc öhdəlikləri üzrə daxilolmalar, esas borc	5,100
Subordinasiya borc öhdəliklərinin ödənilməsi, esas borc	-
Faiz xərcləri	1,536
Ödənilmiş faizlər	(1,210)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	26,072

28 Sair borc öhdəlikləri

	31 dekabr 2022	31 dekabr 2021
Yerli kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər:		
Azərbaycan Respublikası Sahibkarlığın İnkişafı Fondu	67,000	57,193
Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu	68,329	56,870
Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi	13,153	12,568
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı	6,461	9,172
Cəmi yerli kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər	154,943	135,803
Xarici kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər:		
Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı	24,806	18,727
FMO	45,672	19,994
Cənub-Şərqi Avropa üzrə Avropa Fondu (EFSE)	20,492	-
Cəmi xarici kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər	90,970	38,721
Cəmi yerli və xarici kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər	245,913	174,524

Azərbaycan Respublikası Sahibkarlığın İnkişafı Fondu. Bu proqram çərçivəsində Qrupa illik faiz dərəcəsi 1-2% olan vəsaitlər verilir və Qrup öz növbəsində bu vəsaitlərdən müəyyən meyarlara cavab verən şəxslərə illik faiz dərəcəsi 6%-dən çox olmayan kreditlər verir. Bu kreditlərin ödəniş müddəti 10 ilədəkdir.

Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu. Bu proqram çərçivəsində Qrupa illik faiz dərəcəsi 1-4% olan vəsaitlər verilir və Qrup öz növbəsində bu vəsaitlərdən müəyyən meyarlara cavab verən şəxslərə illik faiz dərəcəsi 8%-dən çox olmayan kreditlər verir. Bu kreditlərin ödəniş müddəti 3 ildən 30 ilədəkdir.

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi. Bu proqram çərçivəsində Qrupa illik faiz dərəcəsi 2-5% olan vəsaitlər verilir və Qrup öz növbəsində bu vəsaitlərdən müəyyən meyarlara cavab verən şəxslərə müvafiq olaraq illik 5% və 12% faiz dərəcəsi ilə kreditlər verir. Kreditlər verildiyi tarixdən etibarən 3 il müddətində geri ödənilməlidir.

"Bank Respublika" ASC

**31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)**

28 Sair borc öhdəlikləri (davamı)

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı. 2020 və 2019-cu illər ərzində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin "Azərbaycan Respublikasında fiziki şəxslərin problemlı kreditlərinin həlli ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Fərmanına əsasən AMB Qrupa problemlı kreditlərin restrukturizasiyası üçün illik faiz dərəcəsi 0.1% olan müvafiq olaraq 2,699 min AZN və 10,674 min AZN məbləğində kredit vermişdir. Bu kreditlər ilkin tanıma zamanı ədalətli dəyerdə qeydə alınmışdır. 31 dekabr 2022 və 2021-ci il tarixlərinə bu kreditlərin amortizasiya olunmuş balans dəyəri müvafiq olaraq 6,461 min AZN və 9,172 min AZN təşkil edir.

Azərbaycan Respublikası Sahibkarlığın İnkişafı Fondundan, Azərbaycan İpoteka və Kredit Zəmanət Fondundan və Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyindən alınan müddətli borc öhdəliklərinin effektiv faiz dərəcəsinə hesablayarkən Qrup bu öhdəlikləri digər kommersiya kreditləri bazarından ayrı nəzərdən keçirir, belə ki, bu kreditlər Azərbaycandakı bütün banklara eyni şərtlər, məqsədlər, müddətlərlə verilmiş və eyni risk dərəcəsinə malikdir.

Xarici kredit təşkilatlarından alınmış kreditlərə aidiyyəti tərəf xarici kredit təşkilatlarından cəlb edilmiş Manatla kreditlər və Manatla sintetik kreditlər daxildir. Bu kreditlərin ilkin ödəniş müddəti 12 aydan 3 ilədəkdir (31 dekabr 2021: ilkin ödəniş müddəti 12 aydan 3 ilədək). 31 dekabr 2022-ci il tarixinə bu kreditlər üzrə faiz dərəcəsi ödəniş tarixində müəyyən edilir və 9%-dən 11.45%-dək dəyişir (31 dekabr 2021: ödəniş tarixində müəyyən edilir və 8.35%-10.85%-dək dəyişir).

Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı və EFSE tərəfindən ABŞ dollarında verilmiş kreditlər Manatla sintetik kreditlərdən ibarətdir. EFSE-dən cəlb edilmiş kreditlər üzrə faiz dərəcəsi illik 8.6% spredin və tətbiq olunan svop dərəcəsinin cəminə bərabərdir.

Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı (AYİB). Bank, Manatla sintetik kreditlər üzrə faizləri müvafiq marjanın və qüvvədə olan Sabit Faiz dərəcəsinin cəminə bərabər olan faizlə ödəyəcək. "Sabit faiz dərəcəsi" əsas borcun ödənilməsi və belə verilmiş kreditlər üzrə faizlərin ödəniş cədvəllərinə uyğun olaraq, həmin kreditin verilmə tarixindən gec olmayaraq AYİB-in istənilən mənbədən seçə biləcəyi hər bir verilmiş kredit üçün təqdim etdiyi sabit dərəcədir. Sabit faiz dərəcəsinə AYİB tərəfindən Bankın kredit qabiliyyəti nəzərə alınmaqla düzəlişlər edilə bilər. Kredit müqaviləsində marja müvafiq tranş üzrə 2.75% və 3.90% dərəcəsinə müəyyən edilmişdir.

Hollandiya İnkişaf Bankı (FMO). Bank, Manatla olan kredit üzrə faizləri illik 2.65% marja və milli valyutada verilmiş kredit üzrə baza dərəcəsinin cəminə bərabər olan sabit dərəcə ilə ödəyəcək. "Baza dərəcəsi" milli valyutada verilmiş hər bir kredit üzrə FMO tərəfindən Hedcinq Razılaşmaları əsasında müəyyən edilən SOFR-un milli valyuta ilə sabit faiz ekvivalenti və ya FMO milli valyuta ilə verilmiş müvafiq kredit üzrə Baza dərəcəsinin hesablanması məqsədləri üçün SOFR-un artıq uyğun olmadığını hesab etdiyi halda, FMO tərəfindən müəyyən edilən və Banka bildirilən hər hansı digər faiz dərəcəsidir.

31 dekabr 2022 və 2021-ci il tarixlərinə yerli və xarici kredit təşkilatlarından alınan kreditlərə əlaqəli tərəf xarici kredit təşkilatlarından alınan kreditlər daxil edilməmişdir.

Qrup xarici kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər üzrə maliyyə normativlərinə riayət etməlidir. Belə normativlərə borcun kapitalla nisbəti və digər müxtəlif maliyyə əmsalları daxildir. Qrupun bu normativlərə riayət etməsi Qeyd 35-də açıqlanır.

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

28 Sair borc öhdəlikləri (davamı)

Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə öhdəliklərdə dəyişikliklərin pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə üzəşdirilməsi:

	Sair borc öhdəlikləri
1 yanvar 2021-ci il tarixinə qalıq	135,703
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti:	
Sair borc öhdəlikləri üzrə daxilolmalar, əsas məbləğ	88,091
Sair borc öhdəliklərinin ödənilməsi, əsas məbləğ	(47,996)
Faiz xərcləri	5,573
Ödənilmiş faizlər	(6,847)
1 yanvar 2022-ci il tarixinə qalıq	174,524
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti:	
Sair borc öhdəlikləri üzrə daxilolmalar, əsas məbləğ	151,530
Sair borc öhdəliklərinin ödənilməsi, əsas məbləğ	(82,249)
Faiz xərcləri	10,824
Ödənilmiş faizlər	(8,716)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	245,913

29 Buraxılmış istiqrazlar

Qrup 2022-ci ilin fevral, aprel və iyun aylarında Bakı Fond Birjasında listingə daxil edilmiş AZN ilə faizli istiqrazlar buraxmışdır. İstiqrazların sayı müvafiq olaraq 15,000, 15,000 və 5,000 ədəd təşkil edir. İstiqrazların nominal dəyəri 1,000 AZN-dir. 2022-ci ilin iyun ayında buraxılmış istiqrazlar üzrə kupon faizlərinin ödəniş müddəti rüblük, digər istiqrazlar üzrə isə altı aydan birdir. İstiqrazlar üzrə illik faiz dərəcəsi 8.5%, tədavül müddəti isə iki ildir. İstiqrazlar kütləvi üsulu ilə yerləşdirilmiş və ayrı-ayrı investorlar tərəfindən tam alınmışdır.

	31 dekabr 2022	31 dekabr 2021
Daxil bazarda buraxılmış istiqrazlar	45,758	10,038
Cəmi buraxılmış borc qiymətli kağızlar	45,758	10,038

30 Sair öhdəliklər

	31 dekabr 2022	31 dekabr 2021
Pul köçürmələri və plastik kart əməliyyatları üzrə hesablaşmalar	14,969	5,814
Hesablaşma mərhələsində olan maddələr	3,384	1,913
Sığorta əməliyyatlarından yaranan borc öhdəlikləri	226	210
Sığorta əməliyyatları üzrə zərər üçün ehtiyat	426	349
Ödənilməli peşəkar haqlar	158	607
Digər	3	2
Cəmi sair maliyyə öhdəlikləri	19,166	8,895
İşçilərin əmək haqları və digər ödənişlər	2,036	6,025
Qazanılmamış sığorta haqları üzrə ehtiyat	3,119	2,304
Əmanətlərin Sığortalanması Fonduna ödənilməli məbləğlər	694	740
Sair qeyri-maliyyə öhdəlikləri	213	225
Cəmi sair qeyri-maliyyə öhdəlikləri	6,062	9,294
Cəmi sair öhdəliklər	25,228	18,189

31 Nizamnamə kapitalı

31 dekabr 2022 və 2021-ci il tarixlərinə nizamnamə kapitalı bir səhmin nominal dəyəri 2.45 manat olan 29,984 min ədəd adi səhmlərdən ibarət olmuşdur. Adli səhm sahibləri vaxtaşırı eilan olunan dividendlər alır və Qrupun illik və ümumi iclaslarında bir səhm üzrə bir səsə sahibdir. 27 dekabr 2022-ci il tarixində Natiq Quliyev səhmlərinin 3.40%-ni Elçin Quliyevə, 1.06%-ni isə Namiq Quliyevə ötürmüşdür.

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidəsiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

31 Nizamnamə kapitalı (davamı)

Hər bir adi səhm üzrə dividendlər aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	2022	2021
1 yanvar tarixinə ödənilməli dividendlər	-	-
İl ərzində elan edilmiş dividendlər	12,000	-
İl ərzində ödənilmiş dividendlər	(12,000)	-
31 dekabr tarixinə ödənilməli dividendlər	-	-
İl ərzində bir səhm üzrə elan edilmiş dividendlər	0.40	-

32 Səqmentlər üzrə təhlil

Fealiyyət səqmentləri Qrupun biznes fealiyyəti zamanı mənfəət əldə edə bildiyi və ya xərc çəkdiyi, əməliyyat nəticələrinin müvafiq İcraçı Direktor (Biznes və fərdi) və Maliyyə Direktoru (Xəzinedarlıq) tərəfindən mütəmadi olaraq nəzərdən keçirildiyi və haqqında ayrıca maliyyə məlumatlarının mövcud olduğu komponentlərdir. İcraçı Direktor və Maliyyə Direktoru resursların bölüşdürülməsini və Bankın fealiyyətinin qiymətləndirilməsini təmin edir. İcraçı Direktorun funksiyaları İdarə Heyətinin üzvləri tərəfindən icra edilir.

(a) Hesabat səqmentinin gəlir mənbəyi olan məhsul və xidmətlərin təsviri

Qrupun fealiyyəti dörd əsas biznes səqmenti üzərində qurulmuşdur:

- Korporativ bankçılıq – bu səqmente sahibkarlar (hüquqi şəxslər və fərdi sahibkarlar) üçün kreditlər və digər kredit əməliyyatlarının həyata keçirilməsi, cari hesabların açılması, depozitlərin cəlb edilməsi, dilinq əməliyyatları və digər bank məhsulları daxildir;
- Fərdi bankçılıq – bu səqmente fiziki şəxslər üçün bank xidmətləri, cari hesabların açılması və aparılması, əmanətlərin qəbulu, depozitlərin cəlb edilməsi, perakəndə investisiya məhsullarının təqdim edilməsi, dəyərlilərin saxlanması, kredit və debet kartlarına xidmət, istehlak və ipoteka kreditlərinin verilməsi daxildir;
- Xəzinedarlıq – bu səqmente banklararası kreditlərin və borcların verilməsi, investisiya fealiyyəti və qiymətli kağızların ticarəti, valyuta mübadiləsi xidmətləri, istiqrazların buraxılması və digər xəzine fealiyyətləri daxildir.
- Sığorta.

(b) Hesabat səqmentlərinin müəyyən edilməsində rəhbərliyin istifadə etdiyi amillər

Qrupun səqmentləri müxtəlif müştərilərlə işləyən strateji biznes bölmələrindən ibarətdir. Hər bir strateji biznes bölməsi üçün fərqli marketinq strategiyası və xidmət səviyyəsi, eləcə də fərqli təcrübə tələb olduğuna görə onlar fərdi qaydada idarə olunur.

İdarə Heyəti tərəfindən təhlil edilən səqmentlər üzrə maliyyə məlumatlarına Bankın əməliyyat nəticələri və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat daxildir.

Beləliklə, rəhbərlik qismən uyğun gələn maliyyə məlumatlarının hansı komponentlərinin fealiyyət səqmentlərinin əsasını təşkil etməsinə dair qərar verərkən BMHS 8-in "Fealiyyət Səqmentləri" əsas prinsipini tətbiq etmişdir.

(c) Fealiyyət səqmentləri üzrə mənfəət və ya zərərin, aktiv və öhdəliklərin qiymətləndirilməsi

İcraçı Direktor daxili hesabatlılıq tələbləri nəzərə alınmaqla, BMHS-yə uyğun olaraq hazırlanmış maliyyə məlumatlarını nəzərdən keçirir. Bu maliyyə məlumatları müəyyən aspektlərdə BMHS-yə uyğun olaraq hazırlanmış məlumatlardan fərqlənir:

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

32 Seqmentlər üzrə təhlil (davamı)

- (i) mənfəət vergisi seqmentlər üzrə bölüşdürülmür;
- (ii) kredit zərərləri üzrə ehtiyatlar BMHS 9-a əsasən tanınır və kredit zərərinin bərpası, eləcə də borcların yığılması xərcləri ümumi göstərilir və seqmentlər üzrə bölüşdürülür;
- (iii) faiz xərcləri Qrupun daxili transfer qiymətoyma təcrübəsinə əsasən seqmentlər arasında bölüşdürülür. Bu sətərə törəmə maliyyə alətlərinin mahiyyəti və hedcinq məqsədi nəzərə alınmaqla, törəmə maliyyə alətləri üzrə gəlir çıxılmaqla zərərin payı daxil edilir. Faiz xərcləri müştərilərə verilmiş müvafiq kredit portfəlləri əsasında seqmentlər üzrə bölüşdürülür, sonra isə cəlb olunmuş vəsaitlərə görə müvafiq seqmentlər mükafatlandırılır;
- (iv) risklərin hedcinqi daxil olmaqla likvidliyin idarə edilməsi "xəzinedarlıq" seqmentinə daxil edilir.

Yuxarıda qeyd edildiyi kimi, fərqlər qiymətləndirməyə görə deyil, seqmentlər üzrə paylanma ilə əlaqədar yaranır. İcraçı Direktor hər bir seqment üzrə fəaliyyət nəticələrini seqment öhdəliklərinə birbaşa aid edilə bilən fəaliyyətdən yaranan xalis seqment nəticəsi əsasında qiymətləndirir.

(d) Hesabat seqmenti üzrə mənfəət və ya zərər, aktiv və öhdəliklər haqqında məlumat

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə hesabat seqmentləri haqqında məlumat aşağıda təqdim edilir:

	Korporativ bankçılıq	Fərdi bankçılıq	Xəzinedarlıq	Sığorta	Leğvetmə	Cəmi
Faiz gəlirləri	89,423	41,721	4,721	731	(218)	136,378
Haqq və komissiya gəlirləri	9,776	12,905	754	-	-	23,435
Cəmi gəlirlər	99,199	54,626	5,475	731	(218)	159,813
Faiz xərcləri	(30,868)	(7,959)	(16,199)	-	218	(54,808)
Haqq və komissiya xərcləri	(4,513)	(12,708)	(685)	(863)	-	(18,769)
Əməliyyat xərcləri	(44,042)	(24,293)	(2,546)	(2,586)	239	(73,228)
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis gəlir	8,120	8,115	(154)	-	-	16,081
Hesablanmış xalis sığorta haqları	-	-	-	5,781	(275)	5,506
Məcmu sığorta ödənişləri	-	-	-	(2,377)	29	(2,348)
Təkrarsığortaçılardan geri alınmış sığorta ödənişləri	-	-	-	(54)	-	(54)
Sair gəlir/(xərc)	281	316	344	277	(29)	1,189
Amortizasiya olunmuş dəyərle uçota alınan aktivlər üçün kredit zərərləri üzrə ehtiyatın bərpası	2,162	114	-	(6)	-	2,270
Sığorta ehtiyatlarında dəyişiklik	-	-	-	(1,151)	36	(1,115)
Seqment üzrə xalis nəticə	30,339	18,211	(13,765)	(248)	-	34,537
Seqment üzrə xalis nəticə	34,537					
Faiz xərci	(641)					
Mənfəət vergisi xərci	(9,916)					
II Üzrə mənfəət	23,980					

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

32 Seqmentlər üzrə təhlil (davamı)

31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üzrə hesabat seqmentləri haqqında məlumat aşağıda təqdim edilir:

	Korporativ bankçılıq	Fərdi bankçılıq	Xəzinedarlıq	Sığorta	Cəmi
Faiz gəlirləri	58,819	26,001	2,868	735	88,423
Haqq və komissiya gəlirləri	3,966	12,928	-	-	16,894
Cəmi gəlirlər	62,785	38,929	2,868	735	105,317
Faiz xərcləri	(18,412)	(3,438)	(14,285)	-	(36,135)
Haqq və komissiya xərcləri	(2,981)	(8,737)	(101)	(454)	(12,273)
Əməliyyat xərcləri	(34,417)	(21,163)	(265)	(2,928)	(58,773)
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis gəlir	4,341	2,327	(542)	1	6,127
Hesablanmış xalis sığorta haqları	-	-	-	4,271	4,271
Məcmu sığorta ödənişləri	-	-	-	(1,338)	(1,338)
Təkrarsığortaçılardan geri alınmış sığorta ödənişləri	-	-	-	60	60
Sair gəlir/(xərc)	-	-	607	331	938
Amortizasiya olunmuş dəyərle uçota alınan aktivlər üçün kredit zərərləri üzrə ehtiyatın bərpası	3,572	1,037	-	(8)	4,601
Sığorta ehtiyatlarında dəyişiklik	-	-	-	(1,631)	(1,631)
Seqment üzrə xalis nəticə	14,888	8,955	(11,718)	(961)	11,164
Seqment üzrə xalis nəticə	11,164				
Faiz xərci	(391)				
Əməliyyat xərci	(562)				
Mənfəət vergisi xərci	(1,153)				
İl üzrə mənfəət	9,058				

"Bank Respublika" ASC**31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər**
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)**32 Səqmentlər üzrə təhlil (davamı)**

Səqment aktivləri:

31 dekabr 2022	Səqment aktivləri	Korporativ bankçılıq	Fərdi bankçılıq	Xəzinədarlıq	Sığorta	Leğvətmə
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	363	-	-	-	508	(145)
Banklara verilmiş kreditlər	68,412	-	-	63,557	7,261	(2,406)
Müştərilərə verilmiş kreditlər	959,544	693,132	266,412	-	-	-
Investisiya qiymətli kağızları	51,176	-	-	49,962	1,214	-
Tөрəmə maliyyə aktivləri	2,945	-	-	2,945	-	-
Sair aktivlər	2,109	-	-	-	2,286	(177)
Cəmi səqment aktivləri	1,084,549	693,132	266,412	116,464	11,269	(2,728)

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	308,673
Əsas vəsaitlər	43,737
Qeyri-maddi aktivlər	2,018
Tөxirə salınmış vergi aktivləri	1,546
Sair aktivlər	19,700
Mülkiyyətə keçmiş girov	4,244
Qudvil	467
Satış üçün saxlanılan aktivlər	20

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə cəmi aktivlər
1,464,954

Səqment öhdəlikləri:

31 dekabr 2022	Səqment öhdəlikləri	Korporativ bankçılıq	Fərdi bankçılıq	Xəzinədarlıq	Sığorta	Leğvətmə
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	999,725	440,135	562,141	-	-	(2,551)
Sair borc öhdəlikləri	245,913	-	-	245,913	-	-
İcarə öhdəlikləri	267	-	-	-	267	-
Tөрəmə maliyyə öhdəlikləri	2,102	-	-	2,102	-	-
Sair öhdəliklər	3,786	-	-	-	3,963	(177)
Buraxılmış istiqrazlar	45,758	-	-	45,758	-	-
Subordinasiya borc öhdəlikləri	26,072	-	-	26,072	-	-
Cəmi səqment öhdəlikləri	1,323,623	440,135	562,141	319,845	4,230	(2,728)

Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	7,870
İcarə öhdəlikləri	3,742
Sair öhdəliklər	21,442
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	8,132

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə cəmi öhdəliklər
1,364,809

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

32 Səqmentlər üzrə təhlil (davamı)

Səqment aktivləri:

31 dekabr 2021	Səqment aktivləri	Korporativ bankçılıq	Fərdi bankçılıq	Xəzinedarlıq	Sığorta
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	326	-	-	-	326
Banklara verilmiş kreditlər	32,480	-	-	28,107	4,373
Müştərilərə verilmiş kreditlər	715,180	515,355	199,825	-	-
İnvestisiya qiymətli kağızları	37,892	-	-	36,578	1,314
Törmə maliyyə aktivləri	1,961	-	-	1,961	-
Sair aktivlər	1,961	-	-	-	1,961
Cəmi səqment aktivləri	789,800	515,355	199,825	66,646	7,974
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	287,176				
Əsas vəsaitlər	43,153				
Qeyri-maddi aktivlər	1,967				
Təxirə salınmış vergi aktivləri	2,052				
Sair aktivlər	11,631				
Mülkiyyətə keçmiş girov	4,763				
Qudvil	467				
Satış üçün saxlanılan aktivlər	20				
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə cəmi aktivlər	1,141,029				

Səqment öhdəlikləri:

31 dekabr 2021	Səqment öhdəlikləri	Korporativ bankçılıq	Fərdi bankçılıq	Xəzinedarlıq	Sığorta
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	822,850	412,640	410,210	-	-
Sair borc öhdəlikləri	174,524	-	-	174,524	-
İcarə öhdəlikləri	157	-	-	-	157
Törmə maliyyə öhdəlikləri	1,157	-	-	1,157	-
Sair öhdəliklər	3,029	-	-	-	3,029
Buraxılmış istiqrazlar	10,038	-	-	10,038	-
Subordinasiya borc öhdəlikləri	20,646	-	-	20,646	-
Cəmi səqment öhdəlikləri	1,032,401	412,640	410,210	206,365	3,186
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	1,180				
İcarə öhdəlikləri	3,138				
Sair öhdəliklər	15,160				
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	985				
Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə cəmi öhdəliklər	1,052,864				

33 Risklərin idarə edilməsi siyasəti

Qrup daxilində risklərin idarə edilməsi funksiyası maliyyə, əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar heyata keçirilir. Maliyyə risklərinə bazar riski (o cümlədən valyuta, faiz dərəcəsi və digər əmtəə riskləri), kredit riski və likvidlik riski daxildir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi funksiyasının əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət edilməsidir. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurlara müvafiq qaydada riayət edilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Kredit riski. Maliyyə aləti ilə əməliyyat aparan bir tərəfin müqavilə öhdəliyini yerinə yetirməməsi nəticəsində digər tərəfə maliyyə zərəri vurularsa, Qrup kredit riskinə məruz qalır.

Risklərin idarə edilməsi və monitorinqi müəyyən edilmiş səlahiyyətlər çərçivəsində heyata keçirilir. Bu proseslər Kredit Komitələri və Qrupun İdarə Heyəti tərəfindən icra edilir.

Kredit Komitəsi tərəfindən hər hansı müraciət olmayana qədər kredit prosesləri üzrə bütün tövsiyələr (borcalan üçün təsdiqlənmiş məhdudluqlar və ya kredit sənədlərinə edilmiş düzəlişlər və sair) filialın risklərin idarə edilməsi direktoru, yaxud Risklərin İdarə edilməsi Departamentinin meneceri tərəfindən təhlil edilir və təsdiqlənir. Gündəlik risklərin idarə edilməsi prosesi Kredit Departamentlərinin və Filialların Kredit Bölmələrinin rəhbəri tərəfindən heyata keçirilir.

Qrup bir borcalan yaxud bir qrup borcalanlar və sənaye sektorləri üzrə qəbul edilmiş risk məbləğinə hədlər qoymaqla üzərinə götürdüyü kredit riskləri səviyyəsini strukturlaşdırır. Borcalan yaxud məhsul (sənaye sektoru) üzrə kredit riski səviyyəsinə qoyulmuş hədlər İdarəetmə Şurası tərəfindən rüblük təsdiqlənir. Banklar və brokerlər daxil olmaqla hər hansı bir borcalan halında riskə məruz qalma həddi daha sonra balans və balansdankənar müddəalarla bağlı riskləri ehtat etməklə Kredit Komitəsi tərəfindən müəyyən olunmuş alt-limitlərlə məhdudlaşır. Təyin olunan hədlərlə bağlı faktiki riskə məruz qalma hallarına gündəlik nəzarət olunur.

Müvafiq hallarda və əksər kreditlərlə əlaqədar olaraq Qrup girov, ələcə də fərdi və korporativ zəmanətlər qəbul edir. Bəzi kredit məbləğləri qeyd olunan təminat vasitələrinin əldə edilməsi mümkün olmayan fərdi şəxslərə verilmiş kreditlərdən ibarətdir. Belə kreditlər davamlı olaraq nəzarətdə saxlanılır və illik yaxud daha qısa müddətdə təhlil edilir.

Kreditlərin ayrılması üzrə öhdəliklər kredit, zəmanət və ya akkreditiv formasında çıxış edən istifadə edilməmiş kredit vəsaitlərindən ibarətdir. Balansdankənar uçotda olan maliyyə alətləri üzrə kredit riski müqavilə tərəfinin müqavilə şərtləri və müddəalarına əməl edə bilməməsi nəticəsində zərərin baş verməsi ehtimalı kimi müəyyən olunur. Kreditin ayrılması öhdəliyi üzrə kredit riskinə gəldikdə isə, Qrup realizə edilməmiş belə öhdəliklərin ümumi məbləğinə bərabər potensial zərər riski ilə üzleşir. Lakin zərərin ehtimal edilən məbləği realizə edilməmiş kredit öhdəliklərindən azdır, ona görə ki, kreditin ayrılması üzrə öhdəliklərin əksəriyyəti müştərilərin xüsusi kredit standartlarına davamlı qaydada cavab verə bilməsindən asılıdır. Qrup konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat və maliyyə alətləri halında olduğu kimi, risklərin təsir nəticələrinin azaldılması üçün limitləri və cari monitorinq prosesini tətbiq etməklə kreditlərin verilməsinin təsdiqlənməsi proseduruna əsaslanan eyni kredit siyasətini kreditlərlə bağlı öhdəliklərə qarşı istifadə edir. Qrup balansdankənar uçotda əks etdirilən öhdəliklərin ödəniş tarixində olan dövrü nəzarətdə saxlayır, çünki daha uzunmüddətli öhdəliklər qısamüddətli kredit öhdəlikləri ilə müqayisədə daha çox kredit riski dərəcəsinə məruz qalır.

Kredit riskinə məruz qalan maksimal məbləğ

Qrupun kredit riskinə məruz qalma həddi əhəmiyyətli dərəcədə dəyişir və həm fərdi risklərdən, həm də ümumi bazar iqtisadiyyatı risklərindən asılıdır.

Aşağıdakı cədvəldə balans hesabatı, ələcə də balansdankənar hesabatda əks etdirilən öhdəliklərlə bağlı kredit riskinə maksimal məruz qalma həddi göstərilir. Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilən maliyyə aktivləri halında kredit riskinə maksimal məruz qalma həddi həmin aktivlərin hər hansı evezləşdirmədən qabaqkı balans dəyərində bərabərdir.

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

33 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

Kreditlərin verilməsi zamanı Qrupun kreditlərlə bağlı öhdəlikləri üzrə meruz qaldığı maksimal kredit riski qarşı tərəf öz öhdəliklərini yerinə yetirmədiyi təqdirdə (bütün qarşı iddialar, girov və ya təminat dəyərini itirdikdə) həmin alətlərin müqavilə məbləğlərindən ibarət olur.

	31 dekabr 2022	31 dekabr 2021
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	241,743	238,101
Banklara verilmiş kreditlər	68,412	32,480
Müştərlərə verilmiş kreditlər	959,544	715,180
İnvestisiya qiymətli kağızları	50,089	38,804
Tөрəmə maliyyə aktivləri	2,945	1,961
Sair maliyyə aktivləri	15,375	8,681
Kreditlər və istifadə olunmamış kredit xətləri üzrə öhdəliklər	19,067	15,068
Verilmiş zəmanətlər və oxşar öhdəliklər	42,598	20,298

Coğrafi konsentrasiya. 31 dekabr 2022-ci il tarixinə Qrupun maliyyə aktiv və öhdəliklərinin coğrafi konsentrasiyası aşağıda göstərilir:

	Azərbaycan Respublikası	İƏT ölkələri	İƏT-ye daxil olmayan ölkələr	Cəmi
31 dekabr 2022				
Qeyri-tөрəmə maliyyə aktivləri:				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	304,656	2,421	1,959	309,036
Banklara verilmiş kreditlər	58,832	9,580	-	68,412
Müştərlərə verilmiş kreditlər	959,544	-	-	959,544
İnvestisiya qiymətli kağızları	51,152	24	-	51,176
Sair maliyyə aktivləri	15,375	-	-	15,375
Cəmi qeyri-tөрəmə maliyyə aktivləri	1,389,559	12,025	1,959	1,403,543
Qeyri-tөрəmə maliyyə öhdəlikləri:				
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	7,870	-	-	7,870
Müştərlərin cari hesabları və depozitləri	925,385	3,943	70,397	999,725
Buraxılmış istiqrazlar	45,758	-	-	45,758
Subordinasiya borc öhdəlikləri	-	26,072	-	26,072
Sair borc öhdəlikləri	154,944	90,969	-	245,913
İcarə öhdəlikləri	4,009	-	-	4,009
Sair maliyyə öhdəlikləri	19,166	-	-	19,166
Cəmi qeyri-tөрəmə maliyyə öhdəlikləri	1,157,132	120,984	70,397	1,348,513
Xalis mövqe	232,427	(108,959)	(68,438)	55,030

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

33 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

31 dekabr 2021-ci il tarixinə Qrupun maliyyə aktiv və öhdəliklərinin coğrafi konsentrasiyası aşağıda göstərilir:

	Azərbaycan Respublikası	İƏT ölkələri	İƏT-yə daxil olmayan ölkələr	Cəmi
31 dekabr 2021				
Qeyri-törəmə maliyyə aktivləri:				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	284,033	3,160	309	287,502
Banklara verilmiş kreditlər	18,914	13,566	-	32,480
Müştərlərə verilmiş kreditlər	715,180	-	-	715,180
İnvestisiya qiymətli kağızları	37,867	25	-	37,892
Sair maliyyə aktivləri	8,681	-	-	8,681
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə aktivləri	1,064,675	16,751	309	1,081,735
Qeyri-törəmə maliyyə öhdəlikləri:				
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	1,180	-	-	1,180
Müştərlərin cari hesabları və depozitləri	799,507	4,516	18,827	822,850
Buraxılmış istiqrazlar	10,038	-	-	10,038
Subordinasiya borc öhdəlikləri	-	20,646	-	20,646
Sair borc öhdəlikləri	135,803	18,727	19,994	174,524
İcarə öhdəlikləri	3,295	-	-	3,295
Sair maliyyə öhdəlikləri	8,895	-	-	8,895
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə öhdəlikləri	958,718	43,889	38,821	1,041,428
Xalis mövqə	105,957	(27,138)	(38,512)	40,307

Maliyyə aktivlərinin sinflinə görə kredit keyfiyyəti

Kənar reytinglər. Kontragentlərə kənar reytinglər S&P, Moody's və Fitch kimi müstəqil beynəlxalq reyting agentlikləri tərəfindən təyin edilir. Bu reytinglər ictimaiyyətə açıqdır.

Vahid şkala üzrə ödəmə qabiliyyəti dərəcələri	Kənar beynəlxalq reyting agentliklərinin müvafiq reytingləri (Moody's)	Müvafiq PD intervalı
Ən yüksək dərəcə	Reytingi Aaa dan Ba1 dək	0,01% - 0,5%
Yüksək dərəcə	Reytingi Ba2 dan B1 dək	0,51% - 3%
Orta dərəcə	Reytingi B2, B3	3% - 10%
Xüsusi monitoring tələb edir	Reytingi Caa1+ dan Ca- dək	10% - 99,9%
Defolt	Reytingi C	100%

Vahid şkala üzrə kredit riskinin hər bir səviyyəsi üçün müəyyən ödəmə qabiliyyəti dərəcələri təyin olunur:

Ən yüksək dərəcə – aşağı kredit riski olan yüksək keyfiyyətli aktivlər;

Yüksək dərəcə – orta kredit riski olan kifayət qədər keyfiyyətli aktivlər;

Orta dərəcə – qənaətbəxş kredit riski olan orta keyfiyyətli aktivlər;

Xüsusi monitoring tələb edir – daha ətraflı monitoring və bərpəedici idarəetmə tələb edən kreditləşdirmə mexanizmləri

Defolt – defolt hadisəsi baş vermiş kreditləşdirmə mexanizmləri.

Bu reytinglər və müvafiq PD intervalları aşağıdakı cədvəldə göstərilən maliyyə alətlərinə tətbiq edilir. 31 dekabr 2022 və 31 dekabr 2021-ci il tarixlərinə bu maliyyə aktivlərinin kredit keyfiyyəti aşağıdakı sətir maddələri üçün hər bir müvafiq qeyddə açıqlanır:

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

33 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

Maliyyə hesabatı üzrə sətir maddələri	Qeyd
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri (kassa istisna olmaqla)	17
Banklara verilmiş kreditlər	18
Müştərilərə verilmiş kreditlər	19
İnvestisiya qiymətli kağızları	20
Sağr maliyyə aktivləri	23

Kredit riski – gözlənilən kredit zərərindən yaranan məbləğlər

Dəyersizləşmənin hesablanması üçün istifadə olunan məlumatlar, fərqliyələr və üsullar

Bax: Qeyd 3.

Kredit riskində əhəmiyyətli artım

İlkin tanınmadan sonra maliyyə aləti üzrə defolt riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını müəyyən edərkən Qrup əlavə xərc və ya sən tələb etməyən əsaslı və dəstəkləyici məlumatı nəzərdən keçirir. Bura kəmiyyət və keyfiyyət məlumatı, Qrupun keçmiş təcrübəsi, kredit qiymətləndirməsinə əsaslanan təhlil və proqnoz məlumatları daxildir.

Qiymətləndirmənin məqsədi aşağıdakıları müqayisə etməklə kredit riskində əhəmiyyətli artımın baş verib-vermədiyini müəyyən etməkdir:

- hesabat tarixində qalan dövr üçün defolt ehtimalı; və
- kredit riskinə məruz qalan məbləğin ilkin tanınması zamanı müəyyən edilmiş və hazırkı tarixə qalan dövr üçün hesablanmış defolt ehtimalı (vaxtından əvvəl ödəniş gözləntilərinə müvafiq dəyişikliklərə uyğunlaşdırılmış)

Kredit riskində əhəmiyyətli artımın olub-olmadığını müəyyən etmək üçün Qrup aşağıdakı meyarlardan istifadə edir:

- kreditin verildiyi tarixdən etibarən defolt ehtimalında əhəmiyyətli artım;
- ödənişin 30 gün gecikdirilməsi. Gecikmələri nəzərə almaqla, faiz üzrə gecikdirilmiş günlər və əsas borc üzrə gecikdirilmiş günlərdən daha yüksək olanı əsas götürülür;
- növbəti ilde ümumi defolt ehtimalı kredit segmentindən asılı olaraq müəyyən limiti keçməsi.

31 dekabr 2022 və 2021-ci il tarixlərinə Qrup 3-cü Mərhələdə olan əhəmiyyətli kreditlər üçün gözlənilən kredit zərərini hər kreditə ayrıca baxış keçirməklə və bu kredit üzrə ehtimal edilən gələcək pul vəsaitlərinə əsaslanaraq hesablayır. Ehtimal edilən gələcək pul vəsaitləri girovun hesablanmış dəyəri və girov satışı üzrə daxil olmalı məbləğlərin 12 aydan 48 ayadək gecikməsi amillərindən asılıdır. Daha sonra Qrup tələb olunan gözlənilən kredit zərərini müəyyən etmək üçün, kreditin ilkin effektiv faiz dərəcəsinə bərabər diskont dərəcəsi ilə bu pul vəsaitlərinin xalis cari dəyərini hesablayır.

Qalan kredit portfelleri üçün gözlənilən kredit zərərini Qrup kollektiv şəkildə hesablayır. Kollektiv dəyersizləşmənin hesablanması zamanı əsas qeyri-müəyyənliklər və irəli sürülən fərziyyələr aşağıdakılardır:

- 31 yanvar 2012-ci il tarixindən etibarən makro-məlumatların mövcudluğu və portfelin adekvatlığı haqqında məlumat etibarlı sayılmışdır;
- Hər riskə məruz qalan məbləğ üçün yalnız ilk defolt etibarlı sayılmışdır (yəni defoldan sonrakı məlumat nəzərə alınmır);
- İllik müşahidə tarixində defoldta olan bütün alətlər nümunədən çıxarılmışdır;
- Unikal alətlərin 100-dən az olduğu hər kredit segmentində kreditin uçota alındığı aylarda ixtisar edilmişdir, yəni kreditin uçota alındığı aylar üzrə təməl zərər qiymətləri ayların ixtisar edildiyi anda olduğundan böyük olarsa, bu qiymətlər yüksək dərəcədə qeyri-obyektiv sayılmışdır;
- LGD göstəricisi on illik təcrübəyə əsasən hesablanmışdır.

33 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

Defolt ehtimalının müddət strukturunun müəyyən edilməsi

Grup toplanılan məlumatı təhlil etmək üçün statistik modellərdən istifadə edir və kredit riskinə məruz qalmanın qalan dövr üçün defolt ehtimalını və zamanla bunların necə dəyişəcəyinin gözlənildiyini hesablayır.

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığının müəyyən edilməsi

Grup hər hesabat dövründə kredit riskinin ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını qiymətləndirir. Kredit riskində artımın əhəmiyyətli olub-olmadığının müəyyən edilməsi maliyyə alətinin xarakteristikalarından və borcalandan və coğrafi regiondan asılıdır. Əhəmiyyətli sayılan amillər icarə növündən, xüsusilə də müştərinin korporativ və ya fərdi olmasından asılı olaraq dəyişir.

Kredit riskinin ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artması məlumatı keyfiyyət amillərinə də əsaslanıb bilər. Bu amillər Qrupun mütəmadi aparılan kəmiyyət təhlilində tam əks olunmayan kredit risklərinin idarə edilməsi proseslərinə bağlı olur. Bu müəyyən yüksək risk meyarlarına cavab verən risklərə şamil edilir. Belə kəmiyyət amilləri mütəxəssis mühakiməsinə və müvafiq keçmiş təcrübəyə əsaslanır.

Grup kredit riskində əhəmiyyətli artımın aktiv üzrə ən azı 30 gün gecikmə zamanı yarandığını hesab edir. Gecikdirilmiş günlərin sayı tam ödənişin edilmədiyi ilk gündən başlayaraq hesablanır. Gecikdirilmiş günlər borcalanın yararlandığı hər hansı möhlət nəzərə alınmadan hesablanır.

İlkin tanınma ilə müqayisədə artıq kredit riskində əhəmiyyətli artımın olmadığına dair sübut olarsa, alət üzrə zərər ehtiyatı yenidən 12 aylıq gözlənilən kredit zərəri kimi ölçülür. Kredit riskinin artmasının bezi keyfiyyət göstəriciləri (məs., nəzərdən keçirilmiş kredit şərtlərinə əməl etməmək) göstərici özü yox olduğundan sonra artan defolt riski üçün seçiyyəvi ola bilər. Belə hallarda Qrup maliyyə aktivinin kredit riskinin kifayət qədər azaldığını sübut etmək üçün aktiv üzrə ödənişlərin vaxtında edilməsi üçün sınaq müddəti təyin edilir.

Kreditin müqavilə şərtlərinə dəyişiklik edildikdə, yeni müqavilə şərtlərinə uyğun ödənişlərin vaxtında edilməsi bütün müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri meyarının aktual olmadığına göstəricisi kimi çıxış edir.

Defoltun tərfi

Grup aşağıdakı hallarda maliyyə aktivini defolta uğramış sayır:

- borcalan Qrup qarşısında hər hansı əhəmiyyətli kredit öhdəliyini 90 gündən çox gecikdirdikdə;
- riskə məruz qalan məbləğ restrukturizasiya edildikdə; və ya
- müflisləşmə zamanı

Borcalanın defolt olub-olmadığını müəyyən edərkən Qrup aşağıdakı göstəriciləri nəzərə alır:

- keyfiyyət, məsələn, müqavilə üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməməsi;
- kəmiyyət, məsələn, eyni borcalanın Qrup qarşısında başqa bir öhdəlik üzrə ödəniş gecikdirməsi və ya ödəməməsi; və
- Qrup daxilində hazırlanmış və kənarından əldə edilmiş məlumat.

Maliyyə alətinin defolta uğrayıb-uğramadığını qiymətləndirərkən məlumat və onun əhəmiyyəti şəraitdə baş verən dəyişiklikləri əks etdirmək üçün dəyişə bilər.

Proqnoz məlumatların tətbiqi

Grup həm alətin ilkin tanınmasından sonra kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını müəyyən edərkən, həm də gözlənilən kredit zərərlərini ölçərkən proqnoz məlumatından istifadə edir.

Nominal effektiv mübadilə məzənnəsi (NEER), neftin qiyməti, evlərin qiyməti və büdcə gəlirləri dəyişənləri əsas modelləşdirmə mərhələsində baza dəyişənlər kimi seçilmişdir. Bu dəyişənlər müxtəlif ssenarilərdə proqnozlaşdırılmalıdır.

33 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

Neftin qiyməti, evlərin qiyməti və büdcə gəlirləri dəyişənləri avtoregressiv inteqrasiya edilmiş hərəkətli orta (p,d,q) (ARIMA) modelini tətbiq etməklə proqnozlaşdırılır. Bu modelin tətbiq edilməsində səbəb onun sadə xarakter daşması və determinantları yaxşı sənədləşdirilməmiş dəyişənlərin əsli dəyişmələrini əhatə etmək qabiliyyətidir.

Neftin qiymətində baza, optimistik və pessimistik ssenarilər müvafiq olaraq 0.5, 0.25, 0.25 əmsallarına vurulur. Bu əmsalların seçilməsinin səbəbi dünyada neftin qiymətlərinin 2020-ci ilin evvəllərində mənfi şoklardan ciddi əziyyət çəkməsi, ikinci rübden sonra isə qiymətlərin stabilləşməsidir.

Mənzillərin qiymətinə gəldikdə isə, baza, optimistik və pessimistik ssenarilər müvafiq olaraq 0.5, 0.35, 0.15 əmsallarına vurulur. Neftin qiymətindən fərqli olaraq, pandemiya mənzillərin qiymətinə ciddi təsir etməmişdir və ümumilikdə qiymətlərdə artım tendensiyası vardır. Növbəti illərdə büdcə gəlirləri və xərclərinin tədricən artacağı gözlənilir (əsasən neftin qiymətinin yüksək olması və Qarabağda aparılan yenidənqurma və bərpa işləri ilə əlaqədar). Bu səbəbdən, optimistik və pessimistik ssenarilər eyni əmsallara vurulur.

Son olaraq, NEER bütün modellərdə statisti əhəmiyyətə malik olan əsas makro dəyişən olmuşdur. Qrup baza, optimistik və pessimistik ssenarilər üçün müvafiq olaraq 0.4, 0.4 və 0.2 əmsallarını tətbiq edir. Modeləşdirmə prosesinin nəticəsi olaraq gələcək kredit riski göstəricilərinə təsir edən bir izahəddi makroiqtisadi parametrlər seçilmişdir: nominal effektiv məzənnə. Keçmiş məlumatın təhlili bu makro-parametrlərin çox sabit olduğunu göstərir: sabitlik nadir hallarda pozulur və bu qanunauyğunluqdan yeganə əhəmiyyətli kənarlaşma 2015-ci ildə Azərbaycan manatının devalvasiyası zamanı müşahidə edilmişdir. Devalvasiyanın siyasi qərar olduğu faktı nəzərə alınsa, nominal effektiv məzənnənin sabit tendensiyaya malik olacağı ehtimal edilir. Odur ki, gözlənilən kredit zərərlərinin hesablanması üçün makro-parametrlər təməl ssenari üçün sabit qalmış və gözlənilən kredit zərərlərinin hesablanması tarixində müşahidə edilmiş qiymətlə bərabər olmuşdur.

Qalan iki ssenari (nıkbın və bədbin) keçmiş standart kənarlaşma və orta göstəriciyə, ələcə də gözlənilən kredit zərərlərinin hesablandığı tarixdən sonra keçən vaxta əsasən təməl ssenaridən artım və ya azalma istiqamətində yayınma olaraq hazırlanmışdır.

Əsas göstərici və müxtəlif maliyyə aktivləri portfəlləri üzrə defolt və zərər dərəcələri arasında münasibətlər son 8 il üzrə məlumatın təhlilində əsasən proqnoz edilmişdir.

Modifikasiya edilmiş maliyyə aktivləri

Kreditin müqavilə şərtləri bir sıra səbəblərdən, o cümlədən bazar şəraitlərinin dəyişməsi, müştərinin saxlanması və müştərinin kredit qabiliyyətinin cari və ya potensial pisləşməsi ilə bağlı olmayan digər amillərdən əsli olaraq dəyişdirilə bilər. Şərtləri dəyişdirilmiş mövcud kreditin tanınması dayandırılmalı və şərtləri dəyişdirilmiş kredit Qeyd 3-də təqdim olunan uçot siyasətinə əsasən yeni kredit kimi ədalətli dərəcədə tanınmalıdır.

Maliyyə aktivinin şərtləri modifikasiya edildikdə və modifikasiya tanınmasının dayandırılması ilə nəticələnmədikdə, aktivin kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmaması aşağıdakıların müqayisəsi ilə müəyyən edilir:

- Dəyişdirilmiş şərtlər əsasında hesabat tarixində qalan bütün müddət üçün defolt ehtimalı; və
- İkinci tanınma və ilkin müqavilə şərtləri barədə məlumatlar əsasında hesablanmış qalan bütün dövr üçün defolt ehtimalı.

Modifikasiya tanınmasının dayandırılmasına səbəb olduqda yeni kredit tanınaraq 1-ci mərhələyə təsnif edilir (həmin zaman kredit üzrə dəyersizləşmədiyi nəzərdə tutulmaqla).

Qrup borcların toplanması imkanlarını maksimallaşdırmaq və defolt riskini minimuma endirmək məqsədilə maliyyə çətinliyində olan müştərilərə verilmiş kreditlərin şərtlərini nəzərdən keçirir (praktikada "kredit şərtlərinin nəzərdən keçirilməsi" adlandırılır). Qrupun kredit şərtlərinin nəzərdən keçirilməsi siyasətinə əsasən, kredit şərtləri hər bir müştəri üçün fərdi qaydada o halda nəzərdən keçirilir ki, borcalan öz borcu üzrə hal-hazırda defoltdadır və ya defolt riski yüksəkdir, borcalanın öz borcunu ilkin müqavilə şərtləri əsasında ödəməsi üçün bütün məqsəduyğun səylərdən istifadə etməsi barədə sübutlar mövcuddur və borcalanın nəzərdən keçirilmiş şərtlərə əməl edə biləcəyi gözlənilir.

33 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

Nezərdən keçirilmiş şərtlər bir qayda olaraq ödəniş müddətinin artırılmasını, faiz ödənişlərinin müddətinin və kredit şərtlərinin (kovenantların) dəyişdirilməsini əhatə edir. Həm istehlak, həm də korporativ kreditlər üçün kredit şərtlərinin nezərdən keçirilməsi siyasəti tətbiq edilir.

Qrupun kredit şərtlərinin nezərdən keçirilməsi siyasəti çərçivəsində dəyişdirilmiş maliyyə aktivləri üçün defolt ehtimalının hesablanması bu dəyişdirilmə nəticəsində Qrupun əsas məbləğ və faiz ödənişlərini toplamaq qabiliyyətinin yaxşılaşdığını və ya bərpa olub-olmadığını, eləcə də oxşar tədbir üzrə Qrupun əvvəlki təcrübəsini əks etdirəcək. Bu proses çərçivəsində Qrup dəyişdirilmiş müqavilə şərtlərinə uyğun olaraq borcalanın ödənişin etməsini qiymətləndirir və müxtəlif davranış göstəricilərini nəzərə alır.

Bir qayda olaraq, kredit şərtlərinin nezərdən keçirilməsi kredit riskində mühüm artımın keyfiyyət göstəricisidir və kredit şərtlərinin nezərdən keçirilməsinə dair gözlənti aletin kredit üzrə dəyersizləşdiyinin sübutu ola bilər (bax: Qeyd 3). Kredit şərtlərinin nezərdən keçirilməsindən sonra müştəri kredit riskinə məruz qalmış mövqenin artıq defoltda olmadığı/kredit üzrə dəyersizləşmədiyi hesab ediləndə və ya defolt ehtimalı azalmış hesab ediləndə, müəyyən müddət ərzində davamlı olaraq vaxtında ödənişlər etməlidir ki, zərər ehtiyatı yenə də 12 aylıq gözlənilən kredit zərərlərinə bərabər olsun.

GKZ-nin qiymətləndirilməsi

GKZ-nin qiymətləndirilməsində əsas amillər aşağıdakı dəyişənlərin müddət strukturudur:

- defolt ehtimalı (PD);
- defolt zamanı zərər (LGD);
- defolta məruz qalan dəyər (EAD).

Gözlənilən kredit zərərləri aylıq PD, LGD və EAD parametrlərindən istifadə etməklə hər ay hesablanır. 1-ci Mərhələdəki kredit qalıqları üçün 12 aylıq GKZ və 2-ci Mərhələdəki kredit qalıqları üçün bütöv müddət üçün GKZ tanınır.

PD-nin hesablanması metodologiyası yuxarıda "Defolt ehtimalının müddət strukturunun müəyyən edilməsi" başlığı altında müzakirə edilmişdir.

Qrup, LGD parametrlərini defolt olmuş kontraqentlərə qarşı iddialar üzrə bərpa tarixinə əsasən qiymətləndirir. Səqmentdən asılı olaraq vaxt intervalı 2012-ci ildən 2022-ci ilin noyabr ayınadək dəyişir. Ümumiyyətlə, LGD-nin hesablanması aşağıdakı ardıcılıqla həyata keçirilmişdir. İlk öncə portfeller üçün əsas bərpa dərəcələrinin əyrisi qurulmuş, daha sonra onlar bərpa baxımından bircins defolt qruplarına ayrılmışdır. Bundan başqa, Qrup bağlanmış məsələlərə əsaslanaraq yekunlaşdırılmamış defoltlar üzrə qalan bərpa məbləğlərini hesablamışdır. Ümumən, defolt aylarından asılı olan bərpa dərəcələri düzgün şəkildə hesablanmışdır.

Defolt zamanı riskə məruz qalan məbləğ kredit konversiya əmsalı modelinə və müqavilə üzrə ödəmə qrafikinə əsasən hesablanmışdır. Xidmət növü üzrə ümumi yanaşma aşağıdakılara əsasən müəyyən edilmişdir:

Bərpa olunmayan kredit növləri üçün Qrup tam ödəmə qrafiki və sadələşdirilmiş ödəmə qrafiki üsulunu tətbiq etmişdir, lakin balansdankənar bəndlər üçün kredit konversiya əmsalı modeləşdirilmişdir. Kredit konversiya əmsalının hesablanması zamanı kənar qiymətlərin təsirini azaltmaq üçün faiz dəhlizindən istifadə edilmişdir.

Bərpa olunan kreditlər üçün Qrup defolta məruz qalan dəyərə (EAD) əsaslanan model tətbiq edir.

Parametr kollektiv əsasla modeləşdirilən maliyyə aletləri oxşar kredit riski xüsusiyyətlərinə əsasən qruplaşdırılır. Modeləşdirmə zamanı portfel səqmentlərinin fərqli xüsusiyyətlərini əks etdirmək üçün riskə məruz qalan məbləğlər beş əsas səqmente ayrılmışdır. Bu səqmentlərdən dördü ilkin məlumat daxil edilmiş, əlavə bir səqment isə kredit kartı üzrə riskə məruz qalan məbləğlər üçün müəyyən edilmişdir. Kiçik və orta biznes kreditləri səqmentinə təminatlar əlavə edilmişdir.

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

33 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

Yekun segmentləşdirmə aşağıdakı kimi müəyyən edilmişdir:

İlkin kredit segmenti	Risikə məruz qalan maliyyə aləti	Yekun kredit segmenti
Istehlak	Kart Kredit	Kredit kartı Istehlak
Mikro	Kredit	Mikro kredit
İpoteka	Kredit	İpoteka
Kiçik və orta biznes	Kredit	Kiçik və orta biznes
-	Zəmanət	

Xüsusi qrup daxilində riskli mövqelərin bircins qalmasını təmin etmək üçün qruplaşdırmalar müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir.

Qrupun məhdud tarixi məlumatlara malik olduğu portfeller üçün daxili mövcud məlumatlara əlavə olaraq kənar müqayisəli məlumatlardan istifadə edilir. Gözlənilən kredit zərərlərinin ölçülməsi üçün kənar müqayisəli məlumatın əhəmiyyətli olduğu portfeller aşağıdakılardır.

	Risikə məruz qalan məbləğ	İstifadə olunan kənar məlumatlar	
		PD	LGD
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	241,793	"Moody's"-in defolt araşdırması	"S&P"-nin bərpə araşdırması
Banklara verilmiş kreditlər	68,412	"Moody's"-in defolt araşdırması	"S&P"-nin bərpə araşdırması
İnvestisiya qiymətli kağızları	50,089	"Moody's"-in defolt araşdırması	"S&P"-nin bərpə araşdırması

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi

Aşağıdakı cədvəldə təqdim olunan maliyyə aktivləri və öhdəliklərinə konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əvəzləşdirilməsindən asılı olmayaraq, əvəzləşdirmə haqqında ümumi razılışma və ya oxşar maliyyə alətlərini ehatə edən oxşar sövdələşmə tətbiq oluna bilər.

31 dekabr 2022

Maliyyə aktivlərinin/maliyyə öhdəliklərinin növləri	Tanınmış maliyyə aktivlərinin/öhdəliklərinin ümumi məbləği	Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınan maliyyə aktivləri/öhdəliklərinin xalis məbləği	Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əvəzləşdirilməyən əlaqəli məbləğlər		
			Maliyyə alətləri	Alınmış girov	Xalis məbləğ
Müştərilərə verilmiş kreditlər	46,537	46,537		46,537	-
Cəmi maliyyə aktivləri	46,537	46,537		46,537	-
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	(83,536)	(83,536)	46,537	-	(36,999)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(83,536)	(83,536)	46,537	-	(36,999)

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

33 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

31 dekabr 2021

Maliyyə aktivlərinin/maliyyə öhdəliklərinin növləri	Tanınmış maliyyə aktivlərinin/öhdəliklərinin ümumi məbləği	Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınan maliyyə aktivləri/öhdəliklərinin xalis məbləği	Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əvəzləndirilməyən əlaqəli məbləğlər		
			Maliyyə alətləri	Alınmış girov	Xalis məbləğ
Müştərilərə verilmiş kreditlər	36,527	36,527	-	(36,527)	-
Cəmi maliyyə aktivləri	36,527	36,527	-	(36,527)	-
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	(45,196)	(45,196)	36,527	-	(8,669)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(45,196)	(45,196)	36,527	-	(8,669)

Likvidlik riski

Likvidlik riski ödəniş vaxtı çatdıqda maliyyə alətləri üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün kifayət qədər vəsaitlərin mövcud olması ilə bağlı riskdir.

Likvidlik riski Qrupun hesablaşması nağd pul və ya digər maliyyə aktivləri ilə aparılan maliyyə öhdəlikləri ilə bağlı öhdəliklərinin yerinə yetirilməsində çətinliklərlə üzleşməsi riskidir. Likvidlik riski aktivlərlə öhdəliklərin ödəniş müddətləri arasında uyğunsuzluq olduqda yaranır. Aktivlərin və öhdəliklərin ödəniş müddətlərinin və faiz dərəcələrinin uyğunlaşdırılması/tənzimlənən uyğunsuzluğu likvidliyin idarə edilməsində əsas rol oynayır. Tam uyğunluğun təmin edilməsi maliyyə təşkilatları üçün qeyri-adi, çünki məşğul olduqları emeliyyatlar, adətən, qeyri-müəyyən müddətlərlə və növlərin müxtəlifliyi ilə seçiyələndir. Ödəniş müddətləri arasında fərq (uyğunsuzluq) olduqda, mənfəətlik səviyyəsi arta bilər, lakin eyni zamanda, itkilərin yaranması riski də artır.

Qrup pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı bütün öhdəliklərin vaxtılı-vaxtında yerinə yetirilməsi üçün zəruri həcmdə vəsaitlərin mövcudluğunu təmin etmək məqsədi ilə likvidliyini idarə edir və tənzimləyir. Likvidlik siyasəti İdarə Heyəti tərəfindən nəzərdən keçirilir və təsdiqlənir.

Qrup digər banklardan alınmış uzun və qısa müddətli kreditlərdən, əsas korporativ və fərdi müştərilərindən qəbul edilmiş depozitlərdən ibarət olan və yüksək likvidli aktivlərin diversifikasiya olunmuş portfeli ilə müşayiət olunan diversifikasiyalı və sabit maliyyələşdirmə bazasını fəal surətdə dəstəkləməyə çalışır ki, gözlənilməyən likvidlik tələbatına operativ və səmərəli qaydada cavab verə bilsin.

Likvidliyin idarə edilməsi siyasəti aşağıdakı tələbləri müəyyən edir:

- əsas valyutalar üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinin proqnozlaşdırılması və onlarla əlaqədar tələb olunaçaq likvid aktivlərin səviyyəsinin nəzərə alınması
- maliyyələşdirmə mənbələrinin müxtəlifliyinin təmin edilməsi
- borcların cəmləşməsinin və profillərinin tənzimlənməsi
- borcların maliyyələşdirilməsi planlarının tərtib edilməsi
- pul vəsaitlərinin hərəkətinin kəsilməsinə qarşı bir tədbir kimi yüksək likvidli, asanlıqla satıla bilən aktivlər portfelinin təmin edilməsi
- fəvqəladə hallarda likvidliyin və maliyyələşdirmənin təmin edilməsi üçün planların hazırlanması
- likvidlik əmsallarının normativ tələblərə uyğun olub-olmadığının izlənməsi.

33 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

Xəzinedarlıq Departamenti Qrupun müxtəlif qurumlarından onların maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin likvidlik göstəriciləri haqqında və proqnozlaşdırılan gələcək əməliyyatlarla və fəaliyyət növləri ilə bağlı digər proqnozlaşdırılan pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında təfərrüatlı məlumatlar alır. Daha sonra, Xəzinedarlıq Departamenti tələb olunan qısamüddətli likvid aktivlərin adekvat portfelini təmin edir. Həmin portfel, əsasən, qısamüddətli likvid ticari qiymətli kağızlardan, banklara verilmiş kreditlərdən və sair banklararası alətlərdən ibarət olmaqla, bütövlüklə Qrup üçün yetərli likvidliyi təmin etmək məqsədinə xidmət edir.

Xəzinedarlıq Departamenti gündəlik likvidlik mövqeyinin monitorinqini və həm normal, həm ən çətin bazar şəraitlərini əks edən müxtəlif ssenarilərlə mütemadi likvidlik stress-testlərini aparır. Normal bazar şəraitində likvidlik mövqeyini əks edən likvidlik haqqında hesabatlar rəhbəriyyə hər həftə təqdim olunur. Likvidliyin tənzimlənməsi ilə bağlı qərarlar APIK tərəfindən qəbul edilir və Xəzinedarlıq Departamenti tərəfindən icra olunur.

Aşağıdakı cədvəllərdə maliyyə aktivləri, öhdəlikləri və kreditlə bağlı öhdəliklərin müqavilə üzrə mümkün ən tez ödəniş tarixi əsasında təhlili təqdim edilir. Buraxılmış maliyyə zəmanətləri müqavilələrinə gəldikdə isə, zəmanətin maksimal məbləği həmin zəmanətin yerinə yetirilməsinə dair tələb irəli sürə bilən ən erkən dövrə aid edilir.

Aktivlər və Öhdəliklər İdarəetmə Komitəsi Qrupun növbəti maliyyə ili üçün strategiyasını müəyyənləşdirməklə, bu növ risklərə ödəniş müddətinin təhlili yolu ilə nəzarət edir. Cari likvidlik onun saxlanması və pul vəsaitləri hərəkətinin optimallaşdırılması üçün valyuta bazarında ticarət əməliyyatlarında iştirak edən Xəzinedarlıq Şöbəsi tərəfindən idarə olunur.

Likvidlik riskini idarə etmək üçün Qrup aktiv/öhdəliklərin idarə olunması prosesinin bir hissəsi olaraq müştərilər və bank əməliyyatları üzrə gözlənilən gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin gündəlik monitorinqini həyata keçirir. İdarə Heyəti ödəniş vaxtı çatan depozitlərin çıxarılması, tələbinin qarşılınması üçün minimal məbləğlərə və bu cür gözlənilməyən məbləğdə tələblər olduğu təqdirdə istifadəyə hazır olmalı banklararası və digər borc vəsaitlərinin minimal məbləğine qarşı hədlər müəyyən edir.

Likvidlik və faiz dərəcələri riskinin təhlili aşağıdakı cədvəldə təqdim olunur. Aşağıdakı təqdimat Qrupun əsas idarəedici heyətinə daxilə təqdim olunan məlumat əsasında. Müştərilərə verilmiş kreditlərin vaxtı keçmiş faizi aşağıdakı cədvəldə 1-ildən 5-illə qədər kateqoriyasına daxil edilir:

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidəsiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

33 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

	Orta çəkili effektiv faiz dərəcəsi	1 ayadək	1 - 3 ay	3 - 12 ay	1 - 5 il	5 ildən çox	Qeyri-müəyyən ödəniş müddəti	Cəmi
31 dekabr 2022								
Qeyri-törəmə aktivlər								
Sabit dərəcəli alətlər								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	0.00%	35,239	4,454	-	-	-	-	39,693
Banklara verilmiş kreditlər	5.88%	1,644	2,331	5,261	7,500	3,698	-	20,434
Müştərilərə verilmiş kreditlər	16.56%	54,989	85,514	374,497	391,061	53,483	-	959,544
İnvestisiya qiymətli kağızları	4.92%	364	-	14,758	34,967	-	-	50,089
Cəmi sabit dərəcəli faiz qazandıran maliyyə aktivləri		92,236	92,299	394,516	433,528	57,181	-	1,069,760
Faiz qazandırmayan maliyyə aktivləri								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		269,343	-	-	-	-	-	269,343
Banklara verilmiş kreditlər		45,012	1,246	1,314	406	-	-	47,978
İnvestisiya qiymətli kağızları		-	-	-	-	-	1,087	1,087
Sair maliyyə aktivləri		-	15,375	-	-	-	-	15,375
Cəmi faiz qazandırmayan maliyyə aktivləri		314,355	16,621	1,314	406	-	1,087	333,783
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə aktivləri		406,591	108,920	395,830	433,934	57,181	1,087	1,403,543
Qeyri-törəmə öhdəliklər								
Sabit dərəcəli alətlər								
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	7.16%	690	1,485	3,363	236	-	-	5,774
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	6.76%	32,635	96,480	249,083	122,070	13,323	-	513,591
Buraxılmış istiqrazlar	8.5%	-	496	10,262	35,000	-	-	45,758
Sair borc öhdəlikləri	5.11%	4,848	6,638	60,007	121,224	53,196	-	245,913
İcarə öhdəlikləri	8.75%	181	265	1,193	2,370	-	-	4,009
Cəmi sabit dərəcəli faiz qazandıran maliyyə öhdəlikləri		38,354	105,364	323,908	280,900	66,519	-	815,045
Dəyişən dərəcəli alətlər								
Subordinasiya borc öhdəlikləri	10,19%	572	-	-	-	25,500	-	26,072

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

33 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

	Orta çəkili effektiv faiz dərəcəsi	1 ayadək	1 - 3 ay	3 - 12 ay	1 - 5 il	5 ildən çox	Qeyri-müəyyən ödəniş müddəti	Cəmi
31 dekabr 2022								
Cəmi dəyişən dərəcəli faiz qazandıran öhdəliklər	572	-	-	-	-	25,500	-	26,072
Faiz qazandırmayan maliyyə öhdəlikləri	2,096	-	-	-	-	-	-	2,096
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	336,134	-	25,000	100,000	100,000	25,000	-	486,134
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	19,166	-	-	-	-	-	-	19,166
Sair maliyyə öhdəlikləri	357,396	-	25,000	25,000	100,000	25,000	-	507,396
Cəmi faiz qazandırmayan maliyyə öhdəlikləri	396,322	105,364	348,908	380,900	380,900	117,019	-	1,348,513
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə öhdəlikləri	144	14	48,778	75,099	-	-	-	-
Törəmə alətlərin effekti	(1,193)	(1,186)	(53,845)	(79,724)	-	-	-	-
- mədaxil	(1,049)	(1,172)	(5,067)	(4,625)	-	-	-	-
- məxaric	9,220	2,384	41,855	48,409	(59,838)	-	-	-
Törəmə alətlərin xalis effekti	9,220	11,604	53,459	101,868	(59,838)	-	-	-
Likvidlik çatışmazlığı	53,310	(13,065)	(70,608)	152,628	(34,838)	-	-	-
Məcmu likvidlik çatışmazlığı	53,310	40,245	110,853	263,481	(34,838)	-	-	-
Faiz həssaslığı çatışmazlığı								
Məcmu faiz həssaslığı çatışmazlığı								

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatın üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

33 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

	Orta çəkili effektiv faiz dərəcəsi	1 ayadək	1 - 3 ay	3 - 12 ay	1 - 5 il	5 ildən çox	Qeyri-müəyyən ödəniş müddəti	Cəmi
31 dekabr 2021								
Qeyri-törəmə aktivlər								
Sabit dərəcəli alətlər								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	0.00%	4,180	-	-	-	-	-	4,180
Banklara verilmiş kreditlər	4.36%	9	883	5,210	15,297	-	-	21,399
Müştərilərə verilmiş kreditlər	14.66%	34,105	58,385	260,927	315,898	45,865	-	715,180
İnvestisiya qiymətli kağızları	5.22%	74	-	1,163	35,567	-	-	36,804
Cəmi sabit dərəcəli faiz qazandıran maliyyə aktivləri		38,368	59,268	267,300	366,762	45,865	-	777,563
Faiz qazandırmayan maliyyə aktivləri								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		283,322	-	-	-	-	-	283,322
Banklara verilmiş kreditlər		6,020	-	1,271	3,790	-	-	11,081
İnvestisiya qiymətli kağızları		-	-	-	-	-	1,088	1,088
Sair maliyyə aktivləri		-	8,681	-	-	-	-	8,681
Cəmi faiz qazandırmayan maliyyə aktivləri		289,342	8,681	1,271	3,790	-	1,088	304,172
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə aktivləri		327,710	67,949	268,571	370,552	45,865	1,088	1,081,735
Qeyri-törəmə öhdəliklər								
Sabit dərəcəli alətlər	7.50%	-	106	-	-	-	-	106
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	6.24%	20,871	77,651	213,289	85,554	128	-	397,493
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	8.5%	-	-	38	10,000	-	-	10,038
Buraxılmış istiqrazlar	3.81%	1,271	1,020	16,858	42,838	112,537	-	174,524
Sair borc öhdəlikləri	6.7%-8.73%	71	142	640	2,342	100	-	3,295
Cəmi sabit dərəcəli faiz qazandıran maliyyə öhdəlikləri		22,213	78,919	230,825	140,734	112,765	-	585,456
Dəyişkən dərəcəli alətlər								
Subordinasiya borc öhdəlikləri	7.50%	-	-	246	-	20,400	-	20,646

"Bank Respublika" ASC
31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa vayuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

33 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)	Orta çəkili effektiv fəlz dərəcəsi	1 ayadək	1 - 3 ay	3 - 12 ay	1 - 5 il	5 ildən çox	Qeyri-müəyyən ödəniş müddəti	Cəmi
31 dekabr 2021								
Cəmi dəyişən dərəcəli fəlz qazandıran öhdəliklər		-	-	246	-	20,400	-	20,646
Fəlz qazandırmayan maliyyə öhdəlikləri		1,074	-	-	-	-	-	1,074
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər		425,357	-	-	-	-	-	425,357
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri		8,895	-	-	-	-	-	8,895
Sair maliyyə öhdəlikləri								
Cəmi fəlz qazandırmayan maliyyə öhdəlikləri		435,326	-	-	-	-	-	435,326
Cəmi qeyri-töremə maliyyə öhdəlikləri		457,539	78,919	231,071	140,734	133,165	-	1,041,428
Töremə alətlərin təsiri								
- mədaxil	17		30,018	31,809	58,561			
- məxaric	(1,208)	(31,381)	(36,813)	(62,877)				
Töremə alətlərin xalis təsiri	(1,191)	(1,363)	(5,004)	(4,316)				
Likvidlik çatışmazlığı	(131,020)	(12,333)	32,496	225,502		(87,300)		
Məcmu likvidlik çatışmazlığı	(131,020)	(143,353)	(110,857)	114,645		27,345		
Fəlz həssaslığı çatışmazlığı	16,155	(19,651)	36,228	226,028		(87,300)		
Məcmu fəlz həssaslığı çatışmazlığı	16,155	(3,496)	32,732	258,760		171,460		

33 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

Faiz dərəcəsində boşluqlar əsasən müvafiq istiqrazlar üzrə faizli öhdəliklərinin bərabər və ya daha aşağı faiz dərəcələri olan öhdəliklərlə təkrar maliyyələşdirilməsi ilə idarə olunur.

Azərbaycan qanunvericiliyinə əsasən fiziki və hüquqi şəxslər bir çox hallarda yığılmış faizdən məhrum olmaqla müddətli əmanətlərini geri götürə bilər. Bu əmanətlərin müqavilə üzrə son tarixlərinə uyğun olaraq təsnif edilir. Qrupun rəhbərliyi fiziki və hüquqi şəxslərin öz müddətli əmanətlərini müqavilə üzrə müddəti bitməzdən əvvəl götürəcəyini gözləmir.

Yuxarıda qeyri-törəmə maliyyə aktivləri və öhdəlikləri üzrə dəyişkən faiz dərəcəli alətlərə daxil edilən məbləğlər dəyişkən faiz dərəcələrindəki dəyişiklik hesab dövrünün sonunda müəyyən olunan faiz dərəcəsi hesablamalarından fərqli olduqda dəyişdirilir.

Ödəmə müddətləri üzrə fərqlərin təhlili cari hesablarda tarixi sabitliyi əks etdirmir. Onların ödənilməsi tarixən yuxarıdakı cədvəllərdə göstərilən müddətlərdən daha uzun müddətdə aparılırdı. Bu qalıqlar yuxarıdakı cədvəllərdə bir aydan az müddət ərzində ödənilməli məbləğlərə daxil edilmişdir. Rəhbərlik hesab edir ki, müştəri hesablarının böyük hissəsinin "tələb edilənədək" statusuna malik olmasına baxmayaraq, həmin depozitlərin əmanətçilərin sayına və növünə görə diversifikasiyası, eləcə də Qrupun keçmiş təcrübəsi göstərir ki, belə müştəri hesabları Qrupun fəaliyyəti üçün uzunmüddətli və sabit maliyyə mənbəyi yaradır.

Aşağıdakı cədvəllərdə Qrupun geri ödəniş müddətləri razılaşdırılmış qeyri-törəmə maliyyə öhdəliklərinin müqavilə üzrə qalan ödəniş müddətlərinin təfərrüatları göstərilir. Cədvəllər Qrupdan ödənişin tələb oluna biləcəyi ən erkən tarix əsasında maliyyə öhdəliklərinin diskontlaşdırılmamış pul hərəkəti üzrə tərtib edilmişdir. Cədvəllərdə həm faiz, həm də əsas borc üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti göstərilir. Faiz daxilolmaları dəyişkən dərəcəli olduğu halda diskontlaşdırılmamış məbləğ hesab dövrünün sonunda faiz dərəcəsi əyrisi əsasında müəyyən olunur.

"Bank Respublika" ASC
31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

33 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

	1 ayadək	1 - 3 ay	3 - 12 ay	1 - 5 il	İldən çox müddətli	5 Qeyri-müəyyən müddətli	Cəmi ümumi məbləğ	Cəmi balans dəyəri
31 dekabr 2022								
Qeyri-törəmə aktivlər								
Sabit dərəcəli alətlər								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	35,283	4,477	-	-	-	-	39,760	39,693
Banklara verilmiş kreditlər	1,742	2,503	5,897	9,305	-	-	26,968	20,434
Müştərilərə verilmiş kreditlər	59,857	106,245	446,761	480,945	84,099	-	1,177,907	959,544
İnvestisiya qiymətli kağızları	205	410	16,567	37,945	-	-	55,127	50,089
Cəmi sabit dərəcəli faiz qazandıran maliyyə aktivləri	97,087	113,635	469,225	528,195	91,620	-	1,299,762	1,069,760
Fəlz qazandırmayan maliyyə aktivləri								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	269,343	-	-	-	-	-	269,343	269,343
Banklara verilmiş kreditlər	45,012	1,246	1,314	406	-	-	47,978	47,978
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	-	-	-	-	1,087	1,087	1,087
Sair maliyyə aktivləri	-	15,375	-	-	-	-	15,375	15,375
Cəmi fəlz qazandırmayan maliyyə aktivləri	314,355	16,621	1,314	406	-	1,087	333,783	333,783
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə aktivləri	411,442	130,256	470,539	528,601	91,620	1,087	1,633,545	1,403,543
Qeyri-törəmə öhdəliklər								
Sabit dərəcəli alətlər								
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	1,362	2,830	7,967	4,305	-	-	16,464	-5,774
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	33,996	99,345	260,087	127,850	13,621	-	534,899	513,591
Buraxılmış istiqrazlar	-	-	13,825	36,488	-	-	50,313	45,758
Sair borc öhdəlikləri	72,857	4,897	41,586	87,458	68,648	-	275,446	245,913
İcarə öhdəlikləri	155	309	1,344	2,781	-	-	4,589	4,009
Cəmi sabit dərəcəli faiz qazandıran maliyyə öhdəlikləri	108,370	107,381	324,809	258,882	82,269	-	881,711	815,045
Dəyişən dərəcəli alətlər								
Subordinasiya borc öhdəlikləri	26,072	-	-	-	-	-	26,072	26,072
Cəmi dəyişən dərəcəli faiz qazandıran maliyyə öhdəlikləri	26,072	-	-	-	-	-	26,072	26,072

"Bank Respublika" ASC
31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

33 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

	1 ayadək	1 - 3 ay	3 - 12 ay	1 - 5 il	5 ildən çox	Qeyri-müəyyən ödəniş müddəti	Cəmi ümumi məbləğ	Cəmi balans dəyəri
31 dekabr 2022								
Faiz qazandırmayan alətlər	2,096	-	-	-	-	-	2,096	2,096
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	486,134	-	-	-	-	-	486,134	486,134
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	19,166	-	-	-	-	-	19,166	19,166
Sair maliyyə öhdəlikləri	42,598	-	-	-	-	-	42,598	42,598
Verilmiş zəmanətlər və oxşar öhdəliklər	19,067	-	-	-	-	-	19,067	19,067
Kreditlər və istifadə olunmamış kredit xətləri üzrə öhdəliklər	569,061	-	-	-	-	-	569,061	569,061
Cəmi faiz qazandırmayan maliyyə və kredit öhdəlikləri	703,503	107,361	324,809	258,882	82,269	-	1,476,844	1,410,178
Cəmi maliyyə və kredit öhdəlikləri								
Risiklərin idarə edilməsi üçün saxlanılan tömə	144	14	48,778	75,099	-	-		
alətlərin təsiri	(1,193)	(1,186)	(53,845)	(79,724)	-	-		
- mədaxil								
- məxaric								
Risiklərin idarə edilməsi üçün saxlanılan tömə	(1,049)	(1,172)	(5,067)	(4,625)	-	-		
alətlərin xalis təsiri	(293,110)	21,733	140,663	265,094	9,351	-		
Likvidlik çatışmazlığı	(293,110)	(271,407)	(130,744)	134,350	143,701	-		
Mecmu likvidlik çatışmazlığı								

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

33 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

	1 ayadək	1 - 3 ay	3 - 12 ay	1 - 5 il	5 ildən çox	Qeyri-müəyyən ödəniş müddəti	Cəmi ümumi məbləğ	Cəmi balans dəyəri
31 dekabr 2021								
Qeyri-törəmə aktivlər								
Sabit dəreəcəli alətlər								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	4,180	-	-	-	-	-	4,180	4,180
Banklara verilmiş kreditlər	17	932	5,396	17,917	-	-	24,262	21,399
Müştərilərə verilmiş kreditlər	37,791	74,966	313,945	366,335	70,828	-	863,865	715,180
İnvestisiya qiymətli kağızları	161	322	2,635	40,294	-	-	43,412	36,804
Cəmi sabit dəreəcəli faiz qazandıran maliyyə aktivləri	42,149	76,220	321,976	424,546	70,828	-	935,719	777,563
Faiz qazandırmayan maliyyə aktivləri								
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	283,322	-	-	-	-	-	283,322	283,322
Banklara verilmiş kreditlər	6,020	-	1,271	3,790	-	-	11,081	11,081
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	-	-	-	-	1,088	1,088	1,088
Sair maliyyə aktivləri	-	8,681	-	-	-	-	8,681	8,681
Cəmi faiz qazandırmayan maliyyə aktivləri	289,342	8,681	1,271	3,790	-	1,088	304,172	304,172
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə aktivləri	331,491	84,901	323,247	428,336	70,828	1,088	1,239,891	1,081,735
Qeyri-törəmə öhdəliklər								
Sabit dəreəcəli alətlər								
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	-	106	-	-	-	-	106	106
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	21,485	80,253	228,310	87,991	169	-	418,208	397,493
Buraxılmış istiqrazlar	-	-	850	10,850	-	-	11,700	10,038
Sair borc öhdəlikləri	-	-	24,723	55,993	136,626	-	217,342	174,524
İcarə öhdəlikləri	104	207	904	1,849	239	-	3,303	3,295
Cəmi sabit dəreəcəli faiz qazandıran maliyyə öhdəlikləri	21,589	80,566	254,787	156,683	137,034	-	650,659	585,456
Dəyişən dəreəcəli alətlər								
Subordinasiya borc öhdəlikləri	129	258	1,158	6,179	24,729	-	32,453	20,646
Cəmi dəyişən dəreəcəli faiz qazandıran maliyyə öhdəlikləri	129	258	1,158	6,179	24,729	-	32,453	20,646

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

33 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

	1 ayadək	1 - 3 ay	3 - 12 ay	1 - 5 il	İldən çox	5	Qeyri-müəyyən ödəniş müddəti	Cəmi ümumi məbləğ	Cəmi balans dəyəri
31 dekabr 2021									
Faiz qazandırmayan alətlər									
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	1,074	-	-	-	-	-	-	1,074	1,074
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	425,357	-	-	-	-	-	-	425,357	425,357
Sair maliyyə öhdəlikləri	8,895	-	-	-	-	-	-	8,895	8,895
Verilmiş zəmanətlər və oxşar öhdəliklər	20,298	-	-	-	-	-	-	20,298	-
Kreditter və istifadə olunmamış kredit xətləri üzrə öhdəliklər	15,068	-	-	-	-	-	-	15,068	-
Cəmi faiz qazandırmayan maliyyə və kredit öhdəlikləri	470,692	-	-	-	-	-	-	470,692	435,326
Cəmi maliyyə və kredit öhdəlikləri	492,410	80,824	255,945	162,862	161,763	-	-	1,153,804	1,041,428
Risiklərin idarə edilməsi üçün saxlanılan töməmə alətlərinin təsiri									
- mədəxəl	17	30,018	31,809	58,561					
- məxaric	(1,208)	(31,381)	(36,813)	(62,877)					
Risiklərin idarə edilməsi üçün saxlanılan töməmə alətlərinin xalis təsiri	(1,191)	(1,363)	(5,004)	(4,316)					
Likvidlik çatışmazlığı	(162,110)	2,714	62,298	261,158	(90,935)				
Məcmu illiklik çatışmazlığı	(162,110)	(159,396)	(97,098)	164,060	73,125				

33 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

Qeyd 35-də daha ətraflı göstərilədiyi kimi, Qrup 31 dekabr 2022-ci il tarixinə maliyyələşdirmə müqavilələri üzrə müəyyən xüsusi maliyyə şərtlərinə riayət etməmişdir. Bu kənarlaşmalara görə Qrup müvafiq razılıq məktubları əldə etmiş, lakin bezi məktublar hesabat dövründən sonrakı tarixlə qeyd olunmuşdur. Bu səbəbdən, belə kənarlaşmalara görə yaranmış qalıqlar yuxarıdakı cədvəldə 31 dekabr 2022-ci il tarixinə "tələb edildikdə ödənilən" sütununa daxil edilmişdir. Həmin cədvəllər Qrupdan ödənişin tələb oluna bileceyi ən erkən tarix əsasında diskontlaşdırılmamış maliyyə aktivləri və öhdəliklərinə uyğun tərtib edilmişdir (31 dekabr 2021: "tələb edildikdə ödənilən" qalıq borc öhdəlikləri olmamışdır).

Bununla belə, Qrup hesab edir ki, hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında likvidlik riski bölməsində açıqlanan ən erkən gözlənilən ödəmə müddətləri üzrə göstərilən maliyyə aktivləri, maliyyə öhdəlikləri və kreditlərlə bağlı öhdəliklərin müqavilə üzrə ödəmə müddətlərinin təhilli Qrupun əldiyəti xarici kredit təşkilatlarından cəlb etdiyi digər borc öhdəlikləri və subordinasiya borc öhdəlikləri üzrə faktiki hesablaşma cədvəlində əks etdirir.

Yuxarıdakı maliyyə zəmanəti üzrə müqavilələrə daxil edilmiş məbləğlər zəmanət üzrə qarşı tərəfin tələbi ilə tam zəmanətli məbləğ razılaşması əsasında Qrupdan tələb oluna bilən maksimum məbləğdir. Hesabat dövrünün sonuna olan gözləntilərə əsasən Qrup hesab edir ki, qeyd olunan razılaşma üzrə heç bir məbləğin ödənilməli olmayacağı ehtimalı yüksəkdir. Bununla belə, bu ehtimal qarşı tərəfin zəmanət altında olan məbləği tələb etməsi ehtimalından asılı olaraq dəyişə bilər. Bu isə öz növbəsində haqqında zəmanət verilmiş tərəfin saxladığı debitor borclarının zərəre uğraması ehtimalına bağlıdır.

Bazar riski

Bazar riski bazardakı qiymət və məzənnələr səviyyəsində dəyişikliklərin, yaxud onların volatilliyinin Qrupun ya gəlirine, ya kapitalına, ya da biznes məqsədlərinin reallaşdırılması imkanlarına mənfi təsir göstərməsi riskidir. Bazar riski Qrupun məruz qaldığı faiz dərəcəsi riskini, valyuta riskini, kredit spredlərini, əmtəe qiymətlərini və qiymətli kağızların qiymətini əhatə edir. Qrup tərəfindən riskin qiymətləndirilməsi üsullarında və ya onun üzvləşdiyi risklərin idarə edilməsi və qiymətləndirilməsi metodlarında heç bir dəyişikliklər olmamışdır.

(i) Faiz dərəcəsi riski

Faiz dərəcəsi riski maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin və ya gələcək pul axınları üzrə faiz dərəcələrinin artması/azalması nəticəsində dəyişməsi riskidir. Aktivlərin və Passivlərin idarəedilməsi Komitəsi müntəzəm olaraq aktiv və öhdəliklər üzrə faiz dərəcələrinin strukturunu ətraflı təhlil edərək, ümumi faiz spredini nəzərdən keçirir. Qrup müntəzəm olaraq faiz dərəcəsi üzrə fərqlərin monitorinqini həyata keçirir. 31 dekabr 2022 və 31 dekabr 2021-ci il tarixlərinə maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin böyük hissəsinin sabit dərəcəli olmasına görə, Qrup əhəmiyyətli faiz dərəcəsi riskinə və ya sonrakı dövrdə pul vəsaitlərinin hərəkəti riskinə məruz qalmadığını hesab edir. Maliyyə öhdəlikləri üzrə faiz dərəcəsi haqqında ətraflı məlumat üçün 24, 26, 27, 28 və 29-cu Qeydlərə baxın.

(ii) Valyuta riski

Valyuta riski xarici valyuta mübadiləsi məzənnələrində dəyişikliklər baş verməsi səbəbindən maliyyə alətlərinin dəyəri ilə bağlı riskdir. Qrup maliyyə vəziyyəti və pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə üstünlük təşkil edən xarici valyuta mübadiləsi məzənnələrində dəyişikliklərin təsirinə məruz qalır.

Aktiv və Öhdəlikləri İdarəetmə Komitəsi təxmin edilən manat devalvasiyası və digər makroiqtisadi göstəricilər əsasında açıq valyuta mövqeyinin idarə edilməsi yolu ilə valyuta riskinə nəzarət edir ki, bu da Qrupa valyutaların milli valyutaya qarşı mübadilə məzənnələrinin dəyişməsindən irəli gələn əhəmiyyətli zərərin azaldılmasına imkan yaradır. Xəzinedarlıq şöbəsi AMB-nin tələblərinə uyğunlaşmanı təmin etmək məqsədilə Qrupun açıq valyuta mövqeyinin gündəlik monitorinqini həyata keçirir.

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

33 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2022-ci il tarixinə maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin xarici valyutalar üzrə risk strukturu təqdim olunur. Qrup valyuta riski mövqeyini normativ hesabatlarla əsasən hədcəşdirir:

	AZN	USD	EUR	Digər valyutalar	Cəmi
AKTİVLƏR					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	86,908	196,148	22,041	3,939	309,036
Banklara verilmiş kreditlər	24,031	43,864	517	-	68,412
Müştərilərə verilmiş kreditlər	872,518	85,732	1,294	-	959,544
İnvestisiya qiymətli kağızları	15,617	34,472	-	-	50,089
Sair maliyyə aktivləri	10,491	3,996	179	709	15,375
Cəmi aktivlər	1,009,565	364,212	24,031	4,648	1,402,456
ÖHDƏLİKLƏR					
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	7,651	156	63	-	7,870
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	524,398	437,113	33,470	4,744	999,725
Buraxılmış istiqrazlar	45,758	-	-	-	45,758
Subordinasiya borc öhdəlikləri	-	26,072	-	-	26,072
Sair borc öhdəlikləri	245,913	-	-	-	245,913
İcarə öhdəlikləri	4,009	-	-	-	4,009
Sair maliyyə öhdəlikləri	15,300	2,232	1,453	181	19,166
Cəmi öhdəliklər	843,029	465,573	34,986	4,925	1,348,513
Xalis mövqə	166,536	(101,361)	(10,955)	(277)	53,943
Risqlərin idarə edilməsi məqsədilə saxlanılan töməmə alətlərin təsiri	(123,539)	113,539	10,000	-	-
Risqlərin idarə edilməsi məqsədilə saxlanılan töməmə alətlərdən sonra xalis mövqə	42,997	12,178	(955)	(277)	53,943

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2021-ci il tarixinə maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin xarici valyutalar üzrə risk strukturu təqdim olunur. Qrup valyuta riski mövqeyini normativ hesabatlarla əsasən hədcəşdirir:

	AZN	USD	EUR	Digər valyutalar	Cəmi
AKTİVLƏR					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	76,732	187,678	21,029	2,063	287,502
Banklara verilmiş kreditlər	8,410	23,492	578	-	32,480
Müştərilərə verilmiş kreditlər	644,018	70,626	536	-	715,180
İnvestisiya qiymətli kağızları	2,328	34,476	-	-	36,804
Sair maliyyə aktivləri	6,796	1,192	361	332	8,681
Cəmi aktivlər	738,284	317,464	22,504	2,395	1,080,647
ÖHDƏLİKLƏR					
Kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər	987	177	16	-	1,180
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	390,147	409,441	22,088	1,174	822,850
Buraxılmış istiqrazlar	10,038	-	-	-	10,038
Subordinasiya borc öhdəlikləri	-	20,646	-	-	20,646
Sair borc öhdəlikləri	174,524	-	-	-	174,524
İcarə öhdəlikləri	3,295	-	-	-	3,295
Sair maliyyə öhdəlikləri	5,898	2,578	407	12	8,895
Cəmi öhdəliklər	584,889	432,842	22,511	1,186	1,041,428
Xalis mövqə	153,395	(115,378)	(7)	1,209	39,219
Risqlərin idarə edilməsi məqsədilə saxlanılan töməmə alətlərin təsiri	(120,000)	120,000	-	-	-
Risqlərin idarə edilməsi məqsədilə saxlanılan töməmə alətlərdən sonra xalis mövqə	33,395	4,622	(7)	1,209	39,219

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

33 Risklərin idarə edilməsi siyasəti (davamı)

Xarici valyuta riskinə qarşı həssaslıq təhlili

Manatın qeyd edilən valyutalara qarşı 31 dekabr 2022 və 2021-ci il tarixlərinə zəifləməsi nəticəsində kapital və mənfəət və ya zərər aşağıda göstərilən məbləğlər qədər arta (azala) bilərdi. Təhlil vergilər çıxılmaqla təqdim olunur və Qrup hesabat dövrünün sonunda mümkün olduqlarını ehtimal etdiyi xarici valyuta məzənnələrinin dəyişikliklərinə əsaslanır. Təhlildə bütün sair parametrlərin, xüsusilə də, faiz dərəcələrinin, dəyişməz qalması fərz olunur.

	2022	2021
ABŞ dollarının manata nəzərən 30% (2021: 30%) bahalaşması	3,053	1,067
Avronun manata nəzərən 30% (2021: 30%) bahalaşması	(287)	-

Azərbaycan manatının qeyd edilən valyutalara qarşı 31 dekabr 2022 və 2021-ci il tarixlərinə möhkəmlənməsi, bütün digər dəyişənlərin sabit saxlanılması şərti ilə, həmin valyutalara eyni həcmli, lakin əks istiqamətli təsiri edəcəkdir.

Həssaslıq təhlilində məhdudlıyyətlər

Yuxarıda qeyd olunan cədvəllər digər fərziyyələr dəyişmədiyi halda əsas fərziyyədəki dəyişikliyin təsirini əks etdirir. Reallıqda, fərziyyələr və digər amillər arasında qarşılıqlı əlaqə mövcuddur. O cümlədən qeyd etmək lazımdır ki, bu həssaslıqlar sabit deyil və iri, yaxud xırda təsirlər bu nəticələrdən interpolyasiya və ya ekstrapolyasiya edilməməlidir.

Həssaslıq təhlili Qrupun aktiv və öhdəliklərinin fəal şəkildə idarə edildiyini nəzərə almır. Bundan başqa, bazarda hər hansı canlanma baş verdiyi zaman Qrupun maliyyə vəziyyəti dəyişə bilər. Məsələn, Qrupun maliyyə riskinin idarə edilməsi strategiyası bazar dəyişiklikləri ilə bağlı riskə məruzqalma halının idarə olunması məqsədini daşıyır. Investisiya bazarlarında mənfəət dəyişiklikləri olduqda rəhbərlik tərəfindən görülən tədbirlər investisiyaların satılması, investisiya portfeli strukturunun dəyişməsi və həyata keçirilən digər mühafizə tədbirlərindən ibarət ola bilər. Nəticə etibarilə, aktivlər konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda bazar dəyəri ilə qeyd edilir, təxminlərdəki dəyişikliyin faktiki təsiri öhdəliklərdə özünü büruzə verə bilmir. Belə olan təqdirdə, öhdəliklər və aktivlər üçün müxtəlif qiymətləndirmə əsasları səhmdar kapitalında dəyişkənliyə gətirib çıxara bilər.

Yuxarıda həssaslıq təhlillərindəki digər məhdudlıyyətlərə Qrupun yalnız yaxın dövr üçün dəqiqliklə proqnozlaşdırıla bilməyən mümkün qısamüddətli bazar dəyişikliklərinə dair mövqeyini əks etdirən potensial riski göstərmək üçün şərti bazar dəyişikliklərindən istifadə olunması və bütün faiz dərəcələrinin eyni tərzdə hərəkət edəcəyi ilə bağlı təxminlər daxildir.

34 Kapital riskinin idarə edilməsi

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı banklardan prudensial hesabatlıq standartları əsasında müəyyən prudensial əmsallara riayət edilməsini tələb edir.

Bankın və Qrupun kapitalının idarə olunmasında məqsəd (i) AMB-nin kapitalın məbləği ilə bağlı müəyyən etdiyi tələblərə riayət edilməsini (ii) Qrupun fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin və (iii) Bazəl sənədinə uyğun olaraq kapitalın adekvatlığı əmsalının ən azı 6.50% olması üçün kifayət qədər kapital bazasının saxlanılmasını təmin etməkdir.

AMB-nin qüvvədə olan prudensial kapital normativlərinə uyğun olaraq, banklar (a) minimum 50,000 min AZN məbləğində məcmu kapitalla malik olmalı (31 dekabr 2021: 50,000 min AZN); (b) məcmu kapitalın risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlərə nisbətini (məcmu kapital əmsalı) minimum 10% (31 dekabr 2021: 10%) səviyyəsində saxlamalı; və (c) 1-ci dərəcəli kapitalın risk üzrə ölçülmüş aktivlərə nisbətini ("1-ci dərəcəli kapitalın adekvatlıq əmsalı") minimum 5% (31 dekabr 2021: 5%) və ya yuxarı həcmdə saxlamalıdır.

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

34 Kapital riskinin idarə edilməsi (davamı)

31 dekabr 2022-ci il tarixinə Bank aşağıdakı kənarlaşmalar istisna olmaqla, bütün iqtisadi normativlərə riayət etmişdir: "təminatlı kreditlər" üzrə bankın bir borcalan və ya bir-birillə əlaqədar borcalanlar qrupu üzrə kredit riskinin maksimum miqdarı 48.83% faiz (2021: 54.73%) olmuşdur (normativin maksimal həddi 10%-dir) və "təminatlı və təminatlı kreditlər" üzrə məcmu kredit riskinin maksimum miqdarı 48.83% faiz (2021: 54.73%) olmuşdur (normativin maksimum miqdarı 25%-dir). Bu kənarlaşmalar dövlət müəssisəsinin istiqrazlarına investisiyanın yatırılması nəticəsində yaranmışdır. Belə ki, yuxarıda qeyd olunan normativlərdən kənarlaşmaya görə Banka qarşı təsir və təhsis tədbirlərinin tətbiq edilməyəcəyinə dair AMB tərəfindən 2020-ci ildə qəbul edilmiş qərar həmin investisiyanın bitmə tarixinədək olan müddətdə etibarlı sayılacaqdır.

Aşağıdakı cədvəldə AMB-nin prudensial tələblərinə əsasən Qrup tərəfindən hazırlanmış prudensial hesabatlar üzrə kapital adekvatlığının hesablanması təqdim olunur:

	31 dekabr 2022	31 dekabr 2021
Məcmu kapital	127,468	104,484
Risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlər	1,070,581	764,816
Kapitalin adekvatlıq əmsali (%)	11.91%	13.66%

Kapital adekvatlığı üzrə prudensial əmsallar əsasən Bazel Kapital Sazişinin tələblərinə əsaslanır, lakin məcmu kapitalla əlavə komponentlərin daxil edilməsi və müvafiq prudensial əmsallar əsasında verilmiş kreditlər üzrə dəyersizləşmə zərərləri üçün ehtiyatın hesablanması kimi bezi fərqlərdən ibarətdir.

35 Şərti öhdəliklər və təəhhüdlər

Adi fəaliyyət zamanı Qrup müştərilərin ehtiyaclarını qarşılamaq üçün balansdankənar riskləri olan maliyyə alətləri üzrə müqavilə tərəfi qismində çıxış edir. Dəyişən kredit riski dərəcəsinə nəzərdə tutan bu alətlər konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmir.

Qrup balansda qeyd edilən əməliyyatlar halında olduğu kimi, balansdankənar öhdəlikləri qəbul edərkən eyni kredit nəzarət və idarəetmə siyasətlərini tətbiq edir.

Aşağıdakı cədvəldə kreditlə bağlı öhdəliklərin müqavilə üzrə məbləğləri kateqoriyalar üzrə təqdim olunur. Cədvəldə kreditlə bağlı öhdəliklər üzrə göstərilmiş məbləğlər onlar üzrə tam həcmde avansların verildiyini fərz edir. Cədvəldə zəmanətlər və akkreditivlər üzrə göstərilmiş məbləğlər, tərəf müqabiləri bağladığı müqavilələrdə nəzərdə tutulmuş öhdəliklərini tam həcmde yerinə yetirmədikləri halda, hesabat tarixində tanınacaq maksimal uçot zərərini əks etdirir.

31 dekabr 2022 və 2021-ci il tarixlərinə kreditlə bağlı öhdəliklər aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	31 dekabr 2022	31 dekabr 2021
Kreditlərlə bağlı öhdəliklər		
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xətləri üzrə öhdəliklər	19,067	15,068
Verilmiş zəmanətlər və oxşar öhdəliklər	42,598	20,298
Cəmi kreditlərlə bağlı öhdəliklər, ehtiyat ayırmasından əvvəl	61,665	35,366
Çıxışın: kreditlərlə bağlı öhdəliklər üzrə ehtiyatlar	(136)	(110)
Cəmi kreditlərlə bağlı öhdəliklər, ehtiyat ayırması çıxılmaqla	61,529	35,256

Məhkəmə prosesləri

Adi fəaliyyəti gedişində Qrup məhkəmə proseslərinə cəlb oluna və bəzində məhkəmə şikayəti verilə bilər. Rəhbərlik bu kimi iddia və şikayətlər nəticəsində yaranan maddi məsuliyyətin Qrupun maliyyə vəziyyətinə və ya gələcək əməliyyatların nəticələrinə ciddi mənfi təsir göstərməyəcəyini hesab edir.

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

35 Şerti öhdəliklər və təəhhüdlər (davamı)

Vergi

Azərbaycanın vergi sistemi nisbətən yenidir və bir çox hallarda aydın olmayan, ziddiyyətli və müxtəlif vergi orqanları tərəfindən fərqli qaydada təfsir edilən qanunvericilikdə tez-tez dəyişikliklərlə, rəsmi göstərişlərlə və məhkəmə qərarları ilə səciyyələnir. Vergilər sərt cərimələr və faiz yükləmələri tətbiq edən orqanlar tərəfindən yoxlanılır və araşdırılır. Bir vergi ili ümumən üç növbəti təqvim ili müddətində vergi orqanları tərəfindən nəzarət üçün açıq qalır. Buna baxmayaraq, müəyyən hallarda bir vergi ili daha uzun müddətə açıq qala bilər.

Bu hallar Azərbaycan Respublikasında digər ölkələrlə müqayisədə daha ciddi vergi risklərinin yaranmasına səbəb ola bilər. Rəhbərlik qüvvədə olan qanunvericiliyin, rəsmi göstərişlərin və məhkəmə qərarlarının təsnifləri əsasında vergi öhdəlikləri ilə əlaqədar adekvat tədbirləri gördüyünü hesab edir. Lakin müvafiq səlahiyyətli orqanların şərhləri fərqli ola bilər və vergi orqanları öz şərhlərinin tətbiq edilməsinə nail olduqları halda, maliyyə hesabatlarına təsiri əhəmiyyətli ola bilər.

Fealiyyət mühiti

Əməliyyat riski Qrupun prosesləri, işçi heyəti, texnologiya və infrastrukturunu ilə bağlı bir çox səbəblərdən, habelə kredit, bazar və likvidlik risklərindən başqa kənar amillərdən, məsələn hüquqi və normativ tələblərdən və ümumi qəbul edilmiş korporativ davranış standartlarından irəli gələn birbaşa və dolaylı zərər riskidir. Əməliyyat riskləri Qrupun bütün əməliyyatlarından irəli gəlir. Qrupun məqsədi əməliyyat riskini idarə etmək, iqtisadi səmərəlilik və innovasiya vasitəsilə Qrupun nüfuzuna qarşı hər hansı maliyyə zərərli və ziyanın qarşısını almaqdır. Bütün hallarda Qrupun siyasəti tətbiq olunan hüquqi və normativ tələblərə əməl etməyi tələb edir.

Qrup öz fealiyyətinin hər sahəsində zəruri hesab etdiyi daxili nəzarət sistemlərini qurmaqla əməliyyat riskini idarə edir.

Xüsusi maliyyə şərtlərinə riayət edilməsi

Qrup ayrı-ayrı maliyyələşdirmə və oxşar müqavilələr üzrə müəyyən maliyyə və biznes şərtlərini yerinə yetirmək öhdəliyi götürmüşdür.

31 dekabr 2022-ci il tarixinə Qrup ümumi qalığı 71,744 min AZN (31 dekabr 2021: 40,640 min AZN) olan üç maliyyələşdirmə müqaviləsi üzrə müəyyən xüsusi maliyyə şərtlərinə riayət etməmişdir. Bu kənarlaşmalara görə Qrup müvafiq razılıq məktubları əldə etmiş, lakin bəzi məktublar hesabat dövründən sonrakı tarixlə qeyd olunmuşdur. Bu səbəbdən, belə kənarlaşmalara görə yaranmış qalıqlar Qeyd 33-də likvidlik riski bölünməsinə göstərilən müvafiq cədvəldə 31 dekabr 2022-ci il tarixinə "tələb edildikdə ödənilən" sütununa daxil edilmişdir. Həmin cədvəldə Qrupun qeyri-törəmə maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin müqavilə üzrə qalan ödəmə müddələri göstərilir. Cədvəllər Qrupdan ödənişin tələb oluna biləcəyi ən erkən tarix əsasında diskontlaşdırılmamış maliyyə aktivləri və öhdəliklərinə uyğun tərtib edilmişdir (31 dekabr 2021: "tələb edildikdə ödənilən" qalıq borc öhdəlikləri olmamışdır).

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

36 Nezarət olunmayan iştirak payı

Grupun mühüm nezarət olunmayan iştirak payına malik olduğu törəmə müəssisə haqqında məlumat aşağıdakı cədvəldə təqdim edilir:

	Fealiyyət göstərirdiyi ölkə (fərqlidirsə, təsli edildiyi ölkə)	Nzarət olunmayan iştirak payı	Nzarət olunmayan iştirak payına əldə olan səsvermə hüquqları	Nzarət olunmayan iştirak payına əldə olan mənfəət və ya zərər	Törəmə müəssisədə yığılmış nezarət olunmayan iştirak payı	İl ərzində nezarət olunmayan iştirak payına ödənilən dividendlər
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il						
Bakı Sığorta ASC	Azərbaycan Respublikası	49%	49%	(35)	4,139	-
31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatan il						
Bakı Sığorta ASC	Azərbaycan Respublikası	49%	49%	(470)	4,174	-

Törəmə müəssisə haqqında ümumiləşdirilmiş maliyyə məlumatları aşağıda göstərilir:

	Qısamüddətli aktivlər	Uzunmüddətli aktivlər	Qısamüddətli öhdəliklər	Uzunmüddətli öhdəliklər	Gəlir	Mənfəət (zərər)	Cəmi məcmu gəlir/zərər	Pul axınları
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il								
Bakı Sığorta ASC	9,597	2,617	4,128	102	7,200	(71)	(71)	182
	4,703	1,282	2,023	50	3,528	(35)	(35)	89
31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatan il								
Bakı Sığorta ASC	9,508	1,735	325	2,862	5,843	(959)	(959)	(1,292)
	4,659	850	159	1,402	2,863	(470)	(470)	(633)

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

37 Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

Qrupdaxili müəssisələr arasındakı əməliyyatlar konsolidasiya zamanı nəzərə alınmamışdır və bu qeyddə açıqlanmamışdır. 31 dekabr 2022-ci il tarixinə ödənilməli qalıqlar və müvafiq orta effektiv faiz dərəcələri və 31 dekabr 2022-ci il tarixində tamamlanan il üzrə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlardan yaranan gəlir və zərərlər aşağıdakı cədvəldə təqdim olunur:

	Səhmdarlar		Ümumi nəzarətdə olan müəssisələr		Qrupun əsas idarəedici heyəti		Cəmi məbləğ
	Məbləğ	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	Məbləğ	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	Məbləğ	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	
Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat							
AKTİVLƏR							
Müştərilərə verilmiş kreditlər							
Ehtiyat ayırmalarından əvvəlki qalıq	948	13%	3,650	milli valyuta 13.9%; xarici valyutada 5.2%;	490	8.4%	5,088
Zərərlər üzrə ehtiyat	(9)		(103)		(6)		(118)
ÖHDƏLİKLƏR							
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	25		1,307		832	milli valyutada 9.3%; xarici valyutada 2%;	2,164
Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınmayan maddələr							
Verilmiş zəmanətlər (3 ayədək)	-		50		-		50
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xətləri üzrə öhdəliklər	-		1,802		2		1,804
Mənfəət (zərərlər)							
Faiz gəlirləri	125		119		22		266
Faiz xərcləri	-		-		(12)		(12)
Haqq və komissiya xərcləri	-		-		3		3
Deyersizləşmə üzrə zərərlər bərpası/(yaradılması)	(9)		52		(1)		42
Əməliyyat xərcləri	-		-		(2,990)		(2,990)

Qrupun səhmlərinin 20%-dən çox hissəsinə sahib olan səhmdarlar haqqında məlumat cədvəldə açıqlanır. Ümumi nəzarətdə olan müəssisələr əsas səhmdarların nəzarət etdiyi və ya əhəmiyyətli təsire malik olduğu müəssisələrdir.

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

37 Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar (davamı)

31 dekabr 2021-ci il tarixinə ödənilməli qalıqlar və müvafiq orta effektiv faiz dərəcələri və 31 dekabr 2021-ci il tarixində tamamlanan il üzrə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlardan yaranan gəlir və zərərlər aşağıdakı cədvəldə təqdim olunur:

	Şahmədarlar Ümumi nəzarətdə olan müəssisələr		Grupun əsas idarəedici heyəti		Cəmi məbləğ
	Məbləğ	Məbləğ	Məbləğ	Orta effektiv faiz dərəcəsi, %	
Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat					
AKTİVLƏR					
Müştərilərə verilmiş kreditlər					
Ehtiyat ayırmalarından əvvəlki qalıq	-	5,400			
Zərərlər üzrə ehtiyat	-	(155)			
ÖHDƏLİKLƏR					
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri	14	1,788			
Konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınmayan maddələr					
Verilmiş zəmanətlər (3 ayadək)	-	191			
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xətləri üzrə öhdəliklər	-	1,660			
Mənfiyyət (zərərlər)					
Falzlər gəlirləri	-	343			
Falzlər xərcləri	-	(194)			
Haqq və komissiya xərcləri	-	-			
Deyərsizləşmə üzrə zərərlər	-	132			
Əməliyyat xərcləri	-	-			
			(1,674)		(1,674)

31 dekabr 2022 və 2021-ci il tarixlərində başa çatmış illər üzrə işçi heyəti ilə bağlı xərclər aşağıda göstərilir:

	2022	2021
İşçilərə qısamüddətli ödənişlər	2,803	1,554
Pensiya və digər ayırmalar	187	120
	2,990	1,674

Bu məbləğlərə Müşahidə Şurasının və İdarə Heyətinin üzvləri ilə bağlı nağd və nağdsız ödənişlər daxildir.

38 Ədalətli dəyər haqqında açıqlamalar

BMHS ədalətli dəyəri qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları tərəfindən nizamlı əməliyyat nəticəsində aktivin satışından və ya öhdəliyin ötürülməsindən yaranan məbləğ kimi müəyyən edir.

Grupun maliyyə alətləri və maliyyə öhdəliklərinin ədalətli dəyəri mütemadi olaraq ölçülür.

Grup ədalətli dəyərləri aşağıdakı ədalətli dəyər iyerarxiyasına əsasən ölçür. Bu iyerarxiya ölçmələr zamanı istifadə olunan əlavə məlumatların əhəmiyyətini əks etdirir:

38 Ədalətli dəyər haqqında açıqlamalar (davamı)

- Seviyyə 1: Fəal bazarda eyni bir alet üçün aktiv bazar qiymətləri (tənzimlənməyən).
- Seviyyə 2: birbaşa (qiymətlər kimi), ya da bilavasitə (qiymətlərdən törəyən) müşahidə oluna bilən, 1-ci səviyyəyə daxil edilmiş kotirovka olunan qiymətdən başqa digər ilkin göstəricilər. Bu kateqoriyaya aşağıdakı amillərdən istifadə etməklə qiymətləndirilən aletlər daxildir: analoji aletlər üçün fəal bazarda tətbiq edilən bazar qiymətləri; analoji aletlər üzrə kifayət qədər fəal hesab olunmayan bazarlarda tətbiq edilən qiymətlər; və ya bütün əhəmiyyətli ilkin göstəricilərin birbaşa, yaxud dolayısı ilə bazar məlumatlarından müşahidə oluna bildiyi sair qiymətləndirmə üsulları.
- Seviyyə 3: ilkin göstəricilər müşahidə oluna bilmir. Bu kateqoriyaya aid edilən aletlərin qiymətləndirmə metoduna müşahidə edilə bilən məlumata əsaslanmayan ilkin göstəricilər daxildir və müşahidə edilə bilməyən ilkin göstəricilər həmin aletin qiymətləndirilməsində əhəmiyyətli təsirə malikdir. Bu kateqoriyaya oxşar aletlər üçün kotirovka olunan qiymətlər əsasında qiymətləndirilən aletlər daxildir və bu zaman aletlər arasında fərqi əks etdirmək üçün mühüm müşahidə olunmayan tənzimləmələr və ya mülahizələr tələb olunur.

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2022-ci il tarixinə ədalətli dəyərle qiymətləndirilən maliyyə aletlərinin dəyərinin ədalətli dəyər iyerarxiyası üzrə təhlili verilmişdir. Məbləğlər konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınan rəqəmlərə əsaslanır:

	Seviyyə 1	Seviyyə 3	Cəmi
Səhr məcmu gəlirdə ədalətli dəyərle əks etdirilən investisiya qiymətli kağızları – kapital aletləri	-	1,087	1,087
Tөрəmə aktivlər	-	2,945	2,945
Tөрəmə öhdəliklər	-	(2,102)	(2,102)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2021-ci il tarixinə ədalətli dəyərle qiymətləndirilən maliyyə aletlərinin dəyərinin ədalətli dəyər iyerarxiyası üzrə təhlili verilmişdir. Məbləğlər konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınan rəqəmlərə əsaslanır:

	Seviyyə 1	Seviyyə 3	Cəmi
Səhr məcmu gəlirdə ədalətli dəyərle əks etdirilən investisiya qiymətli kağızları – kapital aletləri	-	1,088	1,088
Tөрəmə aktivlər	-	1,961	1,961
Tөрəmə öhdəliklər	-	(1,157)	(1,157)

Dövr ərzində Seviyyə 1 və Seviyyə 2 arasında köçürmələr olmamışdır.

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2022-ci il tarixində tamamlanan il üzrə ədalətli dəyər iyerarxiyasının 3-cü Səviyyəsi üzrə ədalətli dəyər qiymətləndirməsinin üzleşdirməsi təqdim edilir:

	Seviyyə 3		Cəmi	
	Mənfeət və ya zərerdə ədalətli dəyərle əks etdirilən maliyyə aletləri	Səhr məcmu gəlirdə ədalətli dəyərle qiymətləndirilən maliyyə aletləri		
	Tөрəmə aktivlər	Tөрəmə öhdəliklər	Kapital investisiyaları	
İlin əvvəlləne qalıq	1,961	(1,157)	1,088	1,892
İl üzrə mənfeət və ya zərerdə tanınan gəlir və ya zərər	984	(945)	-	39
Məzənnə dərəcələrindəki dəyişikliklərin effekti	-	-	(1)	(1)
İlin sonuna qalıq	2,945	(2,102)	1,087	1,930

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

38 Ədalətli dəyər haqqında açıqlamalar (davamı)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2021-ci il tarixində tamamlanan il üzrə ədalətli dəyər iyerarxiyasının 3-cü Seviyyəsi üzrə ədalətli dəyər qiymətləndirməsinin özləşdirməsi təqdim edilir:

	Seviyyə 3			Cəmi
	Mənfəət və ya zərərde ədalətli dəyərle əks etdirilən maliyyə alətləri		Sair məcmu gəlirdə ədalətli dəyərle qiymətləndirilən maliyyə alətləri	
	Tөрөmə aktivlər	Tөрөmə öhdəliklər	Kapital investisiyaları	
İlin əvvəlinə qalıq	2,377	(313)	1,088	3,152
İl üzrə mənfəət və ya zərərde tanınan gəlir və ya zərər	(416)	(844)	-	(1,260)
İlin sonuna qalıq	1,961	(1,157)	1,088	1,892

Grup ticarət fəaliyyətləri çərçivəsində beynəlxalq maliyyə təşkilatları və yerli banklarla birjadankənar törəmə alətlər üzrə razılaşmalara girir (əsasən kredit spredlərinə indeksləşdirilmiş faiz dərəcəsi mezenne svopları, xarici valyuta mübadiləsi mezenneləri və faiz dərəcələri). Bu alətlərin bəziləri müşahidə oluna bilməyən mühüm məlumatlara, əsasən gözənilən uzunmüddətli volatilliklər və müxtəlif əsas maliyyə aktivləri arasında gözənilən korrelyasiyalara malik modellər vasitəsilə qiymətləndirilir.

31 dekabr 2022-ci il tarixinə rəhbərlik svoplarının ədalətli dəyərini hesablamaq üçün AZN və ABŞ dollarında müvafiq olaraq 5.84%-8.92% və 1.71%-6.09% diapazonunda faiz dərəcələrindən istifadə etmişdir (31 dekabr 2021: AZN və ABŞ dollarında müvafiq olaraq 5.28% - 6.01% və 0.40% - 1.06% diapazonunda faiz dərəcələri).

Grup ədalətli dəyərle bağlı proqnozlarının müvafiq olduğunu hesab etse də, müxtəlif metodologiyalar və ya mülahizələrdən istifadə ədalətli dəyərin müxtəlif qiymətləndirmələrinə səbəb ola bilər.

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2022-ci il tarixinə ədalətli dəyərle qiymətləndirilməyən maliyyə alətlərinin dəyərinin ədalətli dəyər iyerarxiyası üzrə təhlili verilmişdir:

	Seviyyə 1	Seviyyə 2	Seviyyə 3	Cəmi ədalətli dəyər	Cəmi balans dəyəri
AKTİVLƏR					
İnvestisiya qiymətli kağızları	14,219	35,776	-	49,995	50,089
Banklara verilmiş kreditlər	-	69,127	-	69,127	68,412
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	975,576	975,576	959,544
ÖHDƏLİKLƏR					
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri:				999,725	999,725
- Cari hesablar və tələbli depozitlər	-	486,134	-	486,134	486,134
- Müddətli depozitlər	-	-	513,591	513,591	513,591
Subordinasiya borc öhdəlikləri	-	-	25,900	25,900	26,072
Sair borc öhdəlikləri	-	223,931	-	223,931	245,913

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2021-ci il tarixinə ədalətli dəyərle qiymətləndirilməyən maliyyə alətlərinin dəyərinin ədalətli dəyər iyerarxiyası üzrə təhlili verilmişdir:

"Bank Respublika" ASC
31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmediyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

38 Ədalətli dəyər haqqında açıqlamalar (davamı)

	Seviyyə 2	Seviyyə 3	Cəmi ədalətli dəyər	Cəmi balans dəyəri
AKTİVLƏR				
İnvestisiya qiymətli kağızları	37,412	-	37,412	36,804
Banklara verilmiş kreditlər	33,523	-	33,523	32,480
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	721,640	721,640	715,180
ÖHDƏLİKLƏR				
Müştərilərin cari hesabları və depozitləri:	-	-	820,261	822,850
- Cari hesablar və tələbli depozitlər	425,357	-	425,357	425,357
- Müddətli depozitlər	-	394,904	394,904	397,493
Subordinasiya borc öhdəlikləri	-	22,360	22,360	20,648
Sair borc öhdəlikləri	173,830	-	173,830	174,524

Grup ədalətli dəyərle qiymətləndirilməyən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini hesablanması zamanı alətin növünə və müvafiq bazarda müşahidə oluna bilən məlumatların mövcudluğuna əsaslanaraq, prioritet sırasına görə (ən çox müşahidə olunan ən az müşahidə olunan məlumatlara) aşağıdakı məlumatlardan istifadə edir:

- Banklara verilmiş kreditlər və kredit təşkilatları qarşısında öhdəliklər: AMB-nin dərc etdiyi statistik bülətdə açıqlanan analoji bazar dərəcələri.
- İnvestisiya qiymətli kağızları: qiymətləndirmə səviyyəsindən asılı olaraq, Grup gündəlik kotirovkaları nəzərə almaqla hesabat tarixinə alətin qiymətini əsas götürür və ya eyni aktivlərdən istifadə etməklə, gəlir yanaşması tətbiq edir.
- Müştərilərə verilmiş kreditlər: gözlənilən cari dəyər üsulu. Bu üsula əsasən müqavilə üzrə pul axınlarına və ya oxşar xüsusiyyətlər ilə kredit portfelleri üçün təyin edilmiş risksiz dərəcə və risk mükafatı kimi müəyyən edilmiş (kredit riskinin keyfiyyət baxımından) diskont dərəcəsinə risk premiyası tətbiq edilir. Grup, həmçinin diskont dərəcələrini müvafiq ödəmə müddətləri əsasında kreditlər üzrə dərc edilmiş tənzimləyici statistik məlumatlarda müşahidə oluna bilən faiz dərəcələri ilə müqayisə edir.
- Müştərilərin cari hesabları və depozitləri, sair borc öhdəlikləri: Cari hesablar faiz qazandırmayan qısamüddətli öhdəliklərdən ibarətdir və onların balans dəyəri təxminən ədalətli dəyərində bərabərdir.
Müddətli depozitlər, banklar, kredit təşkilatları və dövlət fondları qarşısında öhdəliklərin ədalətli dəyəri analoji şərtlərə, kredit riskinə və ödəmə müddətinə malik olan borclar üçün mövcud olan faiz dərəcələrini tətbiq etməklə gələcək pul axınlarının diskontlaşdırılması yolu ilə hesablanır.
- Dövlət fondlarından götürülmüş və müşahidə oluna bilən faiz dərəcələri olmayan borcları qiymətləndirmək üçün Bank öhdəliyinin yerinə yetirilməməsi riskinə (kredit riski premiyası) uyğun düzəliş edilmiş baza dərəcədən (yenidən maliyyələşdirmə və ya dövlət istiqrazları faizləri) istifadə edəcək.
- Buraxılmış istiqrazlar: oxşar aktivlər üçün mövcud olan gündəlik qiymətlər 1-ci Səviyyədəki qiymətləndirmə kateqoriyasına aiddir və açıqlama məqsədləri üçün hesabat tarixinə mövcud olan qiymət əsas götürülməlidir. İstiqrazın qiyməti fəal bazarda eyni ödəmə müddətləri, faiz dərəcələri və kredit reytinglərinə malik olan korporativ istiqrazlar ilə müqayisə edilməklə hesablanır. Diskont dərəcəsi risksiz dərəcə + emittentin kredit riski premiyası kimi müəyyən edilir.

31 dekabr 2022-ci il tarixinə rəhbərlik ədalətli dəyərle qiymətləndirilməyən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini hesablamaq üçün müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə AZN və xarici valyutalarda müvafiq olaraq 12%-16% və 4%-6% (31 dekabr 2021: AZN və xarici valyutalarda müvafiq olaraq 8%-11% və 4%-5% diapazonunda) faiz dərəcələrindən, müştəri depozitləri üzrə isə AZN və xarici valyutalarda müvafiq olaraq 6%-9% və 1%-3% diapazonunda (31 dekabr 2021: AZN və xarici valyutalarda müvafiq olaraq 6%-8% və 1%-2% diapazonunda) faiz dərəcələrindən istifadə etmişdir.

"Bank Respublika" ASC

31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
(Başqa valyuta göstərilmədiyi təqdirdə, məbləğlər min Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

38 Ədalətli dəyər haqqında açıqlamalar (davamı)

Ədalətli dəyər qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında könüllü şəkildə eməliyyat həyata keçirilərkən aktivi satmaq üçün alınacaq və öhdəliyi ötürərək ödəniləcək dəyəri təxmin etmək üçün hesablanır. Buna baxmayaraq, qeyri-müəyyənlikləri və mühakimənin subyektivliyini nəzərə alaraq, ədalətli dəyər aktivlərin satışı və ya öhdəliklər üzrə hesablaşmanın aparılması çərçivəsində reallaşdırıla bilən kimi qəbul edilməməlidir.

Fəal bazarda alınıb-satılan maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyərləri kotirovka olunan bazar qiymətlərinə və ya diler qiymət tekliflərinə əsaslanır. Bütün digər maliyyə alətləri üçün Qrup digər qiymətləndirmə üsullarından istifadə etməklə ədalətli dəyərləri müəyyən edir.

Qiymətləndirmə üsullarının məqsədi qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında adi eməliyyatda aktivi satmaq üçün əldə olunacaq və ya öhdəliyi ötürmək üçün ödəniləcək qiyməti əks etdirən ədalətli dəyərin müəyyənləşdirilməsidir.

Qiymətləndirmə metodlarına xalis cari dəyər və diskontlaşdırılmış pul vəsaitlərinin hərəkət modelləri, bazarda müşahidə oluna bilən qiymətləri mövcud olan maliyyə alətləri ilə müqayisə daxildir. Qiymətləndirmə metodlarında istifadə edilən ehtimallara və göstəricilərə riskləri olmayan və bəncmark faiz dərəcələri, kredit spredi və diskont dərəcələrin qiymətləndirilməsində istifadə edilən sair premiyalar, istiqraz və kapital qiymətləri, xarici valyuta məzənnələri, kapital və kapital indeksi qiymətləri, gözənilən açıq mövqelər və nisbətler daxildir. Qiymətləndirmə metodlarının məqsədi kommersiyada fəaliyyət göstərən bazar iştirakçıları tərəfindən müəyyən edilən hesabat tarixində maliyyə alətinin dəyərini əks etdirən ədalətli dəyər vəziyyətinə çatmaqdır.

39 Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr

Maliyyələşdirmə fəaliyyəti. Qrup, Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasından (IFC) 2023-cü ilin yanvar - mart ayları ərzində ümumi 59,500 min AZN məbləğində yeni kreditlər cəlb etmişdir.

28 mart 2023-cü il tarixində Qrup Belçikanın "INCOFIN CVSO CVBA SO" Investisiya Fondu ilə 8 il müddətinə Avro üzrə illik 8.01% sabit faiz dərəcə ilə 2,000,000 Avronun ABŞ dolları ekvivalentində yeni sintetik subordinasiyalı kreditin verilməsi haqqında sənəd imzalamışdır.

Dividendlər. 2023-cü ilin yanvar ayında Qrup tərəfindən 5.9 milyon AZN məbləğində dividend elan olunmuş və ödənilmişdir.

Səhmdar strukturunda dəyişikliklər. 2023-cü ilin aprel ayında Qrup "Bakı Sığorta" ASC-nin əlavə 3,303 səhmini (bir səhm üçün 760 AZN) satın almaqla, "Bakı Sığorta" ASC-dəki ümumi iştirak payını 51.29%-dən 79.42%-ə artırmışdır.

Qanunvericilik aktlarında dəyişikliklər. AMB-nin İdarə Heyətinin 28 dekabr 2022-ci il tarixli qərarına əsasən, AMB-də faiz hesablanmayan pul depozitinin (məcburi ehtiyatın) saxlanması üçün tələb olunan məcburi ehtiyat normaları kredit təşkilatları tərəfindən müştərilərdən müvafiq olaraq milli və xarici valyutada cəlb edilmiş depozitlərin əvvəlki ay üzrə orta qalığının 5% və 6%-dək (2022: 4% və 5%) artırılmışdır.

- milli valyutada hüquqi şəxslərin depozitləri üzrə:
 - milli valyutada hüquqi şəxslərin depozitlərinin ümumi məbləği bir milyard manatadək olan hissəsi üzrə 5%;
 - milli valyutada hüquqi şəxslərin depozitlərinin bir milyard manatı üstələyən hissəsi üzrə 10%;
- xarici valyutada hüquqi şəxslərin depozitləri üzrə:
 - xarici valyutada hüquqi şəxslərin depozitlərinin ümumi məbləği yeddi yüz əlli milyon manat ekvivalentinədək olan hissəsi üzrə 6%;
 - xarici valyutada hüquqi şəxslərin depozitlərinin yeddi yüz əlli milyon manat ekvivalentini üstələyən hissəsi üzrə 12%.